

A low-angle photograph of a cable-stayed bridge with a tall, grey, V-shaped pylon. Three Greenpeace activists are rappelling down the bridge's cables. The top activist is holding a long blue flag, the middle one a red flag, and the bottom one a green flag. They are all wearing safety gear and helmets. The sky is overcast and grey.

JAARVERSLAG 2020

GREENPEACE NEDERLAND

GREENPEACE

GREENPEACE

'Mensen zeggen dat we pessimistisch zijn, doemdenkers. Maar activisten zijn juist degenen die echt iets doen en daarvoor moet je ontzettend optimistisch zijn. Om te geloven dat je echt iets kunt veranderen.'

Greta Thunberg, 2021



Inhoudsopgave

BESTUURSVERSLAG	4
1. Blik terug & vooruit	4
2. Dit bereikte Greenpeace in 2020	8
3. Dit is Greenpeace	10
4. Milieucampagnes	12
4.1. Geen poen zonder groen	12
4.2. Klimmen voor het klimaat	18
4.3. Noordzeeakkoord	20
4.4. Van klimaatcrisis naar klimaattoekomst	23
4.5. Bosbranden & bossenwet	27
4.6. Natuurcrisis	31
5. Greenpeace wereldwijd	34
6. People power!	40
7. Fondsenwerving	44
8. Data & digitaal campagnevoeren	50
9. Bedrijfsvoering	54
10. Verslag van de raad van toezicht	64
JAARREKENING	67
Balans	68
Staat van baten en lasten	69
Kasstroomoverzicht	70
Toelichting op de jaarrekening	71
OVERIGE GEGEVENS	
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	98
Bijlagen:	
Samenstelling van de raad van toezicht	100

BLIK TERUG & VOORUIT



© Greenpeace / Marten van Dijk

Sinds 2016 stonden ze samen aan het roer van Greenpeace Nederland: Anna Schoemakers en Joris Thijssen. Op 25 november werd duidelijk dat 2020 hun laatste jaar als duo-directie zou zijn, Joris nam plaats op de kieslijst van de PvdA voor de Tweede Kamerverkiezingen die onlangs plaatsvonden. Hij legde per direct zijn functie als directeur en bestuurder neer. Voor het jaarverslag blikt het kersverse Kamerlid nog één keer, samen met Anna, terug op een enerverend jaar.

Hoe voelt het om na ruim twintig jaar afscheid te nemen van Greenpeace?

Joris: 'Ik vind het maar moeilijk, weggaan bij Greenpeace. Het is zo ontzettend belangrijk dat Greenpeace van de daken kan schreeuwen wat er moet gebeuren om de klimaatcrisis en natuurriscrisis te stoppen. Samen met alle supporters en de bredere klimaatbeweging en onafhankelijk van overheden of bedrijven. Ik heb me meer dan twintig jaar, eerst als vrijwilliger en later in dienst van Greenpeace, kunnen verdiepen in de oorzaken van deze crises. Ik heb kunnen analyseren welke partijen die onvermijdelijke en noodzakelijke transitie tegenhouden en ben met hen de confrontatie aangegaan voor een betere wereld. Het was een fantastische tijd. Ik wil graag alle supporters, collega's en medeklimaatstrijders bedanken. Ik mis jullie nu al!'

Hoe reageerde jij, Anna, toen Joris zijn politieke ambities bekendmaakte?

Anna: 'Ik was verrast, maar het kwam natuurlijk ook niet als donderslag bij heldere hemel. Ik snap heel goed dat het na twintig jaar campagnevoeren mooi kan zijn om je missie, een groene en eerlijke samenleving, via een andere route voort te zetten. En zonder keiharde inspanningen vanuit de politiek gaan we de klimaatcrisis niet het hoofd kunnen bieden. Ik wens Joris ontzettend veel succes met dit nieuwe avontuur. En hij kan er zeker van zijn dat Greenpeace, als het nodig is, hard op de deur zal kloppen. Ex-collega of niet, we spreken alle politici aan op hun verantwoordelijkheden.'

Hoe kijk je terug op je laatste jaar, Joris?

Joris: 'Het was een bizar jaar, vanwege de coronacrisis, die diepe sporen achterlaat in de wereld. Het wrange is dat de pandemie mogelijk een gevolg is van hoe we met de natuur omgaan. Virologe Marion Koopman, van het Outbreak Management Team, waarschuwt al jaren over de effecten van klimaatverandering en de industriële veeteelt op het ontstaan van virusuitbraken. De politiek heeft miljarden vrijgemaakt voor de economie. Dat geld wordt helaas te vaak besteed aan *business as usual*. Ik heb er vertrouwen in dat we corona onder controle krijgen, maar gaan we ook de klimaatcrisis beslechten? Hoopvolle ontwikkelingen waren er ook, zoals de belofte van China om in 2060 klimaatneutraal te zijn. En natuurlijk de winst van Biden, die kort daarop John Kerry aanstelde



© Bernd Lauter / Greenpeace



© Greenpeace / Marten van Dijk

als gezant Klimaatverandering. Dit alles is niet genoeg om de klimaatcrisis te stoppen, maar hopelijk wel om de noodzakelijke transitie in gang te zetten, zoals we in Nederland in 2013 deden met het Energieakkoord. Met dank aan dit akkoord gingen we grootschalig windmolens op zee bouwen, die nu schone elektriciteit produceren die goedkoper is dan kolenstroom.'

En jij, Anna?

Anna: 'Ik echo de zorgen van Joris over onze politici die op de oude voet door lijken te gaan. Maar ik zie ook een sterke en groeiende beweging die het anders wil. De klimaatbeweging heeft zich, ondanks alle restricties en obstakels vorig jaar, niet uit het veld laten slaan. Ook al konden we niet met miljoenen de straat op, Fridays for Future, Extinction Rebellion, Greenpeace en vele andere activisten hebben toch van zich laten horen. Met creatieve acties, on- en offline. En dat heeft zeker niet alleen een symbolische waarde, *people power* heeft in 2020 voor belangrijke doorbraken gezorgd. Neem de EU-bossenwet, die een einde moet maken aan de import van producten als soja en palmolie uit gebieden waar natuur wordt verwoest. Tot eind vorig jaar konden EU-burgers inspreken. Meer



© Pierre Orom / Greenpeace

dan 1 miljoen mensen, onder wie ruim 130.000 Nederlanders, deden dat, aangemoedigd door onder andere het WWF en Greenpeace. Zelden was er zoveel animo voor een publieksconsultatie. Mensen zien dat dit ertoe doet en komen in actie, dat vind ik krachtig en hoopvol.'

Door de coronacrisis zouden we haast een belangrijke mijlpaal uit begin 2020 vergeten: het Noordzeeakkoord.

Joris: 'Dat is inderdaad een mooi succes, omdat alles daar bij elkaar komt. Allereerst is het een overwinning voor de natuur: 15 % van de Noordzee wordt beschermd. Dat klinkt misschien bescheiden, maar het is 40 keer meer dan nu het geval is. Daarnaast komt er ook meer ruimte voor windparken. En er is ook voor de vissers gezorgd. Die hebben niet getekend, maar het akkoord voorziet wel in een rechtvaardige transitie. Er komt een fonds dat vissers helpt om te verduurzamen of te stoppen. We snappen dat die mensen met ziel en zaligheid op zee hebben gevist. Maar er zijn ook andere belangen nu, zoals de biodiversiteit en de energietransitie.'

Had de crisis impact op jullie strategische focus?

Anna: 'Zeker. Als campagneorganisatie zijn we gewend om onze strategieën en tactieken continu aan te passen. De wereld verandert tenslotte voortdurend. Maar zo'n pandemie vraagt natuurlijk om extra flexibiliteit. Op sommige vlakken heeft de crisis ons gek genoeg werk bespaard. We waren druk bezig met de voorbereidingen voor een actie op Lelystad Airport, gericht tegen de geplande uitbreiding. De opening is nu op de lange baan geschoven, onder andere door de coronacrisis. We hadden natuurlijk liever gezien dat dat was gebeurd vanwege de klimaatcrisis. Er zijn veel te veel onzinnige kortaafstandsvluchten. Er moet meer geld naar het spoor, niet naar snelwegen en de luchtvaart.'

Merken jullie de gevolgen van de crisis ook financieel?

Anna: 'De daling waar we bang voor waren is gelukkig uitgebleven. Maar onze werving op straat en deur-aan-deur heeft enkele maanden stilgelegen. We hebben daardoor minder nieuwe financiële

supporters mogen verwelkomen. Gelukkig zijn onze bestaande supporters ons trouw gebleven, daar ben ik ontzettend dankbaar voor. Ook worden we steeds beter in het online aantrekken van nieuwe supporters, zowel mensen die meedoen aan campagnes door bijvoorbeeld een petitie te tekenen als mensen die ons werk financieel steunen.'

En wat staat er voor 2021 op stapel?

Anna: 'In 2020 zijn we begonnen met de voorbereidingen voor de publiekscampagne *Maak Toekomst*. Dit project, een samenwerking met de Turing Foundation, gaat over het belang van samen in actie komen voor een mooie, groene toekomst. Begin 2021 hebben we de campagne gelanceerd, in aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen. Zo presenteerden we onder andere een pakket aan politieke maatregelen waarmee we onder de 1,5 graad opwarming blijven. En op 14 maart, vlak voordat Nederland naar de stembus ging, vond het Klimaatalarm plaats, waarbij op meerdere plekken in Nederland burgers een signaal afgaven aan de politiek. Ik ben er ontzettend trots op dat Greenpeace ook onder deze uitdagende omstandigheden, samen met andere ngo's, grassrootsbewegingen en vele vrijwilligers, van zich heeft laten horen. En natuurlijk helemaal coronaproof. Het is aan het nieuwe kabinet om dat signaal ter harte te nemen en de klimaatcrisis topprioriteit te geven.'



© Eric de Milt / Greenpeace



© Greenpeace

Joris Thijssen en Anna Schoemakers

DIT BEREIKTE GREENPEACE

IN 2020

90.000

MENSEN SPRAKEN ZICH UIT VOOR

GROEN & EERLIJK HERSTEL

CORONAPROOF

ACTIES OP LANDINGSBAAN SCHIPHOL & ERASMUSBRUG



49%

MINDER ONTBOSSING IN LEEFGEBIED

KARIPUNA



134.000 NEDERLANDERS
TEKENDEN VOOR EUROPESE BOSSENWET



RECHTSZAAK KLM

WAKKERDE DISCUSSIE OVER
LUCHTVAART AAN

STATIEGELD OP



KLEINE FLESJES

(VANAF 1 JULI '21)

15%

VAN DE NOORDZEE

BESCHERMD

DOOR HISTORISCH AKKOORD

63 TON

HULPGOEDEREN

VOOR INHEEMSE GROEPEN

VERVOERD

En nog vele andere internationale successen, waaraan Greenpeace Nederland (financieel) heeft bijgedragen!

DIT ALLES WERD
MOGELIJK GEMAAKT DOOR

339.410

FINANCIËLE SUPPORTERS
EN VELE HONDERDEN
VRIJWILLIGERS



BIJ GREENPEACE
NEDERLAND
WERKEN

99 MEDEWERKERS



64 & 35

VROUWEN

MANNEN

Ook online komen we samen met
honderdduizenden mensen in actie voor
een groene toekomst

✉ IN 2020 VERWELKOMDEN WE
78.600 NIEUWE E-MAIL-ABONNEES

📋 **254.000 SUPPORTERS**
TEKENDEN **423.614** KEER EEN PETITIE

202.000 VOLGERS



Hoe groen zijn we zelf?



Greenpeace stelt natuurlijk hoge eisen aan zichzelf als het gaat om een milieuvriendelijke bedrijfsvoering:

- Duurzaam en energiezuinig pand, flex- en thuiswerken, videobellen
- Zuinig met energie, groene stroom en groene bank
- Een duurzame pensioenaanbieder
- NS-Business Card voor iedere medewerker

DIT IS GREENPEACE

3



© Marten van Dijk / Greenpeace

Dit is Greenpeace

Greenpeace is een onafhankelijke internationaal opererende milieuorganisatie die zich inzet voor een groene, vreedzame planeet. We zijn mensen met een missie. Met en namens miljoenen wereldverbeteraars gaan we de confrontatie aan met grote bedrijven en overheden. Samen hebben we de kracht, kennis en het lef om grote milieuproblemen bij de wortels aan te pakken.

Onze visie

We geloven dat een groene, duurzame wereld nodig, beter en haalbaar is. Om die verandering mogelijk te maken, moeten we de huidige machtsverhoudingen doorbreken.

Onze missie

We stellen grote milieuproblemen aan de kaak en stimuleren duurzame oplossingen door wetenschappelijk onderzoek, lobby, demonstraties en vreedzame en inventieve confrontaties.

Onze kernwaarden

We worden gedreven door liefde voor onze blauwgroene planeet. We willen mens en milieu beschermen tegen vervuiling en vernietiging. Vol energie richten we ons op resultaat: er zijn oplossingen voor milieuproblemen en die proberen we zo snel mogelijk te bereiken. In ons werk laten we ons leiden door de volgende kernwaarden:

- **Geweldloos** - Greenpeace is principieel geweldloos. Al onze acties zijn vreedzaam, ook als ze uitdagend zijn.
- **Moedig** - We durven eerlijk te zijn over de grenzen van de draagkracht van onze aarde. Greenpeace toont lef. We zijn als getuige aanwezig op de plek van de misstand en beschermen de planeet met lijf en leden.
- **Open en vasthoudend** - Greenpeace is creatief en vasthoudend in het aankaarten van milieumisstanden en gaat de dialoog aan over probleem en oplossing om te komen tot een leefbaar milieu. We geven niet op tot onze doelen zijn bereikt.
- **Onafhankelijk** - Greenpeace wordt gesteund door individuele supporters. We zijn politiek en religieus onafhankelijk en accepteren geen giften van bedrijven of subsidies van overheden.
- **Samenwerkend** - Greenpeace gelooft in de kracht van grote groepen mensen die samen een omslag kunnen bewerkstelligen. De toekomst van het milieu ligt in de handen van miljoenen mensen over de hele wereld die onze overtuiging delen. Samenwerkend met anderen kunnen we milieuproblemen aanpakken en oplossen.

Onze doelen

Als wereldwijde organisatie richt Greenpeace zich op het oplossen van de belangrijkste milieuproblemen van deze tijd: klimaatverandering en biodiversiteitsverlies. We hebben de afgelopen decennia mooie campagnes gevoerd en prachtige overwinningen behaald. Maar dat is niet genoeg. We mogen dan wel campagnes winnen, we verliezen de planeet. Toch is er nog hoop, en als we die echt willen benutten, moet onze impact in de wereld groter en krachtiger worden. Met onze driejarenstrategie (2019 - 2021) maakt Greenpeace Nederland keuzes om scherper aan de wind te zeilen om zo de mensheid op haar planeet te laten passen. We hebben haast met onze ambities. Daarom werken we daar waar we het grootste verschil kunnen maken. In 2021 werken we aan een nieuwe driejarenstrategie, die onze visie en tactieken voor de volgende jaren concretiseert.

De Greenpeace-methode

Greenpeace werkt volgens de IDEAL-methode. IDEAL staat voor *Investigate* (Onderzoeken), *Document* (Documenteren), *Expose* (Openbaar maken), *Act* (in Actie komen) en *Lobby* (Lobbyen). We onderzoeken waardoor een milieuprobleem ontstaat en welke partijen het veroorzaken of verergeren. We onderzoeken wat de oplossing voor het probleem is en documenteren onze bevindingen. We maken de resultaten van ons werk openbaar, komen in actie als het nodig is en lobbyen voor veranderingen. Niet alleen veranderingen die het probleem aanpakken, maar het ook beëindigen. Dit kunnen we alleen met hulp van onze miljoenen supporters wereldwijd. Daarom is het zo belangrijk om zoveel mogelijk mensen en bedrijven - die zich al de goede kant op begeven - bij onze missie te betrekken. Samen vormen we een krachtige beweging die het verschil kan maken.

Communicatie met belanghebbenden

Onze communicatie voldoet aan de eisen die aan goede doelen en goed bestuur worden gesteld. We zijn transparant over ons werk en onze uitgaven, reserves en relaties. Ook naar de media, die in toenemende mate kritisch het beleid van goede doelen onderzoeken. We communiceren actief met (financiële) supporters, controlerende instanties, media, vrijwilligers en in bredere zin met de Nederlandse samenleving. Dat doen we onder andere via onze e-mailnieuwsbrieven, website, sociale media, ons magazine en ons jaarverslag. We streven er continu naar om de betrokkenheid van en interactie met al onze supporters en andere belanghebbenden te vergroten.

4



4.1. Geen poen zonder groen

> 90.000

MENSEN TEKENDEN PETITIE VOOR
GROEN & EERLIJK HERSTEL



531

NIEUWSBERICHTEN
OVER KORT GEDING
STAATSSTEUN KLM



CORONAPROOF ACTIE
OP DE LANDINGSBAAN
VAN **SCHIPHOL**

AANTAL VOORSTANDERS
VAN KRIMP LUCHTVAART
VERDUBBELDE NAAR

49%

1.500

E-MAILS AAN KABINET MET ROEP OM
KLIMAATVOORWAARDEN AAN STAATSSTEUN

Een nieuwe wereld

Als internationale campagneorganisatie die opereert in een wereld die continu verandert, staan flexibiliteit en aanpassingsvermogen bij ons hoog in het vaandel. Dit bleek een groot voordeel tijdens de lockdowns van 2020. Onze campagnes en organisatiestructuur zijn erop ingesteld om snel van koers te kunnen veranderen. Daarnaast is werken op afstand, met internationale teams over de hele wereld, voor ons alledaagse kost.

We konden daardoor in maart snel inspelen op de nieuwe realiteit. En dat was hard nodig, want we zagen direct dat corona een grote impact zou hebben op onze samenleving en de economie. In deze disruptieve tijden wilden we laten zien dat een groene, eerlijke en inclusieve samenleving de toekomst heeft. Ook wilden we vermijden dat de zo hard bevochten aandacht voor klimaatactie van de politieke agenda zou verdwijnen. Er werd daarom een corona-campagneteam gevormd om ervoor te zorgen dat de steunmaatregelen en crisisgelden ook zouden bijdragen aan een duurzame en rechtvaardige toekomst. En dus aan groene initiatieven, onderwijs en zorg. Aan mens en milieu, in plaats van fossiele bedrijven en *business as usual*.



© Greenpeace / Samuel Gosschalk

Helden

Begin 2020 hadden we voor een aankomende actie grote letters gebouwd. Nadat de actie wegens de uitbraak van COVID-19 was afgeblazen, besloten we met die letters het woord 'helden' te spellen op de stoepen van ziekenhuizen door heel Nederland. Zo wilden we het zorgpersoneel een hart onder de riem steken. Met succes, want de reacties waren hartverwarmend.

De problemen van vandaag én morgen aanpakken

Om deze boodschap kracht bij te zetten, lanceerden we eind maart een manifest, gericht aan het kabinet. De strekking: door de noodinvesteringen slim in te zetten, pakken we de problemen van vandaag én morgen aan. Voor het einde van het jaar hadden al meer dan 90.000 mensen de oproep ondertekend. Samen met andere milieuorganisaties, waaronder Milieudefensie en Extinction Rebellion, riepen we vervolgens het kabinet op om een tegenprestatie te vragen van bedrijven en sectoren die noodsteun ontvingen, zoals het vergroenen van de bedrijfsvoering.

Ook internationaal oefenden we druk uit. Met Europese collega-kantoren pleitten we in Brussel voor een groene en eerlijke herziening van het EU-budget voor 2021. Dat dit soort oproepen hard nodig waren, bleek uit internationaal onderzoek. G20-landen zijn voornemens zeker € 133 miljard aan steunpakketten in fossiele brandstoffen te steken, tien keer zoveel als in zon en wind.



Groene stroom aan informatie en inspiratie

Tijdens dit toch wel bizarre jaar was het voor ons belangrijk om nóg meer dan gebruikelijk te investeren in het contact met onze achterban. Zonder evenementen, vrijwilligersdagen of massa-acties loop je het risico dat de directe band met supporters verzwakt. Om mensen tijdens deze zware tijden een hart onder de riem te steken en op de hoogte te houden van onze activiteiten lanceerden we *GreenStream*: een eerst dagelijkse, vervolgens wekelijkse nieuwsbrief vol informatie en inspiratie. We probeerden in elke nieuwsbrief iets voor volwassenen en kinderen aan te bieden, tips voor documentaires, lesmateriaal, updates over onze campagnes en ga zo maar door.

Welvaart én welzijn

Om te ontdekken hoe de gemiddelde Nederlander hierover denkt, liet Greenpeace in april door Kieskompas een peiling uitvoeren. Daaruit bleek dat veel mensen door de coronacrisis anders zijn gaan denken over wat belangrijk is in het leven. Ongeacht politieke voorkeur is er een ruime meerderheid die hoopt dat we samen ook na de coronacrisis meer belang hechten aan *welzijn*, in plaats van slechts *welvaart*. Ook gaven respondenten aan dat de staatssteun ten goede moest komen aan de zorg, het onderwijs, de horeca, duurzame landbouw en de wetenschap en niet aan banken, de industriële landbouw en de luchtvaart.

Maak van klimaat de rode draad

Op vrijdag 26 juni hebben we met onze groene coalitie op diverse plekken in Nederland gedemonstreerd voor groen herstel in het licht van de coronacrisis. Greenpeace organiseerde het hoofdevenement in Den Haag, samen met vrijwilligers uit het Greenpeace Campagnelab (waarover meer in hoofdstuk 6). Zo'n 50 actievoerders spanden een rode draad langs de Hofvijver in Den Haag. Aan deze draad hingen persoonlijke boodschappen aan de politiek, afkomstig van mensen uit het hele land. Na afloop zijn boekjes met inspirerende verhalen in de postvakjes van Kamerleden achtergelaten. De actie haalde letterlijk van Groningen tot Middelburg de media, een prachtig succes.

Later in 2020, vlak voor de start van het politieke jaar, organiseerden we een online burgerlobby sessie over groen en sociaal herstel. Daarbij waren 6 Kamerleden aanwezig en zo'n 45 mensen uit de achterban van Greenpeace, Milieudefensie, DeGoedeZaak en Extinction Rebellion.





'Veel mensen hebben het gehad met de polarisatie'

Eva Rovers is schrijver en cultuurhistoricus en onder andere actief voor Extinction Rebellion. Samen met Greenpeace en andere milieuorganisaties nam ze in 2020 deel aan een online sessie met Kamerleden over groen en sociaal herstel.

'Ik heb lange tijd boeken geschreven over hoe je als individu de wereld kunt verbeteren, om tot de conclusie te komen dat je dat niet in je eentje kunt. Je moet het samen doen. We weten al decennia dat het de verkeerde kant op gaat met het klimaat, en toch blijven politici sukkelen om adequaat beleid te maken. Om het klimaat te redden, moeten we onze democratie versterken, door burgers en politici samen te laten werken aan klimaatbeleid. In landen als Ierland en Frankrijk is op dat vlak succes geboekt door burgerberaden te organiseren. Binnen enkele maanden kwamen de gelote deelnemers aan zo'n beraad met heel bruikbare aanbevelingen voor de regering. Ik hoop dat in 2021 ook in Nederland een burgerberaad over klimaat het licht ziet. Eind augustus, vlak voor de start van het politieke jaar, nam ik deel aan een sessie over groen herstel die Greenpeace samen met Milieudefensie, DeGoedeZaak en Extinction Rebellion had georganiseerd. We gingen in gesprek met Kamerleden en inhoudelijk medewerkers van politieke partijen. Ik heb tijdens die online sessie natuurlijk ook een pleidooi gehouden voor een burgerberaad. Over dat thema heb ik begin oktober vanuit Extinction Rebellion een online brainstorm georganiseerd, waarvoor we Greenpeace hadden uitgenodigd. Hoewel er nog geen concrete afspraken zijn over gezamenlijk optrekken, is

het fijn om van gedachten te wisselen met een organisatie die zoveel ervaring heeft met publiekscampagnes en het activeren van grote groepen mensen. Het idee van een burgerberaad moet gaan leven onder de mensen. Het mooie is dat zo'n beraad niet links of rechts is en dat de vraag die wordt voorgelegd niet slechts kan worden beantwoord met "ja" of "nee", zoals bij een referendum. Veel mensen hebben het gehad met de polarisatie. De klimaatcrisis is een probleem van ons allemaal. We moeten daarom allemaal betrokken zijn bij de oplossing, ongeacht politieke voorkeuren.' «



© Niels Vlug

Geparkeerde vliegtuigen

Niemand, ook Greenpeace niet, had verwacht dat fors minder vliegverkeer in 2020 plots een realiteit zou zijn. Landingsbanen vol geparkeerde vliegtuigen bepaalden het beeld van Schiphol. De CO₂-uitstoot daalde. Helaas betekent dit niet dat onze campagnedoelen - het schrappen van korteafstandsvluchten, minder vluchten in het algemeen en een streep door Lelystad Airport - zijn behaald. Ook na de coronacrisis moet de luchtvaart jaarlijks zijn CO₂-uitstoot omlaag brengen, in lijn met het Klimaatakkoord van Parijs.

Bij de luchtvaartsector is deze boodschap helaas nog niet geland. Grote vervuilers als KLM klopten al snel na het begin van de lockdown bij de overheid aan voor financiële steun. Ook internationaal hielden luchtvaartmaatschappijen massaal het handje op. Samen met Transport & Environment, een Brusselse ngo die zich inzet voor

duurzame mobiliteit, riepen we de zogenoemde *Bailout Tracker* in het leven. We hielden precies bij hoeveel geld Europese overheden beschikbaar (willen) stellen aan de luchtvaart, meestal zonder passende klimaatvoorwaarden. Blanco cheques dus. In januari 2021 stond de teller op ruim € 42 miljard.

Actie op schiphol

Wat Greenpeace betreft moeten aan steungelden strikte groene en sociale voorwaarden worden verbonden. Samen met andere milieuorganisaties riepen we in april het kabinet op om ook KLM in ruil voor staatssteun te dwingen klimaatactie te ondernemen. Deze oproep zetten we in mei kracht bij met een gewaagde actie - geheel coronaproof natuurlijk - op Schiphol. Vrijwilligers fietsten een ongebruikte landingsbaan van Schiphol op en ontvouwden, voor geparkeerde KLM-toestellen, een enorm spandoek met de



© Marten van Dijk / Greenpeace

tekst 'Geen poen zonder groen'. Tegelijkertijd werden honderden persoonlijke e-mails verstuurd naar het kabinet. Onze actie haalde alle nationale media en was zelfs te zien bij Al Jazeera.

De overheid laat het afweten

Wie miljarden uitdeelt, moet zich ervan verzekeren dat die de klimaatcrisis niet nog meer aanwakkeren. Die logische gevolgtrekking leek aan het kabinet niet besteed. Want, zoals we al vreesden, kreeg de KLM in juni dan toch een blanco cheque, van maar liefst € 3,4 miljard. In een reactie lieten we weten dat deze gang van zaken onacceptabel is. We deden vervolgens een WOB-verzoek om meer informatie over de afspraken rond de staatssteun boven water te krijgen. De klimaatvoorwaarden die het kabinet stelde bleken boterzacht. KLM mag in 2030 nog net zoveel vervuilen als in 2005, terwijl andere bedrijven hun uitstoot moeten halveren.

Zo'n uitzonderingspositie is onacceptabel. Dus eiste Greenpeace middels een kort geding dat de overheid stevige klimaatvoorwaarden verbindt aan de staatssteun. De Hoge Raad bepaalde eerder in de bekende Urgenda-Klimaatzaak tenslotte dat de overheid haar burgers tegen gevaarlijke klimaatverandering moet beschermen.



© Greenpeace

Verlies voor het klimaat

We hadden sterke argumenten en presenteerden tijdens de dagvaarding gedegen onderzoek. Helaas besloot de rechter ons niet gelijk te geven. Een verlies voor het klimaat. De rechter ging niet in op de zorgplicht die de staat heeft om gevaarlijke klimaatverandering tegen te gaan, maar stelde dat de CO₂-uitstoot van de internationale luchtvaart is uitgezonderd van nationale klimaatafspraken. Wel begreep de rechter dat wij hierover kritisch zijn, omdat de klimaatafspraken voor de luchtvaart ernstig tekortschieten.

Ook al is de uitspraak een domper, hij motiveert ons om keihard actie te blijven voeren. Ook hebben we met dit kort geding het debat over de toekomst van de luchtvaart nog verder op scherp gezet. Met succes, want de publieke opinie is aan het kantelen. Het aantal mensen dat voorstander is van een krimp van de luchtvaart verdubbelde in 2020 naar 49 %. Steeds meer mensen en bedrijven geven aan minder te zullen gaan vliegen. De politiek kan die beweging niet langer negeren. De opening van Lelystad Airport is al vijf keer uitgesteld, na druk van milieu- en bewonersorganisaties. Nu kan er definitief een streep door dit onnodige extra vliegveld. Het schrappen van korteafstandsvluchten is een logische volgende stap geworden. Iets waar Greenpeace zich, ook richting het nieuwe kabinet, hard voor zal maken.



‘Alles moest feitelijk kloppen’



Frank Peters is mede-oprichter van advocatenkantoor bureau Brandeis. Samen met collega's Anita van Wees en Nammy Vellinga stond hij Greenpeace bij in het kort geding over de miljardensteun die door de staat was toegezegd aan KLM.

‘Het was spannend om te zien hoe de rechter het vonnis van de Urgenda-Klimaatzaak zou vertalen naar deze zaak. De

zorgplicht die de staat heeft tegenover zijn burgers geldt wat ons en Greenpeace betreft ook internationaal. En dus ook voor de luchtvaart, die in Nederland eigenlijk uitsluitend grensoverstijgend is. De rechter ging daar helaas niet in mee. Het is ontzettend jammer dat we de zaak hebben verloren, maar er was gelukkig veel positieve media-aandacht, waarin de boodschap duidelijk naar voren kwam. De samenwerking met Greenpeace verliep erg fijn. Twee jaar geleden hebben we binnen ons kantoor besloten ons deels in te gaan zetten voor thema's als het klimaat. We raakten met Greenpeace in gesprek, wat uiteindelijk leidde tot deze zaak. Veel klanten willen dat je álles uit de kast trekt om een zaak te winnen, waarbij de overdrijving en de hyperbool niet worden geschuwd. Bij Greenpeace ging dat anders. Alles moest uit de kast, maar het moest bovenal feitelijk kloppen. Er werden externe experts bijgehaald, de voorbereidingen verliepen uiterst professioneel. Vijf of tien jaar geleden zouden collega's misschien verbaasd hebben opgekeken dat we voor een organisatie als Greenpeace zo'n zaak doen, maar de wereld is veranderd. Ook het bedrijfsleven en hedgefondsen zijn inmiddels met klimaatimpact bezig. Ik heb alleen maar positieve reacties gekregen.’ «

4.2. Klimmen voor het klimaat

4 ACTIVISTEN
KLOMMEN
300
METER



BIJNA 1.000 VRAGEN EN AANMOEDIGINGEN VIA
SOCIALE MEDIA



9.000 EXTRA
PETITIETEKENAARS



72 ANDERE
ACTIVITEITEN IN
24 LANDEN



TIENDUIZENDEN KIJKERS VOOR LIVESTREAM

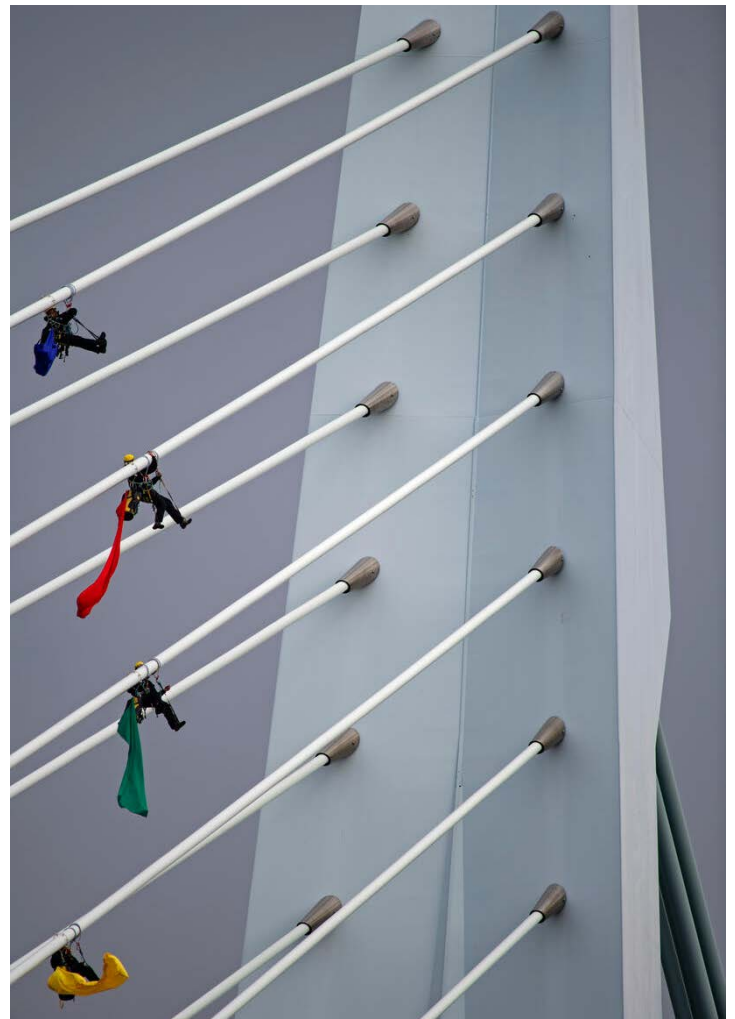
Klimaatdoelen doen ertoe

Klimaatverandering is een complexe issue. Maar politici maken het soms onnodig complex. Zo weten we vrij precies per wanneer we onze CO₂-uitstoot met hoeveel procent moeten hebben teruggebracht. Als we de opwarming van de aarde zoveel mogelijk willen beperken, moet de uitstoot van broeikasgassen in 2040 nul zijn. De eerstvolgende mijlpaal is 2030, tien jaar van nu. Waar we dan staan qua uitstoot, wordt niet alleen in Nederland, maar ook in Brussel bepaald. Voor alle EU-landen geldt hetzelfde klimaatdoel. Om in 2040 op nul uit te komen, moeten we in 2030 al 65 % minder CO₂ uitstoten. De ambitie van de Nederlandse staat is vooralsnog slechts 49 %. De ontbrekende 16 %, daar maakt Greenpeace zich hard voor.

Climate Care Uprising

Ondanks alle uitdagingen, waren er in 2020 volop kansen om het klimaat nóg hoger op de agenda te zetten. De Europese Unie zou dat jaar namelijk het nieuwe klimaatdoel voor 2030 afspreken. Samen met de andere Europese Greenpeace-kantoren hebben wij alles gedaan om ervoor te zorgen dat de EU voor de volgens wetenschappers benodigde 65 % zou gaan. We spraken met politici en ambtenaren, zowel in Brussel als Den Haag, en we voerden actie, door heel Europa. Onder de noemer *Climate Care Uprising* vonden er maar liefst 72 activiteiten plaats, verspreid over 24 landen.

Ook in Nederland vond er een actie plaats. En niet zomaar een actie, maar een grootse actie, die veel voorbereiding en training heeft gevraagd. Op 12 oktober klommen Marleen, Natasja, Roan en Tieme naar de top van de Erasmusbrug. Een klim van zo'n 300 meter lang, een van de meest slopende klimacties uit de geschiedenis van Greenpeace in Nederland. Met deze uitputtingslag hebben de



© Marten van Dijk / Greenpeace

klimmers premier Rutte uitgedaagd om ook tot het uiterste te gaan voor het klimaat. Want drie dagen later vertrok hij naar Brussel om over de nieuwe klimaatdoelen te onderhandelen.

Uitputtingsslag

De klim was, zoals verwacht, ontzettend zwaar. Van tevoren wisten we niet zeker of de klimmers de top wel zouden halen. Maar, met dank aan hard trainen en goede weersomstandigheden, waren ze na zes uur klimmen allemaal boven. Een grote prestatie, die werd gefilmd, zodat tienduizenden mensen thuis via een livestream mee konden kijken. Alle positieve reacties en aanmoedigingen gaven de klimmers net dat steuntje in de rug om de top te halen. De autoriteiten lieten de activisten hun spectaculaire klim afmaken, maar toen ze weer met beide voeten op de grond stonden, werden ze alsnog gearresteerd. Gelukkig waren ze dezelfde avond allemaal weer vrij.

De actie spoorde bijna 9.000 supporters aan om de eerder gelanceerde petitie te tekenen die het kabinet oproept om de crisis-miljarden groen en eerlijk in te zetten (meer hierover in hoofdstuk 4.1).

Actie Alert

Kort voor de spectaculaire actie op de Erasmusbrug lanceerde Greenpeace het nieuwe Actie Alert, een sms-abonnement waarvoor supporters zich gratis kunnen aanmelden. Zodra onze klimmers de hoogte in gaan of onze schepen de achtervolging inzetten, ontvangen abonnees direct een sms-bericht. Vanuit dat bericht klikken ze zo door naar de livestream of andere informatie over de activiteit. In no-time hadden duizend mensen zich hiervoor aangemeld. Ook als eerste op de hoogte zijn wanneer een actie plaatsvindt? Meld u dan aan voor het Actie Alert via steun.greenpeace.nl/actie-alert

Witte rook

Premier Rutte vertrok kort na onze actie naar de Europese top, maar helaas werden er toen nog geen besluiten genomen over een nieuw klimaatdoel. In december kwam er dan eindelijk witte rook. Er werd gekozen voor 55 % CO₂-reductie in 2030. Niet alleen is het percentage te laag, ook wordt een rekentruc toegepast waarbij de CO₂ die de natuur voor ons uit de lucht haalt wordt meegeteld. Met zo'n ambitieniveau gaan we de klimaatcrisis niet het hoofd bieden. Dus gaat Greenpeace door met campagne- en actievoeren. Wij zullen het nieuwe kabinet oproepen om zelf alsnog een hoger klimaatdoel voor 2030 te omarmen en flink aan de bak te gaan om het klimaat te beschermen.



‘Zelfs de politie was onder de indruk’

Roan Lo-a-Njoe is evenemententechnicus en in zijn vrije tijd al jaren actief als actievoerder voor Greenpeace Nederland. Hij is een van de vier activisten die op 13 oktober de Erasmusbrug beklommen om aandacht te vragen voor het klimaat.



© Martien van Dijk / Greenpeace

‘Normaal gesproken klim je horizontaal of verticaal, in dit geval was er een hoek van eerst 22° en daarna 30°. Dat vroeg om een vrij ongewone manier van voortbewegen. We hebben in de actieloods van Greenpeace een van de tuinen van de brug nagebouwd. Daardoor konden we ons klimmateriaal goed aanpassen. Eigenlijk doen we voor elke actie zo'n simulatie. En daarnaast is er één keer per maand een oefendag. Tijdens een klimactie zijn alle blikken op jou gericht. Gelukkig ben ik stressbestendig. Mijn baan in de evenemententechniek vraagt ook om improvisatievermogen en je werkt altijd onder tijdsdruk. We gingen sneller omhoog dan verwacht, er was geen heftige wind of regen. Toch was dit de zwaarste klimactie die ik ooit heb gedaan. Je kunt wel 10 meter oefenen, maar ga je ook de 300 meter halen? De weken voor de actie heb ik goed geslapen en geen alcohol gedronken. Je moet fit zijn, anders haal je het niet. De reacties van vrienden en familie waren leuk. En zelfs de politie ter plekke was onder de indruk. Misschien niet vanwege het doel van de actie, maar toch zeker vanwege ons uithoudingsvermogen.’ <<

4.3. Noordzeeakkoord



Jarenlang onderhandelen

Campagnevoeren bij Greenpeace vergt passie, lef en een hele hoop geduld. Wie échte verandering wil bewerkstelligen heeft doorzettingsvermogen nodig en een lange adem. Sinds 2018 zaten we met de overheid, de visserij en andere relevante sectoren aan tafel in de hoop een akkoord te sluiten dat de kwetsbare natuur in de Noordzee beschermt én de opwek van duurzame windenergie zekerstelt. In 2020 konden we onze handtekening zetten onder een Noordzeeakkoord dat misschien niet perfect is, maar wel een flinke stap vooruit. Wat zeggen we: een zeemijl vooruit!

Energie- en Klimaatakkoord

Dat akkoord was hoog nodig, zowel gezien de erbarmelijke staat van de Noordzeenatuur - momenteel is nog geen 1 % van de Noordzee beschermd - als de grootse ambities voor de opwek van hernieuwbare energie. Het Energieakkoord uit 2013 en het

Klimaatakkoord uit 2019 leunen beiden sterk op een forse groei van offshore windparken. Het kan natuurlijk niet de bedoeling zijn dat door de aanleg van windparken de natuur nog verder in de verdrukking komt. Vandaar dat Greenpeace samen met andere natuur- en milieuorganisaties, de windenergiesector, de vissers, de gasindustrie, de scheepvaartsector en natuurlijk het Rijk aan tafel ging.

40 keer zo veel gebied beschermd

Op het resultaat van de onderhandelingen kunnen we trots zijn. Tot en met 2030 wordt 15 % van de Noordzee beschermd, maar liefst 40 keer meer dan nu het geval is. Ook worden er nieuwe gebieden als beschermde natuur aangewezen, zoals de voor zeevogels belangrijke Bruine Bank, die precies tussen Nederland en het Verenigd Koninkrijk ligt. Kwetsbare soorten als haaien en zeevogels worden daardoor beter beschermd. In beschermde vogelgebieden worden bovendien geen windmolens geplaatst.

Wind op zee

In het onderhandelaarsakkoord is de 11,5 gigawatt duurzame energieproductie, zoals die is afgesproken in het Klimaatakkoord, zekergesteld. Ook wordt verkend welke gebieden geschikt zijn voor de groei van windenergie ná 2030. Natuurversterkend bouwen wordt het uitgangspunt bij de aanleg van de windmolenparken en alle toekomstige infrastructuur op de Noordzee. Dit houdt in dat een windmolenpark zo wordt aangelegd dat bij de bouw de schade aan het zeeleven en de hinder voor vogels zoveel mogelijk wordt beperkt en het park waar mogelijk een positieve uitwerking heeft op de biodiversiteit. Bijvoorbeeld doordat het een ondergrond biedt voor oesters om zich aan te hechten.





'We stonden voor een duivels dilemma'

Hilde Stroot is hoofd van de afdeling biodiversiteit. Namens Greenpeace Nederland namen zij en toenmalig directeur Joris Thijssen deel aan de onderhandelingen over het Noordzeeakkoord.

'In de beginfase voelde het wel een beetje als een Poolse landdag, we zaten eens in de twee weken met 30 á 40 mensen om tafel. Vertegenwoordigers van de meest uiteenlopende sectoren: de visserij, gaswinning, windenergie en afgevaardigden van alle betrokken ministeries. Een ratjetoe aan tegenstrijdige belangen. Voorzitter Jacques Wallage nam ruim de tijd om alle informatie boven water te krijgen voordat het echte onderhandelen begon. Waar kunnen we windmolens bouwen? Waar kan worden gevist? Dan kom je er bijvoorbeeld achter dat overal op de zeebodem kabels liggen, dat er gebieden zijn die worden gebruikt door Defensie of voor commerciële doorvaartroutes. Daar moet je allemaal rekening mee houden. Voor veel betrokkenen was dat een eyeopener. Dat voorwerk nam een paar maanden in beslag. Ik vermoed dat Wallage die periode heel bewust heeft ingezet om een vertrouwensband tussen alle betrokkenen op te bouwen, zodat de daaropvolgende onderhandelingen soepel zouden verlopen. Greenpeace zat daar natuurlijk primair voor meer natuurgebieden en windparken, maar we hebben ook hard geknokt voor een rechtvaardige transitie voor de vissers.

Zij verdienen hulp om te verduurzamen of moeten worden uitgekocht en fatsoenlijk gecompenseerd. Die toezeggingen zijn er uiteindelijk gekomen. Een ander heikel punt was de olie- en gaswinning. We stonden voor een duivels dilemma. We wisten dat Groningen op slot zou gaan. Als je dan ook heel principieel nee zegt tegen offshore gaswinning, weet je dat al je gas straks uit Rusland komt. Dan liever de Noordzee, waaraan je tenminste nog strenge voorwaarden kunt verbinden. En natuurlijk wel in lijn met de klimaatafspraken die in Parijs zijn gemaakt.' «



© Greenpeace

Gaswinning binnen het Parijsakkoord

Eén aspect van het akkoord waar we heel kritisch naar hebben gekeken, is hoeveel ruimte het nog biedt voor gaswinning. Met oog op de klimaatcrisis moeten we overal ter wereld, dus ook in Nederland, zo snel mogelijk alle fossiele energie voor duurzame vervullen. Daarom hebben we afgedwongen dat er een studie komt die in beeld brengt of de toekomstige offshore gaswinning, die steeds kleiner wordt, in lijn is met de afspraken in het Klimaatakkoord van Parijs. Deze studie wordt in 2021 uitgevoerd.

Minder en duurzamere visserij

Voor Greenpeace en de andere stakeholders was het belangrijk dat er aandacht is voor de vissers die voor hun levensonderhoud afhankelijk zijn van de Noordzeevis. Ook aan die belangrijke voorwaarde is voldaan. Het kabinet maakt € 119 miljoen vrij voor het saneren en verduurzamen van de vloot. Hiermee kunnen sommige vissers worden uitgekocht en anderen hun schepen en vangstmethoden verduurzamen. Helaas heeft de visserijsector

ondanks deze toezegging op het laatste moment besloten het akkoord niet te tekenen. Voor de acceptatie van de afspraken is dit spijtig, maar de deur voor de visserijsector staat open om zich weer aan te sluiten.



© Greenpeace / Christian Aslund

Meer wetenschappelijk onderzoek

Er gaat veel veranderen op de Noordzee, onder andere door de aanleg van meer windmolenparken. Er is nog veel onduidelijk over de impact van grote windmolenparken op zee, het ontbreekt nog aan kennis. Precies om die reden is in het akkoord afgesproken dat er € 55 miljoen beschikbaar komt voor monitoring, wetenschappelijk onderzoek én natuurherstel. Daarnaast wordt € 15 miljoen gereserveerd voor het versterken van controle en handhaving, bijvoorbeeld om zeker te zijn dat er in beschermde gebieden niet wordt gevestigd.

Samenwerken loont

Een van de grote doorbraken van dit akkoord is dat er voor het eerst echt door alle partijen wordt samengewerkt: natuur- en milieuorganisaties, Noordzeesectoren en de overheid. Daardoor kunnen ook toekomstige vraagstukken sneller en efficiënter worden getackeld. Nog meer wind op zee? Betere bescherming van vogels tegen windmolens? Dit soort vraagstukken kunnen in de toekomst makkelijker worden besproken en opgelost.

Engelse Doggersbank

Hoe belangrijk zo'n akkoord en vooral ook de opvolging en handhaving ervan wel niet zijn, werd duidelijk nog voordat de inkt droog was. In 2017 had het Verenigd Koninkrijk het Engelse deel van de Doggersbank tot beschermd gebied verklaard. In deze zandbank ten oosten van Noord-Engeland leven walvissen, dolfijnen en kabeljauwen, maar ook krabben, platvissen en zeesterren. Helaas ging de bescherming van dit gebied niet verder dan wat woorden op papier. In de praktijk wordt er nog altijd gevestigd, en wel met zeer schadelijke sleepnetten, die de bodem omwoelen en alles op hun pad kapotmaken.

Om die wetteloze situatie aan de kaak te stellen, besloot het Greenpeace-kantoor in Groot-Brittannië daarom vorig jaar - op een bewezen veilige manier - op enkele locaties op de Doggersbank natuurstenen te plaatsen. Hiermee werd 47 vierkante mijl van dit beschermde gebied afgesloten voor de sleepnetvisserij. De exacte coördinaten van de stenen werden direct direct doorgegeven aan de autoriteiten, zodat vissers daar weg kunnen blijven en hun netten niet blijven haken achter de stenen. Een volkomen veilige actie en een effectieve manier om de kwetsbare zeebodem te beschermen. Onder andere door deze recente acties kwam er in 2021 een verbod op het slepen van zwaar vistuig over de bodem van beschermde Britse visgronden, waaronder de Doggersbank.

Commotie

Toch ontstond er, ook in de Nederlandse media en politiek, veel commotie om deze actie. Nederlandse vissers deden aangifte tegen Greenpeace. Het Openbaar Ministerie liet eind 2020 weten niet tot vervolging over te gaan, op grond van 'goed zeemanschap'. Er zijn geen aanvaringen geweest en volgens het OM was sprake van 'beperkte gevaarzetting', omdat de coördinaten van de stenen werden doorgegeven. Greenpeace beseft dat het om een controversiële actiemethode gaat. Toch zijn we ervan overtuigd dat de actie proportioneel, veilig en nodig was. Waar overheden het nalaten kwetsbare natuur te beschermen, ziet Greenpeace zich gerechtvaardigd om vreedzaam en veilig in actie te komen.



4.4. Van klimaatcrisis naar klimaattoekomst

ONDERZOEK NAAR ALTERNATIEVE MANIEREN
**VAN DENKEN OVER
HET KLIMAAT**



E-MAILTRAJECTEN
OVER KLIMAAT EN
VREEDZAAM VERZET



QUIZZEN
EN WEBARTIKELEN DIE
MENSEN AAN
HET DENKEN ZETTEN

HANDLEIDINGEN VOOR ALLEDAAGS
ACTIVISME

Heersende denkbeelden

Wie denkt aan milieuproblematiek, denkt al snel aan een vastgelopen olietanker of plasticsoep. Maar culturele denkbeelden kunnen net zoveel schade aanrichten. Neem bijvoorbeeld de misvatting 'onze economie kan niet op schone energie draaien' of 'een echte man eet vlees'. Sinds enkele jaren draaien Greenpeace-campagnes daarom niet meer alleen om het stoppen van een specifiek milieuprobleem, maar ook om het veranderen van de heersende denkbeelden die dit probleem mogelijk maken of veroorzaken. Met de *Klimaattoekomst*-campagne hebben we daar in 2020 flink geïnvesteerd.

Samengevat gaat de campagne uit van drie denkbeelden die klimaatactie in de weg staan, om daar vervolgens drie alternatieve en constructieve zienswijzen tegenover te zetten. Onze emotionele grondhouding tegenover het klimaat is een voorbeeld van zo'n barrière. Als campagne-organisatie willen we deze grondhouding ombuigen, zodat het makkelijker wordt om grootschalige verandering te bewerkstelligen. We hebben hierbij gebruikgemaakt van onderzoek van Greenpeace Mindworks, een internationaal team dat zich bezighoudt met de cognitieve aspecten van klimaatverandering.

Emotionele blokkades

Er zijn miljoenen Nederlanders met een groen hart die graag iets zouden doen voor het klimaat, maar niet zo goed weten hoe. Velen mensen laten zich gijzelen door emotionele of cognitieve blokkades. 'Wat kan ik nou in mijn eentje doen tegen het enorme klimaatprobleem?' 'Zijn we niet al te laat om de planeet te redden?' Ook twijfelen velen of ze wel recht van spreken hebben, vanwege schuldgevoelens over individueel gedrag. 'Ik kan me nu niet uitspreken voor een vliegtax, omdat ik vorig jaar nog met het vliegtuig familie in het buitenland heb bezocht.' Greenpeace staat bekend om het opwerpen van (fysieke) blokkades, maar dit project is er juist op gericht om blokkades weg te nemen.



Denkbeeld 1: in je uppie vs. samen in actie komen

Heersende manier van denken

Ik kan de klimaatcrisis het beste bestrijden door met mijn portemonnee duurzame keuzes te maken; anderen zouden dat ook moeten doen.

VS

Alternatieve manier van denken

Ik kan de klimaatcrisis alleen samen met anderen bestrijden door de status quo te ontregelen en zo de wereld ten goede te veranderen.

Al jaren praten de overheid en het bedrijfsleven ons aan dat een beter milieu toch echt bij onszelf begint. Het elkaar de maat nemen - iedereen doet het wel eens - leidt tot schaamtegevoelens. Die weerhouden mensen ervan zich publiekelijk uit te spreken voor een steviger klimaatbeleid. Maar dit denkbeeld leidt ook tot gevoelens van eenzaamheid: de wereld redden moet je in je uppie doen. Het werken aan een groene toekomst wordt gereduceerd tot het maken van bewuste keuzes in de (web)winkel of het recyclen van je plasticafval.

Er is zoveel meer dat we, sámen, kunnen en moeten doen: met vrienden en familie het gesprek aangaan, vrijwilligerswerk, meelopen in een demonstratie, een lokale actiegroep oprichten. En je staat niet alleen, de mens is een sociaal wezen. Een complex probleem als de klimaatcrisis kunnen we alleen samen oplossen. Ga vooral door met het maken van milieuvriendelijke keuzes in de supermarkt, maar je hoeft geen groene heilige te zijn om óók iets van de overheid en bedrijven te eisen. Een beter milieu begint bij samen in actie komen in plaats van alleen naar elkaar te wijzen.



Denkbeeld 2: wanhoop vs. moed

Heersende manier van denken

Als ik denk aan de klimaatcrisis, voel ik me machteloos en wanhopig en denk ik dat het niet zoveel uitmaakt wat ik doe.

VS

Alternatieve manier van denken

Als ik denk aan de klimaatcrisis, geloof ik dat ik een verschil kan maken en voel ik de moed om in actie te komen, ook al weet ik niet wat het eindresultaat zal zijn.

Veel mensen doen aan activisme, zonder dat ze zich daarvan bewust zijn. Bijvoorbeeld door met een klimaatsceptisch familielid de discussie aan te gaan. En zelfs dat, zo'n lastig gesprek, kan stressvol en spannend zijn. Het is niet makkelijk om in verzet te komen, om de boel te ontregelen. In activistische kringen, ook bij Greenpeace, moet er hiervoor meer erkenning en begrip komen. Zo is het belangrijk dat we het makkelijker en laagdrempeliger maken om in actie te komen. En mensen met elkaar in verbinding

brengen. Want zorgen, wensen en idealen met elkaar delen en samen in actie komen zijn de beste remedies tegen een klimaatdepressie. Hieraan hebben we in 2020 gewerkt door het schrijven en aanbieden van een viertal handleidingen. Deze leggen bijvoorbeeld uit hoe je een goed klimaatgesprek voert of hoe je je groene idealen ook op de werkvloer een plek kunt geven. Ook organiseerden we (online) trainingen.

Denkbeeld 3: dikke ellende vs. kansen voor jou en de planeet

Heersende manier van denken

De klimaatcrisis is pure ellende voor de planeet en mijzelf. Om de klimaatcrisis te bestrijden, moet ik heel veel inleveren en ga ik er per definitie op achteruit.

VS

Alternatieve manier van denken

De klimaatcrisis biedt, naast het verlies van veel mooie dingen op aarde, de kans om een mensvriendelijkere en natuurlijkere samenleving te creëren. Dat is ook beter voor mij.

Uit onderzoek weten we dat angst geen goede motivator is. Maar het tegenovergestelde, blinde hoop ('het komt vast wel goed'), zet evenmin aan tot actie. Greenpeace wil voorbij aan verblindende angst en naïeve hoop. De oplossing is moed en lef. De moed om in actie te komen en het lef om de status quo in twijfel te trekken. We winnen het gevecht tegen de klimaatcrisis alleen maar als we een ander verhaal gaan vertellen. Een verhaal waarbij de klimaatcrisis niet per definitie het einde is, maar juist het midden van het verhaal. Dat er een mogelijkheid is om te leren, te groeien - door schade en schande wijs te worden.

Daarnaast is het belangrijk dat we inzien dat deze crisis ons niet alleen dwingt om in te leveren, maar juist ook een kans biedt om dingen terug te krijgen die we zijn verloren. De vervreemding is toegenomen, er is een groeiende inkomensongelijkheid en velen van ons lijden onder gevoelens van eenzaamheid. De manier waarop we onze samenleving en onze economie hebben ingericht: is dat echt het beste waartoe we in staat zijn? We hoeven niet te

kiezen tussen ons eigen welzijn en dat van de planeet. Steeds meer mensen zien in dat goed voor de natuur zorgen gelijkstaat aan goed voor onszelf zorgen.



“

‘Gevoelens van schaamte houden echte actie tegen’

Cas van Kleef is campagneleider bij Greenpeace en was nauw betrokken bij de totstandkoming van de Klimaattoekomst-campagne.

‘Als ik aan mensen vertel dat ik bij Greenpeace werk, zeggen ze vaak ongevraagd “ik recycle te weinig” of “ik eet teveel vlees”. Dan voel ik me een soort groene biechtvader. Blijkbaar lopen veel mensen rond met gevoelens van schaamte. Neem de vrij recente termen vliegschaamte en vleesschaamte. Schuldgevoelens over hoe de planeet ervoor staat en schaamte voor je eigen aandeel erin: je zou misschien denken dat Greenpeace zulke emoties moet aanmoedigen, maar ik denk dat het tegendeel waar is. Gevoelens van schaamte en het veroordelen van het gedrag van anderen, houden echte actie tegen. Een vriend van mij vertelde dat hij de Greenpeace-petitie tegen de ongebreidelde groei van de luchtvaart niet durfde te tekenen, omdat hij zelf zo nu en dan vliegt. Mensen leggen de schuld voor milieuproblemen vaak bij zichzelf. Want “een beter milieu begint bij jezelf”, toch? Die bekende zin komt uit een Postbus 51-spotje uit de vroege jaren negentig. Dat vind ik veelzeggend. Het zijn de overheid en het bedrijfsleven die ons hebben aangepraat dat wij in ons uppie verantwoordelijk zijn voor de staat van de planeet. Oliegigant BP populariseerde het concept van de persoonlijke CO₂-voetafdruk, om de verantwoordelijkheid voor klimaatverandering van zichzelf naar de consument over te hevelen. En wat te denken van KLM’s slogan *Fly responsibly*?



© Greenpeace

Het is in het belang van het bedrijfsleven en de politiek dat we met de vinger naar elkaar wijzen. En dat we blind zijn voor de structurele problemen, zoals bedrijven die doen wat ze willen en een overheid die stilzwijgend toekijkt. We moeten afscheid nemen van het idee dat we in ons uppie de wereld kunnen redden. En we hoeven niet te kiezen tussen ons eigen welzijn en dat van de planeet, daar geloof ik heilig in. Ik merk dat meer en meer mensen, en zeker ook jongeren, inzien dat goed voor de natuur zorgen gelijkstaat aan goed voor onszelf zorgen.’ <<

**maak
toekomst**

GREENPEACE & Friends

Maak Toekomst

In 2020 is er hard gewerkt aan een veelheid van campagnematerialen - webartikelen, quizzen, e-mails en video's - die de bovenstaande alternatieve denkwijzen op een begrijpelijke manier uit de doeken doen. Veel materiaal is al op de website en onze socialemediakanalen te vinden, andere uitingen volgen later dit jaar. De in 2021 gelanceerde publiekscampagne *Maak Toekomst* leunt ook stevig op de inzichten die we in deze campagne hebben opgedaan.

4.5. Bosbranden & bossenwet



RUIM 134.000 NEDERLANDERS
TEKENDEN VOOR BOSSENWET

49% MINDER
ONTBOSSING IN
LEEFGEBIED VAN DE
KARIPUNA



INTERACTIEVE
BOSBRANDENKAART
GEPUBLICEERD

GREENPEACE VERVOERDE
63 TON HULPGOEDEREN VOOR
INHEEMSE GROEPEN

Megabranden: een wereldwijd probleem

Bossen zijn van levensbelang: voor ons klimaat en onze biodiversiteit, maar ook om nieuwe infectieziekten te voorkomen. Door de opwarming van de aarde en toenemende boskap zullen bosbranden nóg vaker voorkomen en nog verwoestender worden. Duizenden unieke diersoorten verliezen hun leefgebied. En deze megabranden versnellen op hun beurt weer de opwarming van de aarde. Een gevaarlijke vicieuze cirkel. Een in 2020 door Greenpeace gepubliceerde interactieve bosbrandenkaart laat zien dat dit een wereldwijd probleem is. Zelfs Nederland blijft daarbij niet gespaard. In de Peel woedde in april vorig jaar een van de grootste bosbranden in Nederland ooit.

143 miljoen zoogdieren

2020 begon met het vreselijke nieuws dat grote delen van de Australische bossen in vlammen opgingen. Bosbranden zijn voor Australië een jaarlijks terugkerend probleem, maar door de aanhoudende droogte waren de branden vorig jaar ernstiger dan ooit. Naar schatting lieten meer dan 143 miljoen zoogdieren bij deze inferno het leven, waaronder meer dan 60.000 koala's. Greenpeace Nederland steunde de oproep van ons Australische zusterkantoor aan premier Scott Morrison om de klimaatcrisis uit te roepen. Ook werven we fondsen, die regelrecht naar het Greenpeace-kantoor in Australië gingen. Supporters doneerden bijna € 12.000, omgerekend AU \$ 19.000.



© Kiran Ridley / Greenpeace

Russische brandweerteams

De strijd tegen ontbossing lijkt soms een *mission impossible*. Het is daarom belangrijk dat we alle successen vieren. Onze campagne tegen de natuurbranden in Rusland is met recht een knalfuif waard. Al jaren wordt het land geteisterd door branden, iets waartegen de regering weinig tot niets onderneemt. Greenpeace besloot jaren terug, met de hulp van dappere vrijwilligers, zelf de branden te blussen. Dit initiatief kon dankzij een gulle gift van de Nationale Postcode Loterij de afgelopen drie jaar flink worden opgeschaald.



© Maria Vasileva / Greenpeace

Zoals ook in het vorige jaarverslag gerapporteerd, gingen de resultaten alle verwachtingen te boven. Bestudering van satellietbeelden wees uit dat sinds 2018 het aantal catastrofale veenbranden met maar liefst 95 % is gedaald, nog meer dan de ambitieuze 80 % die we onszelf als doel hadden gesteld. Nu het einde van de extra financiële steun in zicht komt, kunnen we met trots melden dat we van 4 maar liefst 21 goed opgeleide vrijwillige brandweerkorpsen hebben gemaakt, verspreid over heel Rusland. Ook tijdens de coronacrisis gingen de trainingen door, maar dan veelal online. De afgelopen jaren hebben we een handboek en een toolkit kunnen ontwikkelen, waardoor de vrijwilligersgroepen zich zelfstandig verder kunnen ontwikkelen. We zijn ontzettend trots op alle behaalde resultaten en bedanken de Postcode Loterij graag nog eens hartelijk voor de gulle steun.

Wings of Emergency

Als de coronapandemie één ding duidelijk maakt, is het dat wij allemaal – wereldwijd – met elkaar verbonden zijn. Dat geldt ook voor inheemse bewoners van gebieden diep in het Amazonewoud. Door toenemende ontbossing worden zij blootgesteld aan ziektes die hun voortbestaan bedreigen. Om deze kwetsbare groepen te steunen, heeft Greenpeace samen met lokale organisaties noodhulp georganiseerd. Om ook de meest afgelegen regio's te bereiken, hebben we ons vliegtuigje ter beschikking gesteld, dat normaliter wordt ingezet voor het monitoren van ontbossing. Het project kreeg om deze reden de naam *Wings of Emergency*. Per vliegtuig en boot werden medici ter plaatse gebracht, samen met medische benodigdheden, apparatuur en hygiëneproducten. Zo probeerden wij de impact van de oprukkende pandemie in het Braziliaanse regenwoud zoveel mogelijk te verkleinen.



‘Dit project geeft me hoop voor de toekomst’

Lyuda Kryuchkovskaya leidde de afgelopen jaren een ambitieus project bij Greenpeace Rusland. Het doel: het aantal en de omvang van natuurbranden in Rusland sterk terugdringen. Dat deed ze - succesvol! - samen met vrijwillige brandweervrouwen en -mannen door het hele land.



© Martien van Dijk / Greenpeace

‘Vorig jaar was een uitdaging voor iedereen bij Greenpeace Rusland, maar helemaal voor ons, omdat we normaliter zoveel op locatie werken. Ik ben ontzettend trots op mijn team. Ondanks alle restricties wegens COVID hebben we toch ons werk kunnen voortzetten. We gingen met kleinere teams op pad, werkten nóg efficiënter en een aantal van de trainingen vond online plaats. In het begin van dit project botsten we geregeld met regionale autoriteiten, maar - wie weet vanwege de crisis - hebben de vrijwilligersteams in 2020 juist vaker met hen samengewerkt. Een van de hoofddoelen van dit project, zelfstandig opererende vrijwillige brandweerteams, is in elk geval gehaald. Nu het project afloopt, laten we de teams natuurlijk niet in de steek. We blijven in contact en denken mee, maar zij hebben de leiding. Ook hebben we hen geholpen hun eigen fondsenwerving op te zetten en dat gaat al heel aardig. Wat mij altijd zal bijblijven van deze waanzinnige tijd, is dat er zoveel mensen zijn die zich vol enthousiasme willen inzetten voor de goede zaak, zonder daarvoor te worden betaald. De heersende Russische mentaliteit is dat de overheid alles maar moet oplossen, in plaats dat mensen zelf actie ondernemen. Het succes van dit project geeft me hoop voor de toekomst. Het bewijst dat zelfs de meest waanzinnige dromen uit kunnen komen.’

Ontbossingsmachine

Terwijl in 2020 de wereld door meerdere lockdowns haast tot stilstand leek te komen, ging de ontbossingsmachine in het Amazonegebied helaas in de versnelling. Wegens corona en een gebrek aan overheidscontrole hadden illegale houtkappers en andere criminele bosvernietigers vrij spel. Daarnaast hadden de bossen in Zuid-Amerika al te kampen met de verwoestende agenda van de Braziliaanse president Bolsonaro en natuurlijk de opwarming van de aarde. Dit alles leidde tot de hoogste ontbossingscijfers in de Amazone van de afgelopen twaalf jaar.

Lichtpuntje

Toch is er ook reden voor optimisme. Sinds 2018 werkt Greenpeace, opnieuw met dank aan een zeer gulle gift van de Postcode Loterij, aan een uniek project in het Amazonegebied, *All Eyes on the Amazon*. Met een bijzondere groep van milieu- en mensenrechtenorganisaties, waaronder Hivos, ondersteunen we de inheemse bewoners bij het opsporen en tegengaan van ontbossing in hun leefgebieden. En met succes. In vergelijking met vorig jaar is de ontbossing binnen het grondgebied van de Karipuna, in de Braziliaanse staat Rondonia, in 2020 met 49 % gedaald.

In de Amazone als geheel is de ontbossing zoals gezegd echter toegenomen. Veel van de bosbranden die er woedden, werden aangestoken door boeren, die graasweiden voor vee of sojaplantages willen aanleggen. Inmiddels is ruim 120.000 hectare, een gebied groter dan de Veluwe, verloren gegaan.



‘Zelfs de meest basale medische zorg is geen vanzelfsprekendheid’



Carolina Marcal is campagneleider bij Greenpeace Brazilië.

‘Sinds begin mei doet Greenpeace met het *Wings of Emergency*-project haar best om noodhulp op afgelegen plekken in het Amazonegebied te krijgen. Door logistieke uitdagingen is zelfs de meest basale medische zorg daar geen vanzelfsprekendheid.

Na de uitbraak van COVID-19 heeft Greenpeace zich aangesloten bij een breed solidariteitsnetwerk dat zich inzet om inheemse bewoners te ondersteunen. Om zeker te stellen dat de noodhulp ook de meest afgelegen plekken bereikt, stellen we het Greenpeace-vliegtuigje beschikbaar. Zo kunnen we snel ter plekke zijn, wat in deze crisissituatie ontzettend belangrijk is.’ <<



Nederlandse supermarkten en zuivelproducenten

We weten al jaren dat de sojateelt in onder andere Brazilië kan leiden tot grootschalige ontbossing. Ook Nederlandse bedrijven die deze soja kopen en verwerken - supermarkten, zuivelproducenten en veevoergiganten - weten dat. Maar ondanks mooie beloftes kunnen deze bedrijven nog altijd niet garanderen dat hun producten ontbossingsvrij zijn. Greenpeace liet vorig jaar door onderzoeksbureau Profundo uitzoeken wie het meeste verdient aan deze handel in verwoesting. En wie dus de grootste verantwoordelijkheid heeft om deze misstanden te stoppen. Albert Heijn, veevoederproducent ForFarmers en FrieslandCampina vormen de top 3.

Nu is het niet erg dat bedrijven geld verdienen. Maar wél dat dat ten koste gaat van de natuur. Daarom is het tijd dat we in Europa een wet maken die bedrijven verplicht hun betrokkenheid bij ontbossing voor eens en altijd te stoppen. En het goede nieuws is: dat willen heel veel mensen met ons!

Bossenwet

Gelukkig staat de Europese betrokkenheid bij ontbossing voor onder andere veeteelt, soja voor veevoer en palmolie inmiddels ook bij de Europese Commissie duidelijk op de radar. De Commissie vroeg tijdens een zogeheten consultatieronde alle Europese burgers welke maatregelen volgens hen noodzakelijk zijn om deze misstanden aan te pakken. Samen met andere natuurorganisaties heeft Greenpeace onder de noemer *#Together4Forests* burgers opgeroepen om zich uit te spreken. Het resultaat: bijna 1,2 miljoen mensen, waaronder 134.082 Nederlanders, lieten hun stem horen voor een sterke bossenwet. Niet eerder spraken zoveel burgers zich tijdens een dergelijke publieksconsultatie uit over een natuurthema. Het is - na die over de winter- en zomertijd - zelfs de grootste consultatieronde ooit!

In Nederland hebben Greenpeace, het WWF en andere coalitiepartners de oproepen vorig jaar aangeboden aan minister van LNV Carola Schouten. Zij zei hierover: 'Dit is een signaal dat wij niet zomaar naast ons neer kunnen leggen. We moeten echt met elkaar de schouders eronder zetten om dit signaal werkelijk om te zetten in maatregelen.' In Brussel nam Eurocommissaris Frans Timmermans tegelijkertijd de oproepen in ontvangst en zei: 'We zijn vastberaden om serieus werk te maken van het tegengaan van ontbossing.' Op basis van deze input gaat de Europese Commissie aan de slag met een voorstel voor een Europese bossenwet, dat we halverwege 2021 verwachten.



© Philip Reynaers / Greenpeace

4.6. Natuurcrisis

70.000
EUROPESE BURGERS
ROEPEN OP TOT EEN
DUURZAAM
EUROPEES LANDBOUWBELEID

GREENPEACE-RAPPORT ONDERSTREEPT NUT VAN
KRIMP VEESTAPEL



MEESTE NEDERLANDSE
GROENTEN EN FRUIT IN DE SCHAPPEN ZIJN
ON THE WAY TO PLANETPROOF

> 60 NATUUR- EN LANDBOUWORGANISATIES
LOPEN MEE TIJDENS DE KRING-LOOP



Stikstof- of natuurcrisis?

Een van de grote politieke thema's van 2020 was de aanpak van de stikstofcrisis, die sinds de uitspraak van de Raad van State een jaar eerder veel bouw- en infrastructureurprojecten stil had gelegd. Wie het beestje bij de naam wil noemen, heeft het echter over een *natuurcrisis*. Zo'n 90 % van de natuur in Nederland bevindt zich in matige tot slechte staat. De stikstofuitstoot van met name de landbouw - met als grootste boosdoener de veehouderij - verstikt letterlijk onze natuur. Zeker 65 % van de binnenlandse uitstoot is

afkomstig uit deze sector. Samen met andere organisaties pleit Greenpeace voor een halvering van de stikstofuitstoot in 2030: een advies dat ook de commissie-Remkes onderschreef, die het kabinet moest adviseren over de stikstofproblematiek.

Een goede businesscase

Om de discussie vlot te trekken, presenteerden we in januari 2020 in Nieuwspoor ons rapport *Betaalbaar beter boeren*, waarmee we aan de hand van een maatschappelijke kostenbatenanalyse van adviesbureau Ecorys aantoonde dat de omslag naar een ecologische veehouderij en 73 % minder dieren een goede maatschappelijke businesscase is. Een belangrijke voorwaarde is dat boeren een goede boterham kunnen verdienen. Zo'n omslag kost de komende tien jaar gemiddeld zo'n € 2,6 miljard per jaar. Dat lijkt veel, maar het betaalt zich terug door de vermeden kosten voor schade aan natuur, klimaat en gezondheid. In 2018 bedroegen deze € 5,5 miljard.

Ons rapport werd omarmd door andere natuur- en milieuorganisaties en bood houvast bij lobby en overleg met politici. Verschillende politieke partijen gebruikten het voor het herzien van hun eigen ambities om de veestapel te laten krimpen, iets waar we niet omheen kunnen vanwege natuur, klimaat, dierenwelzijn en de volksgezondheid. Zo presenteerde GroenLinks een alternatieve stikstofwet, waarin € 8 miljard voor deze omslag wordt uitgetrokken. De Partij voor de Dieren nam zelfs het meest ambitieuze scenario uit ons rapport over in haar verkiezingsprogramma.



Nieuw kabinetsvoorstel

Na een eerder, juridisch onhoudbaar, wetsvoorstel waarmee het kabinet slechts streefde naar het terugdringen van de stikstofemissies met 26 % in 2030, kwam er begin december een nieuw voorstel naar buiten. Hierin beloofde het kabinet, samen met SP, SGP en 50Plus, de stikstofemissies met 50 % terug te dringen in 2035. Greenpeace blijft kritisch, omdat er geen garantie is dat onze kwetsbare natuur met deze plannen gered zal worden. De hete aardappel mag niet opnieuw vooruit worden geschoven. Daarom zullen we de onderhandelingen voor het komende regeerakkoord nauwlettend in de gaten houden en, samen met onze achterban, de noodzaak van een structurele oplossing voor het behoud van onze natuur onder de aandacht blijven brengen.

Eerlijke prijs voor een duurzaam product

Eind 2017 bracht Greenpeace in kaart hoe zeven Nederlandse supermarktketens zich inzetten voor een duurzame landbouw. We concludeerden dat het totale aanbod van gifvrije, biologische



© Mike Smidt / Greenpeace



‘De overheid laat zich gijzelen door het oude normaal’

Oliver Middelburg



Volkert Engelsman is oprichter en directeur van Eosta, een bedrijf gespecialiseerd in de import en distributie van biologische voeding. In 2017 was hij de nummer 1 van de Duurzame 100 van Trouw. Begin 2020 presenteerde hij in Nieuwspoort, op uitnodiging van Greenpeace, het rapport Betaalbaar beter boeren.

‘Bij belangrijke maatschappelijke veranderingen is een aantal dingen onmisbaar: je hebt leiderschap nodig, de juiste mensen én momentum. Dat momentum was er in 2020 en het is er nog steeds. De coronacrisis is voor veel mensen een wake-upcall. Internationale studies leggen een duidelijk verband tussen de vernietiging van belangrijke ecosystemen en de uitbraak van zoönosen. Ik snap best dat Rutte en De Jonge het over vaccins en mondkapjes hebben, maar dat is toch een beetje dweilen met de kraan open als je niet de achterliggende vitaliteitscrisis aanpakt. We hebben biodiversiteits-inclusieve

landbouw nodig. De maatschappelijke kosten van ons landbouwsysteem mogen niet langer worden afgeschoven op toekomstige generaties. Laten we nou de veestapel halveren en wat overblijft verduurzamen. De politiek zegt dan: “je moet de kosten van de milieuschade die de landbouw veroorzaakt wel afzetten tegen de kosten die zo’n duurzame transitie met zich meebrengt. Denk aan de boeren en de banken.” Maar uit alle berekeningen blijkt dat de transitiekosten in het niet vallen bij de winst voor natuur, mens en milieu. Greenpeace verdient in deze een groot applaus. Voor het feit dat ze niet alleen in schoorstenen klimmen en spandoeken ophangen, maar ook een studie publiceren die aantoonde dat het voor de Nederlandse samenleving goedkoper is om te verduurzamen dan op de huidige voet door te gaan. De overheid laat zich helaas gijzelen door het oude normaal. En dat terwijl in de financiële sector al van alles aan het schuiven is. Dat is geen kwestie van idealisme, maar van intelligent risicomanagement. Kijk naar de *stranded assets* van Shell en Rabobank. Stel, ze moeten die straks afschrijven vanwege de invoering van een klimaat-tax. Dan hebben ze een enorm balansprobleem, want de markt is dramatisch aan het veranderen.’ «



© Mijla Kobal / Greenpeace

aardappelen, groenten en fruit bedroevend laag was, maar dat een aantal supermarkten hoopvolle stappen had gezet. Vrijwel alle supermarkten beloofden Milieukeur – tegenwoordig bekend als On the way to PlanetProof – als dé standaard voor 2020 te hanteren. Grote uitzondering was Albert Heijn, dat zijn eigen - naar nu blijkt doodlopende - pad koos. In 2020 onderzochten we voor ons rapport 'Supermarkten: zwakste schakel in duurzame teelt?' wat er van deze ambities is geworden.

Het goede nieuws is dat bijna alle aardappelen, groenten en fruit uit Nederland in de schappen inmiddels PlanetProof zijn. PlanetProof – waarbij telers het gebruik van bestrijdingsmiddelen kunnen halveren zonder opbrengstverlies – is een belangrijke tussenstap richting biologische teelt. Door alleen PlanetProof in te kopen, stimuleren supermarkten een veel spaarzamer gebruik van bestrijdingsmiddelen. Goed nieuws voor mens en natuur.

Het slechte nieuws: supermarkten en telers blijken lijnrecht tegenover elkaar te staan als het gaat om een eerlijke compensatie voor die extra inspanningen. In een rondvraag van Greenpeace gaven telers aan dat ze onvoldoende of helemaal niet gecompenseerd worden. Minister van LNV Carola Schouten is nu met de supermarkten in gesprek over hun rol in het stimuleren van een duurzaam voedselsysteem.

(Gemeen)schappelijk landbouwbeleid

In oktober zette het Europees Parlement zijn handtekening onder een nieuw Gemeenschappelijk Landbouwbeleid dat we moeilijk anders kunnen omschrijven dan een doodvonnis voor kleinschalige boeren en de natuur. De subsidiepot voor landbouw bedraagt ongeveer een derde van het totale Europese budget: € 400 miljard. Het akkoord valt echter op geen enkele manier te verzoenen met de Green Deal van vice-president van de Europese Commissie (EC) Frans Timmermans, waarmee de EC het voortouw wil nemen in de strijd tegen klimaatverandering.

Samen met andere Europese Greenpeace-kantoren riepen we de EC op haar voorstel in te trekken (*#WithdrawTheCAP*) en met een schone lei te beginnen. We ondersteunden uiteenlopende initiatieven met als doel dit onzalige plan van tafel te krijgen. Ruim 70.000 Europese burgers onderschreven een oproep om het huidige voorstel te schrappen. Het bleek helaas niet voldoende om de politiek te overtuigen. Hoopgevend is het wel, dat zoveel burgers in actie komen voor een duurzaam landbouwsysteem. In 2021 zetten we in op het bouwen van een beweging waar de politiek niet omheen kan!



© Marc Queré

Kring-Loop voor een weg vooruit

Op 14 januari 2020 trokken medewerkers en supporters van meer dan 60 natuur-, milieu- en landbouworganisaties de wandelschoenen aan voor de Kring-Loop. Met deze wandeling vanaf een biologisch-dynamische boerderij in Delfgauw naar het Binnenhof in Den Haag wilden de deelnemers aandacht vragen voor een natuurinclusieve kringlooplandbouw. Aan het eind van de 2,5 uur durende wandeling werd een plan aangeboden aan minister Schouten.

5



Greenpeace wereldwijd

Greenpeace is een van de grootste internationale milieuorganisaties. Met 27 kantoren zijn we aanwezig en actief in 55 landen, verspreid over alle continenten. Milieu-problemen zoals klimaatverandering houden zich niet aan landsgrenzen, die vergen een wereldwijde aanpak.

Internationale organisatie

Stichting Greenpeace Council, beter bekend als Greenpeace International, faciliteert de samenhang en kwaliteit van de nationale, regionale en mondiale Greenpeace-campagnes. Ook is Greenpeace International verantwoordelijk voor onze schepen. Het kantoor bevindt zich in Amsterdam.

Greenpeace Nederland: steun aan andere landen

Dankzij de steun van velen is Greenpeace Nederland de organisatie met het hoogste percentage financiële supporters per aantal inwoners ten opzichte van de andere landen waar Greenpeace actief is. Daardoor kunnen we veel bijdragen aan de Europese en wereldwijde Greenpeace-campagnes. In 2020 was onze bijdrage ruim € 7,7 miljoen, oftewel 34,4 % van onze totale uitgaven. In 2019 was dat respectievelijk € 8,3 miljoen en 35,7 %.

Greenpeace Nederland sluit overeenkomsten met Greenpeace International voor onze bijdragen aan internationale campagnes. Hierin leggen we vast aan welke campagnes en activiteiten het geld wordt besteed. Greenpeace International volgt en bewaakt de voortgang en de resultaten. Greenpeace Nederland volgt de rapportages van Greenpeace International op de voet. Na afloop evalueren we samen de aanpak en de resultaten, verbeteren de projecten waar nodig en passen eventueel de campagne-strategieën aan.

Dankzij Nederlandse supporters

Onze financiële supporters droegen via Greenpeace Nederland in 2020 met € 7,7 miljoen bij aan activiteiten in andere Greenpeace-regio's. Met dat geld ondersteunden we een breed scala aan projecten in onder andere Azië, Afrika, Rusland en Brazilië. Een overzicht van alle projecten en bedragen vindt u in de jaarrekening, tabel B1.

Wereldwijde campagnes

Alle activiteiten die Greenpeace Nederland onderneemt, hebben direct of indirect een impact die verder gaat dan onze landsgrenzen. De crisis waarin het klimaat en de wereldwijde biodiversiteit zich bevinden, vergen een internationale visie en aanpak. Een kleine greep uit de activiteiten die vorig jaar verspreid over de planeet plaatsvonden:

1. Mya-Rose staakt waar het vriest dat het kraakt

In 2019 namen scholieren wereldwijd het voortouw in de roep om klimaatactie. Grootschalige klimaatstakingen waren in 2020 helaas nauwelijks mogelijk. Veel (jonge) activisten lieten echter op andere, creatieve manieren van zich horen. Zoals de Britse Mya Rose Craig, die staakte op een ijsschots in het noordpoolgebied. Ze voer mee met onze ijsbreker *Arctic Sunrise*, die in de regio was om het jaarlijkse zeeijsminimum te observeren.

2. Kaarsjes voor tyfoonslachtoffers

In 2009 kostte tyfoon Ketsana aan honderden Filipijnen het leven. Duizenden mensen werden uit hun huizen verdreven. Wetenschappers zijn het erover eens dat klimaatverandering dit soort desastreuze meteorologische fenomenen in hevigheid en frequentie doet toenemen. Helaas wordt wereldwijd nog altijd te weinig ondernomen om landen als de Filipijnen te beschermen. Greenpeace Filipijnen nam vorig jaar deel aan een herdenking in de hoofdstad Manilla, waar met kaarsjes de leus 'climate justice' werd gespeld.



© Danielle Zalman / Greenpeace



© Toto Empinado / Greenpeace

3. Black lives matter

Greenpeace werkt hard aan een wereld waarin mensen in harmonie met de natuur en elkaar leven. Greenpeace steunde daarom de antiracismeprotesten die in mei 2020 uitbraken na de dood van George Floyd. Tijdens een protest in Washington droegen Amerikaanse Greenpeace-activisten een grote vlag met de tekst 'Black Lives Matter' naar het Witte Huis.



© Tim Aubry / Greenpeace

4. Olieramp bij Mauritius

Op 25 juli 2020 liep een Japans vrachtschip vast voor de kust van Mauritius. Naar schatting 1.000 ton stookolie kwam in het water terecht. Volgens wetenschappers ging het om de grootste milieuramp ooit voor de eilandengroep. Greenpeace Afrika riep de VN op om te helpen de olie op te ruimen. Ook bekritiseerde Greenpeace het voornemen van de Mauritaanse regering om de wrakstukken af te laten zinken.



© Greenpeace

5. Stop de stortvloed aan plastic

Sinds enkele jaren voert Greenpeace internationaal de druk op grote levensmiddelenconcerns op om (veel) minder wegwerpplastic te produceren. Coca Cola is een van onze targets, aangezien het wereldwijd een van de grootste plastic boosdoeners is. Een van onze eisen is dat de frisdrankproducent inzet op herbruikbare flessen, in plaats van nog meer nieuw wegwerpplastic. Greenpeace Oostenrijk visualiseerde die stortvloed aan plastic bij een Coca Cola-fabriek in Burgenland.



© Mijla Kobi / Greenpeace

Internationale successen

Enkele van de vele successen die onze zusterorganisaties in 2020 boekten:

- In januari kondigde Chindata Group aan dat het als eerste datacenterprovider in China streeft naar het gebruik van 100 % duurzame energie. Op dit moment draaien de 220 datacenters van Chindata al voor ruim 50 % op (lokaal opgewekte) zonne- en windenergie. **Greenpeace China** voerde jarenlang campagne voor vergroening van de rap groeiende sector en blijft daarmee doorgaan.
- Het stadsbestuur van Barcelona besloot in januari dat in schoolkantines minimaal twee dagen per week een plantaardige lunch wordt geserveerd. Daarnaast moet het eten biologisch, regionaal en van het seizoen zijn. **Greenpeace Spanje** voerde hiervoor zeker twee jaar lang campagne. Het terugdringen van de consumptie van dierlijke producten is goed voor het klimaat én de gezondheid.
- In februari kondigde het Israëliëse ministerie van Energie aan dat het geen nieuwe vergunningen meer zal afgeven voor boringen naar schalieolie. Dit goede nieuws volgde op jarenlange campagnes van **Greenpeace Israël** en andere ngo's. Ons doel is nu om ook projecten waarvoor al vergunningen zijn afgegeven van tafel te krijgen.
- Er komt geen derde landingsbaan bij London Heathrow Airport, besloot het Britse hof van beroep in februari. En wel om de reden dat de regering, die de plannen had goedgekeurd, niet voldoende haar verplichting om de klimaatcrisis te bestrijden had meegewogen. Een belangrijke overwinning voor **Greenpeace Verenigd Koninkrijk**, die al meerdere keren de aanleg van de landingsbaan juridisch aanvocht.
- Na jarenlang campagnevoeren en juridische strijd zette het Nieuw-Zeelandse hof van beroep in april een streep door plannen voor schadelijke diepzeemijnbouw. Het omploegen van 66 km² zeebodem voor de noordwestkust van het eiland zou onherstelbare schade aanrichten. Een grote overwinning voor **Greenpeace Nieuw-Zeeland** en de ngo Kiwis Against Seabed Mining.
- U herinnert zich misschien nog onze internationale campagne tegen de plannen van Total om naar olie te boren in de buurt van het Amazonerif. In 2018 ontzegde het Braziliaanse milieuagentschap Total de noodzakelijke vergunning, na grote publieke druk. Het bedrijf gaf echter niet op en leek gebruik te willen maken van de gevaarlijke nieuwe koers die president Bolsonaro heeft ingezet. Toch besloot de Franse oliegi-gant in september definitief een streep te zetten door zijn onzalige plan. Een prachtige overwinning voor **Greenpeace Brazilië**, lokale gemeenschappen en de 2 miljoen mensen wereldwijd die onze petitie tekenden voor de bescherming van dit unieke ecosysteem.
- In oktober beloofde de regering van Zuid-Korea dat het land in 2050 CO₂-neutraal zal zijn. Het volgt daarmee vergelijkbare toezeggingen van China en Japan. **Greenpeace Oost-Azië**, die lang bij de regering heeft aangedrongen op deze stap, reageerde natuurlijk zeer opgetogen. Wel zullen we erop toezien dat deze mooie belofte wordt vertaald naar een gedetailleerde routekaart, met bijbehorende concrete (tussen)stappen.
- Er worden geen nieuwe vergunningen meer verleend voor het zoeken naar en aanboren van gas- en olievoorraden in het Deense deel van de Noordzee. Dat besloot het Deense parlement in december 2020. Per 2050 gaat er ook een streep door alle bestaande vergunningen. Een prachtsucces voor **Greenpeace Denemarken**.

WAAR ONZE SCHEPEN IN 2020 WAREN

Met onze schepen komen we precies op die plekken waar olie- en diepzeemijnbouwbedrijven en varende visfabrieken ongestoord hun gang denken te kunnen gaan. In 2020 lagen de *Rainbow Warrior*, *Esperanza* en *Arctic Sunrise* soms noodgedwongen aan wal. Maar steeds als de omstandigheden het toelieten, kwamen bemanningsleden en vrijwilligers in actie voor de natuur en het klimaat. We hebben niets dan respect voor hun durf en doorzettingsvermogen. Op dit kaartje ziet u precies waar onze schepen vorig jaar waren.



© Daniëlla Zalcmán / Greenpeace



© Andrew McConnell / Greenpeace



© Christian Aslund / Greenpeace

— Rainbow Warrior
— Esperanza
— Arctic Sunrise



PEOPLE POWER!

6



People Power

LANCERING **ONLINE** LEEROMGEVING GREENPEACE ACADEMY



↓ DOCENTEN
DOWNLOADDEN
6.000 x
LESMATERIAAL

158 
VRIJWILLIGE ACTIEVOERERS

14 VRIJWILLIGERS DOORLIEPEN **INTENSIEVE CAMPAGNELAB**

250 VRIJWILLIGERS RONDDEN ONLINE
INTRODUCTIETRAINING AF

Actie

Actievoeren tegen bedrijven en overheden die natuur en klimaat ondergeschikt maken aan winst en macht: dat zit in het DNA van Greenpeace. Wat veel mensen niet beseffen is dat actievoeren een middel is dat pas wordt ingezet als alle andere strategieën op niets uitlopen. Onderzoek, publicaties, lobby, overleg, het organiseren van publieke druk: alleen als we daarmee ons doel niet bereiken, gaan we over tot burgerlijke ongehoorzaamheid. Of zoals wij het noemen: *nonviolent direct action* (NVDA), vreedzame directe actie, in de traditie van Mahatma Gandhi en Martin Luther King.

Meer dan varen en klimmen alleen

Wie aan actie denkt, denkt waarschijnlijk aan dappere klimmers die de hoogte in gaan. En ja, dat doen we zeker, zie onze klimaatactie op de Erasmusbrug. Maar het actieteam doet nog veel meer, bijvoorbeeld de solidariteitsactie in maart, waarbij we met grote letters het woord 'helden' spelden op de stoepen van ziekenhuizen door heel Nederland. Ook ondersteunden we in 2020 weer verschillende internationale Greenpeace-acties met onze expertise, actiemiddelen en activetrijwilligers, onder andere in Groot-Brittannië.

Veilig en kundig

Onze acties zijn te allen tijde vreedzaam en veilig, voor zowel actievoerders als omstanders. En toch kleven er risico's aan het beklimmen van een gebouw, actievoeren op zee en zelfs meelopen in een demonstratie. Wie voor zulke actiemethoden kiest, heeft de verantwoordelijkheid ervoor te zorgen dat alles tot in de puntjes is



© Marten van Dijk / Greenpeace

voorbereid. Vandaar dat de actievoerders van Greenpeace zeer veel tijd besteden aan plannen, voorbereiden, oefenen en trainen.

De vrijwilligers die samen met Greenpeace Nederland in actie komen, hebben allemaal een uitgebreide basistraining gehad. Ondanks corona is het in 2020, rekening houdend met alle protocollen, toch gelukt om een vijftal inspirerende actietrainingen te organiseren. Nieuwe activetrijwilligers leerden hoe ze vreedzaam en veilig in verzet kunnen komen. Zij staan nu in de startblokken om samen met ons vervuilende bedrijven en overheden te confronteren. Ook voor onze klim- en bootteams zijn regelmatig trainingen en oefendagen georganiseerd.

“

‘De actiewereld is de afgelopen jaren sterk veranderd’

Marleen van der Zanden is actievoerder bij Greenpeace Nederland. Als ervaren klimmer ging ze voor Greenpeace al vele malen de hoogte in, in 2020 nog voor de actie op de Erasmusbrug (zie hoofdstuk 4.2). Marleens expertisegebieden zijn digitaal actievoeren en massa-acties.

‘Het Protestival dat Greenpeace in 2019 organiseerde, tegen de uitzonderingspositie van de luchtvaart, overtuigde binnen de organisatie veel mensen van de potentie van een massa-actie. Van oudsher bereidt Greenpeace acties meestal in het geheim voor. Een massa-actie daarentegen kondig je van tevoren aan, je gaat samen met mensen brainstormen. Voor het Protestival hebben we 600 mensen getraind. Er namen uiteindelijk zo’n 400 mensen deel en aan de kant stonden zeker 1.000 mensen mee te juichen. Zo’n ervaring blijft je voor altijd bij. Ik herinner me mijn eerste massa-actie nog goed: Ende Gelände in 2015, toen we met een grote groep een bruinkoolmijn in Noordrijn-Westfalen in gingen. De energie was zo mooi, we liepen te zingen en ik leerde mensen kennen die al snel mijn beste vrienden werden. Ende Gelände vindt jaarlijks plaats, ik heb sindsdien geen jaar overgeslagen. Ik werk nu samen met internationale collega’s aan een nieuw handboek voor massa-acties. Ik zou dat ook graag buiten Greenpeace publiceren. De actiewereld is de afgelopen jaren sterk veranderd. Er zijn grassroots-groepen die ontzettend



© Martien van Dijk / Greenpeace

toffe dingen doen, zoals Extinction Rebellion en Fridays for Future. Onze toegevoegde waarde is dat wij acties kunnen doen die voor anderen onmogelijk zijn, omdat we kennis en ervaring hebben en specialisten die jarenlang trainen. Onderling hebben we veel contact met elkaar en werken we regelmatig samen. Zo kunnen grassroots-organisaties in onze actieloods bijvoorbeeld spandoeken schilderen. Andersom vragen wij hen zo nu en dan om mee te denken als wij een actie voorbereiden.’ «



© Marc Queré

Verandermacht

Onze vrijwilligers versterken lopende campagnes vanuit zelfstandige projectteams. Met hun unieke talenten en achtergronden dragen ze bij aan een groter doel: het bouwen van een verandermacht. Greenpeace faciliteert dit door individuen, groepen en netwerken genoeg kennis en skills te geven om maatschappelijke verandering af te dwingen. In 2020 hebben we samen met onze vrijwilligers onder andere ondersteuning geboden aan de Klimaatstaking van Fridays for Future en hebben we met vrijwilligers van Milieudefensie en DeGoedeZaak een klimaatcrisis-actie georganiseerd in Den Haag. Ook de Kring-Loop, een wandeling geïnitieerd door 60 natuur- en landbouworganisaties voor een sterk kringlooplandbouwbeleid, kon op onze steun rekenen.

Greenpeace Academy & Campagnelab

Begin 2020 lanceerden we de Greenpeace Academy voor vrijwilligers: een online omgeving waar vrijwilligers, soms voor het

eerst, kennismaken met de waarden en werkwijze van Greenpeace. Ze kunnen er in eigen tempo ontdekken welke rol bij hen past. Virtuele trainingen helpen hen nieuwe campagnevaardigheden te ontwikkelen.

Door de lockdown in maart werden fysieke trainingen en cursussen helaas onmogelijk. Achteraf bezien was de Academy precies op tijd af. Maar liefst 250 nieuwe vrijwilligers doorliepen de online introductietraining. Daarnaast gaven we online trainingen over organizing, dat wil zeggen het zelfstandig organiseren en uitvoeren van activiteiten en acties die passen binnen de overkoepelende Greenpeace-campagnestrategieën.

Ook nieuw in 2020 was het Greenpeace Campagnelab, bedoeld voor de meest enthousiaste en ambitieuze vrijwilligers. Gedurende enkele maanden werken zij in teamverband, en natuurlijk begeleid door Greenpeace-medewerkers, zo'n 15 uur per week aan een specifiek project. Zo leren ze alle ins en outs van campagnevoeren en kunnen ze experimenteren met nieuwe actiemethoden. In 2020 hebben 14 mensen het Campagnelab doorlopen. Er is een succesvolle corona-solidariteitsactie ontwikkeld en een team heeft posters ontworpen en die in verschillende steden opgehangen.

Educatie

Voor veel docenten was 2020 een uitdagend en bewogen jaar. Met een groep van 100 leerkrachten begonnen we in maart vol energie met de e-learningcursus *De Duurzame School*. De realiteit haalde ons echter in. Toen de scholen overgingen op thuisonderwijs verschoof de aandacht daar naartoe en ging de cursus even de ijskast in. Maar we hebben zeker niet stilgezeten. Direct na het ingaan van de eerste lockdown lanceerden we de dagelijkse digitale nieuwsbrief *GreenStream*, met daarin ook voor docenten, ouders en kinderen leuke groene leestips en thuisactiviteiten (meer hierover in hoofdstuk 4.1). Ook werd ons digitale lesmateriaal, ondanks alle uitdagingen, ook dit jaar weer goed gevonden en gedownload door docenten, maar liefst 6.000 keer. Uitgaande van 25 leerlingen per klas, hebben we met ons lesmateriaal in 2020 dus naar schatting 150.000 scholieren bereikt.

Steeds vaker zoekt het educatieprogramma aansluiting bij lopende campagnes. Toen premier Rutte jongeren opriep om mee te denken over hoe we uit de crisis komen, heeft Greenpeace leerlingen de kans gegeven om ook echt hun stem te laten horen. Dit deden we via onze *Maak van klimaat de rode draad*-activiteit, waarover eveneens meer in hoofdstuk 4.1. In september is er in het kader van de campagne tegen de wereldwijde bosbranden speciaal voor basisscholen lesmateriaal ontwikkeld, inclusief een nieuw sponsorlooppakket.

Daarnaast hebben we intern hard verder gewerkt aan het educatieprogramma. Er is, met input van docenten en andere stakeholders, een nieuwe strategische lijn uitgezet die de komende jaren richting moet geven aan het educatiewerk binnen Greenpeace.



'Ik had al een groen kloppend hart'

Ruth Mulder nam vorig jaar deel aan het Greenpeace Campagnelab, een intensief programma dat vrijwilligers helpt bij het ontwikkelen van campagne- en actievaardigheden.



'Toen ik van de middelbare school kwam, was ik heel milieubewust en veel bezig met het klimaat. Zo'n 25 jaar later zat ik in een baan waarin ik me niet happy voelde. Ik ging een coachingstraject in en vroeg mezelf af: wat is er met mijn bevoegenheid gebeurd? Hoe kan het zijn dat ik nooit iets met mijn idealen heb gedaan? Ik meldde me aan voor het Campagnelab, waar je van alles leert over de geschiedenis van campagnevoeren en hoe je mensen kunt motiveren. Je gaat brainstormen en een eigen campagne opzetten. Uiteindelijk ontwierpen we een aantal stickers die kunnen helpen om gesprekken over het klimaat op gang te brengen. Zo'n sticker plak je op je laptop en als je dan in een koffietentje zit te werken, nodigt dat uit tot een gesprek. Ook hebben we posters ontworpen en die in de stad opgehangen. Het Campagnelab heeft me veel kennis en inspiratie geboden. Ik had al een groen kloppend hart, maar nu kan ik daar ook echt iets mee doen.' «

7



Fondsenwerving

339.410
FINANCIËLE
SUPPORTERS
PER 1 JANUARI
2021

SUPPORTERS DONEERDEN
€ 22 MILJOEN
AAN GREENPEACE

BIJNA € 5,9 MILJOEN
UIT NALATENSCHAPPEN

€ 2,25
MILJOEN
VAN DE
NATIONALE
POSTCODE
LOTERIJ

Onafhankelijk dankzij onze supporters

Acties en publieksactiviteiten zijn het meest zichtbare deel van wat Greenpeace doet. Maar een campagne komt nooit uit de lucht vallen. Daar gaan vaak maanden tot jaren aan gedegen onderzoek en vele onderhandelingen aan vooraf. Onafhankelijkheid is een voorwaarde voor onze vasthoudendheid. Sinds onze oprichting in 1971 nemen we principieel geen overheidssubsidies of giften van bedrijven aan. Hoe welkom die financiële steun ook zou zijn, we moeten onafhankelijk kunnen opereren.

Voor onze inkomsten zijn we daarom volledig afhankelijk van de genereuze giften van particulieren, vermogensfondsen en algemeen nut beogende instellingen, zoals de Nationale Postcode Loterij. We zijn ons er enorm van bewust dat we ons werk alleen kunnen doen dankzij de steun van onze supporters en we doen er alles aan om onze middelen zo verstandig en efficiënt mogelijk in te zetten.

Inkomsten in 2020

De totale inkomsten van Greenpeace Nederland bedroegen in 2020 € 27,4 miljoen. De inkomsten uit onze eigen fondsenwerving, inclusief nalatenschappen, waren bijna € 22 miljoen. We zijn enorm blij dat zoveel mensen ons steunen met een financiële bijdrage. De financiële steun van onze supporters stelt ons in staat vooruit te plannen en tegelijkertijd flexibel in te spelen op actuele ontwikkelingen. Een bijzondere vermelding verdient de gulle toezegging van € 1,2 miljoen van de Turing Foundation, verdeeld over 2020 en 2021. Deze stichting, opgericht door Pieter en Françoise Geelen, ontwikkelt samen met Greenpeace een publiekscampagne die mensen raakt, informeert en aanzet tot impactvolle klimaatactie: *Maak Toekomst*.



© Andrew McCormell / Greenpeace



‘Wij zetten ons met hart en ziel in om de planeet leefbaar te houden voor de generaties na ons.

Daarom dragen we fors bij aan #MaakToekomst. Met deze campagne biedt Greenpeace gereedschap aan alle mensen die zich zorgen maken en graag wat willen doen, maar simpelweg niet weten hoe. Een belangrijk subdoel is het thema klimaat partijoverstijgend maken. Historisch gezien werd het klimaat geclaimd door links, de rechterflank heeft het laten liggen. Inmiddels is dat niet meer houdbaar, want mensen van alle gezindten maken zich zorgen. Hoe kunnen zij hun politieke partijen overtuigen om te vergroenen? Die uitdaging gaan we graag samen met Greenpeace aan.’

Françoise Geelen, de Turing Foundation

Een ander belangrijk deel van de inkomsten van Greenpeace bestaat uit de jaarlijkse schenking van de Nationale Postcode Loterij, een bedrag van € 2,25 miljoen, dat we naar eigen inzicht kunnen besteden.



- Internationale activiteiten (35%)
- Nationale campagnes (19%)
- Communicatie en mobilisatie (17%)
- Werving baten (23%)
- Beheer en administratie (6%)

Trouwe supporters

De coronacrisis heeft er vorig jaar gelukkig niet toe geleid dat meer mensen hun structurele donatie hebben stopgezet. Greenpeace is ontzettend blij met alle trouwe financiële supporters die er jaar in jaar uit voor zorgen dat we kunnen blijven opkomen voor een groene en duurzame wereld. Het behouden en versterken van de band met onze supporters was in 2020 dan ook een belangrijk speerpunt.

Tijdens de lockdowns hebben we op nieuwe manieren het contact opgezocht met onze supporters. Vlak na de uitbraak van het virus hebben we bijvoorbeeld een dagelijkse digitale nieuwsbrief gelanceerd, onder de naam *GreenStream*. Hierin deelden we groene nieuwtjes en campagne-updates, maar ook film- en tv-tips en lespakketten voor kinderen. Daarnaast stuurden we twee keer een speciale papieren nieuwsbrief met informatie over onze campagnes en uitleg hoe Greenpeace ook in tijden van crisis zich sterk blijft maken voor het klimaat en de biodiversiteit. Voor een selecte groep supporters werden virtuele ontmoetingen georganiseerd, bijvoorbeeld een online rondleiding op de *Rainbow Warrior*.



‘De kapitein liet ons het schip zien’

Jeanine van Brederoo is een Greenpeace-supporter van het eerste uur. In 2020 nam ze deel aan een virtuele rondleiding op ons vlaggenschip *Rainbow Warrior*, dat toen aan de kade lag in La Palma. Kapitein Hettie van Geenen leidde tientallen supporters live rond en beantwoordde vragen over leven en werken op een Greenpeace-schip.



‘Mijn man en ik kwamen in de jaren zeventig met Greenpeace in aanraking toen we het boek *Greenpeace: reis naar de bom* lazen. Dat ging over de campagne tegen de Franse kernproeven bij Moruroa. We sloten ons aan bij Greenpeace omdat we allebei waarde hechten aan op geweldloze wijze je stem laten horen. De zorg om het milieu heb ik van

huis uit meegekregen. Mijn ouders lazen al het beroemde rapport van de Club van Rome, over de uitputting van natuurlijke hulpbronnen. We zijn inmiddels tientallen jaren verder en ik heb een dubbel gevoel over hoe lang het moet duren voordat het kwartje echt valt. Aan de ene kant zie ik een grote groep mensen, waaronder heel veel jongeren, die hard hun best doen het tij te keren. Aan de andere kant zijn er anderen die zulke domme dingen doen, daar word ik soms best verdrietig van. Maar ik laat mijn hoofd niet hangen. De virtuele rondleiding vond ik leuk, de kapitein liet ons de verschillende ruimtes van het schip zien. Ook maakten we kennis met de crewleden, die van over de hele wereld afkomstig zijn. Die mensen zijn maandenlang van huis, dat vind ik bewonderenswaardig. Dat is échte passie.’ «

Impact van de coronacrisis

Sinds maart 2020 houdt het coronavirus de wereld in zijn greep. De pandemie raakt zowel onze gezondheid en ons welzijn als de economie. Een economische neergang kan ook de inkomsten van goede doelen raken. Het is erg lastig te voorspellen wat de impact van de coronacrisis op onze inkomsten zal zijn, helemaal op de lange termijn. Onderzoeken spreken elkaar tegen. Supporters zijn in 2020 pessimistischer geworden over hun eigen geefgedrag en het geefklimaat in Nederland.

Uit enquêtes blijkt echter ook dat veel mensen vaker en meer geven in tijden van crisis. De bereidheid tot liefdadigheid neemt toe, maar een aanhoudend economische neergang kan supporters natuurlijk financieel belemmeren om (meer) te schenken. De doelen waarmee mensen de sterkste band hebben blijven dan over. Dit onderstreept nog eens het belang om voortdurend te investeren in de band met financiële supporters en aan hen te blijven communiceren welke impact zij maken met hun donatie. We zullen hier in 2021, via al onze kanalen, extra op inzetten. Zo zetten we nog meer in op het

welkom heten, bedanken en betrekken van nieuwe supporters via een speciaal welkomstraject. Ook verhogen we de oplage van Greenpeace Magazine, om zo nog meer supporters te informeren over ons werk en te laten zien waar zij aan bijdragen.

Werving van nieuwe financiële supporters

Steeds vaker vindt het eerste contact met (potentiële) nieuwe supporters online plaats. In 2020 hebben we dan ook een groei in inkomsten via onze online kanalen gerealiseerd. Met name advertenties op sociale media en YouTube hebben hieraan bijgedragen. Daarnaast blijft telemarketing een belangrijk kanaal. De meeste structurele financiële supporters verwelkomt Greenpeace nog altijd via werving op straat en deur-aan-deur. In verband met de coronacrisis moesten we deze manieren van werven helaas enkele maanden stilleggen, wat een negatieve impact had op de instroom van nieuwe supporters. De wervingsbureaus waarmee we werken, hebben al hun creativiteit moeten inzetten om de werving weer voort te kunnen zetten. Natuurlijk met strikte inachtneming van alle coronamaatregelen en -richtlijnen.





‘We gaan langs de deuren met een mat van 1,5 meter’



Joeri Paters werkt al ruim acht jaar bij Pepperminds, een bureau dat werving op straat en deur-aan-deur verzorgt, veelal voor goede doelen.

‘In 2014 ging ik voor het eerst aan de slag voor Greenpeace, toen nog voor de campagne tegen gevaarlijke olieboringen op de Noordpool. Klimaatverandering is het

grootste probleem waarmee de mensheid ooit te kampen heeft gehad, die urgentie drijft me in mijn werk. Ik vond en vind het een uitdaging hoe je mensen op een nette manier kunt overtuigen om een financiële bijdrage te doen, zodat we samen dit probleem kunnen aanpakken. Sinds een jaar coach ik zelf jongeren om voor Greenpeace nieuwe supporters te werven. Maar ik ga nog altijd een of twee keer per maand langs de deuren. Om *feeling* te houden met het werk en om nieuwkomers te laten zien hoe ik het doe. Je krijgt zeker niet alleen positieve reacties, maar ik steek mijn energie liever in de 15 of 20 superleuke gesprekken die ik op een dag heb. Vanaf half maart lag alle werving op straat en deur-aan-deur vanwege corona 2 maanden stil. Daarna zijn we, met strenge protocollen, weer van start gegaan. Sindsdien gaan we langs de deuren met een deurmat van 1,5 meter. Die leggen we neer voordat we aanbellen. Vaak is dat een leuke ijsbreker. Toen ik laatst aanbelde bij een wat oudere dame, moest ze daar hartelijk om lachen. Er was direct een klik en we hebben zo’n 15 minuten gebabbeld. Van zulke gesprekken krijg je energie, dan is je dag geslaagd.’ «

Ambassadeurs

De gedreven wervers die via de telefoon, op straat of deur-aan-deur het contact opzoeken met potentiële nieuwe supporters noemen we heel bewust ambassadeurs. Zij vertegenwoordigen tijdens die ontmoetingen tenslotte alles waar Greenpeace voor staat. Voor (bij)scholing en om ervoor te zorgen dat zij op de hoogte zijn van de laatste ontwikkelingen binnen onze campagnes is in 2020 een speciaal ambassadeursprogramma van start gegaan. Er zijn online trainingen via de in 2020 gelanceerde Greenpeace Academy en we organiseren thematische webinars. Ook is er een jaarlijkse tevredenheidsmeting, speciaal voor ambassadeurs, zodat we ook voortdurend van hen horen waar zij wel en niet tevreden mee zijn en wat er eventueel aan ondersteuning ontbreekt. Ambassadeurs waardeerden het werken voor Greenpeace in 2020 met een 7.6.

Groene idealen een tweede leven geven

Veel mensen willen middels hun nalatenschap een bijdrage leveren aan de toekomst van de aarde en haar bewoners. We ervaren het als een blijf van vertrouwen dat mensen (een deel van) hun erfenis aan Greenpeace toevertrouwen om zo de groene strijd levend te houden. In 2020 ontvingen we bijna € 5,9 miljoen uit nalatenschappen. Omdat nalatenschappen een belangrijke bron van inkomsten vormen, lanceerden we vorig jaar een nieuwe campagne, *Houd de Groene Strijd Levend*. Met een tv-spot en advertenties proberen we nieuwe doelgroepen te inspireren.



DATA & DIGITAAL CAMPAGNEVOEREN

8



© Marten van Dijk / Greenpeace

Data & digitaal campagnevoeren

78.600
NIEUWE E-MAIL-ABONNEES

202.000
VOLGERS OP
   

254.000
SUPPORTERS
TEKENDEN
423.614
KEER EEN
PETITIE

 **5,3 MILJOEN** E-MAILS VERSTUURD

ONZE WEBSITE WERD **1,8 MILJOEN** KEER BEZOCHT,
DOOR **1,4 MILJOEN** UNIEKE BEZOEKERS

Greenpeace is groot geworden door spectaculaire acties op zee en aan de gevels van torenhoge gebouwen. Maar succesvol actievoeren anno 2021 gebeurt voor een belangrijk deel online. E-mail, sociale media en online petitieën zijn onmisbaar voor ons werk. Ook het slimme gebruik van data, zowel die over milieu-problematiek als de voorkeuren van onze supporters, helpen ons effectiever te werk te gaan.

Op afstand, maar sámen werken

Het jaar dat zich kenmerkte door de coronapandemie bracht met zich mee dat we nóg meer online gingen werken. Als internationale campagneorganisatie waren werken in de cloud en communiceren via videoconferencing al jaren de norm. Onze digitale infrastructuur maakte het in 2020 mogelijk om op afstand, maar toch sámen te werken. Ook het contact met supporters kreeg een meer digitaal karakter. Het mooiste voorbeeld van innovatie op dit vlak was de voor supporters georganiseerde virtuele rondleiding op ons vlaggenschip *Rainbow Warrior*, waarover meer in hoofdstuk 7.

Meer engagement door een nieuwe database

Het betrekken en betrokken houden van supporters bij onze campagnes is voor ons van groot belang. Alleen samen met grote groepen bevoegen mensen kunnen we het verschil maken voor het klimaat en de biodiversiteit. Begin van 2020 is na uitgebreid onderzoek de keuze gemaakt 'voor een nieuw CRM-systeem (Customer Relationship Management), dat ons in staat stelt om het contact met onze supporters zo goed en soepel mogelijk te laten verlopen: Salesforce. Deze nieuwe software maakt het makkelijker



© Greenpeace / Express / Severin Nowacki

voor campagneteams en fondsenwervers om groepen supporters te selecteren en bijvoorbeeld via e-mail te vragen om een petitie te tekenen of een donatie te doen. We kunnen meer en beter testen, gericht relevante data verzamelen, een beter beeld krijgen van de verschillende supporters en hen vervolgens van relevante informatie voorzien. Ook kwam er in 2020 op strategisch campagneniveau een overkoepelende planning, waardoor de communicatiemomenten richting onze supporters beter op elkaar aansluiten. We hopen zo dat we onze supporters nog beter kunnen betrekken bij de missie van Greenpeace: een wereld creëren die groen, duurzaam en vreedzaam is.



'We bieden onze supporters meer diepgang'

Michiel de Brieder is product owner bij Greenpeace. In 2020 speelde hij een belangrijke rol in de implementatie van het nieuwe databasesysteem.



'Database, CRM, campagne-management, het zijn droge termen waarbij veel mensen zich maar weinig kunnen voorstellen. Het doel echter is simpel: de Greenpeace-supporter centraal stellen. Zodat we niet in het wilde weg informatie op onze supporters afvuren - bijvoorbeeld de vraag om een petitie te tekenen - maar luisteren en

kijken naar waar mensen interesse in hebben. Als iemand ondanks meerdere verzoeken geen zin heeft om een petitie te tekenen, dan moeten we die vraag vooral niet nog eens stellen. Als iemand daarentegen meermaals meedoet of geld doneert aan een campagne voor bescherming van het Amazonegebied, dan houden we diegene op de hoogte over specifiek die campagne. Tekent iemand een petitie tegen plasticvervuiling en doet diegene vervolgens mee aan een online actie voor de uitbreiding van statiegeld, dan kunnen we hem of haar een volgende keer vragen om mee te doen aan een *beach cleanup*. Bovendien gaan we op die manier nog slimmer om met onze middelen. We kunnen iemand wel 100 keer vragen om vrijwilliger te worden, maar elke e-mail die we sturen kost geld. Dat is onnodige verspilling. Met onze nieuwe systemen kunnen we sneller en slimmer inspelen op de wensen van de supporter.' «

E-mail

Het vernieuwde CRM-systeem omvat ook een nieuw marketing-platform, Marketing Cloud genaamd. Door de directe koppeling van dit platform met onze database is het eenvoudiger geworden om analyses te doen. Zo zien we bijvoorbeeld hoe actief supporters zijn in bepaalde delen van het land. De software biedt ook de mogelijkheid om data-analyses in overzichtelijke rapportages te delen met de rest van de organisatie. We leren zo onze supporters beter kennen. Het ontwerpen en bouwen van e-mailtrajecten, zoals onze e-mailnieuwsbrief die we regelmatig naar supporters versturen, is ook geoptimaliseerd.

De nieuwe software maakt ook dat de inhoud van e-mails relevanter is voor de ontvanger. Zo kunnen we de inhoud variabel maken, zodat bij supporters van wie we weten dat ze zich het meest betrokken voelen bij de klimaatcrises, dit onderwerp bovenaan in een e-mail verschijnt. Mensen die meer betrokken zijn bij ons oceanenwerk worden vaker op de hoogte gebracht over nieuwe campagnes op dit gebied.



9



Bedrijfsvoering

99
MEDEWERKERS
RUIM
77 FTE'S



**BIJ GREENPEACE
NEDERLAND
WERKEN**



**NIEUWE, DUURZAME
PENSIOENREGELING**

**VEILIG EN
CORONA-
PROOF**
(THUIS)WERKEN

Organisatie en bedrijfsvoering

Directie en bestuur

Greenpeace Nederland wordt aangestuurd door een collegiaal bestuur. Beide directeuren, tevens bestuurder, zijn gezamenlijk eindverantwoordelijk voor het reilen en zeilen van de organisatie. Zij leggen verantwoording af aan de raad van toezicht. Het overgrote deel van 2020 hebben Anna Schoemakers en Joris Thijssen deze functie bekleed. De raad van toezicht had hun aanstelling in 2019 voor nog eens drie jaar verlengd. Eind november maakte Joris Thijssen bekend Greenpeace te verlaten om vanuit de Tweede Kamer de strijd voor een groene toekomst voort te zetten. Omdat (politieke) onafhankelijkheid een grondbeginsel is van Greenpeace, betekende dit dat hij per direct, met ingang van 25 november, zijn functie als directeur en bestuurder moest neerleggen.

De raad van toezicht heeft vervolgens besloten op korte termijn, naast Anna Schoemakers, een interim-directeur (geen statutair bestuurder) te benoemen. Deze waarnemer is gevonden in de persoon van Andy Palmen, die op 14 december in deze functie is benoemd. Andy werkt al langer bij Greenpeace, de laatste jaren als afdelingshoofd van de campagneafdeling first engagement en lid van het leiderschapsteam. De raad van toezicht beraadt zich momenteel over een passende invulling van directie en bestuur op de langere termijn.

Het brutojaarsalaris van Anna Schoemakers en Joris Thijssen was in 2020 respectievelijk € 91.000 en € 99.000. Het verschil in salaris heeft te maken met verschil in jaren werkervaring. Het bruto jaarsalaris van Andy Palmen in de functie van interim-directeur bedroeg € 3.000. De directiesalarissen zijn gebaseerd op functiegroep G van de Beloningsregeling Directeuren 2020 van

Goede Doelen Nederland, met een Basis Score voor Directiefuncties van 409, die gebaseerd is op de Code Goed Bestuur. Het bruto directiesalaris is ruim 10 % lager dan wat het salaris zou mogen zijn volgens de Beloningsregeling Directeuren. De genoemde salarissen zijn exclusief overige werkgeverslasten, sociale verzekeringen en pensioenkosten. De directeuren ontvangen in hun hoedanigheid van bestuurder geen vergoeding.

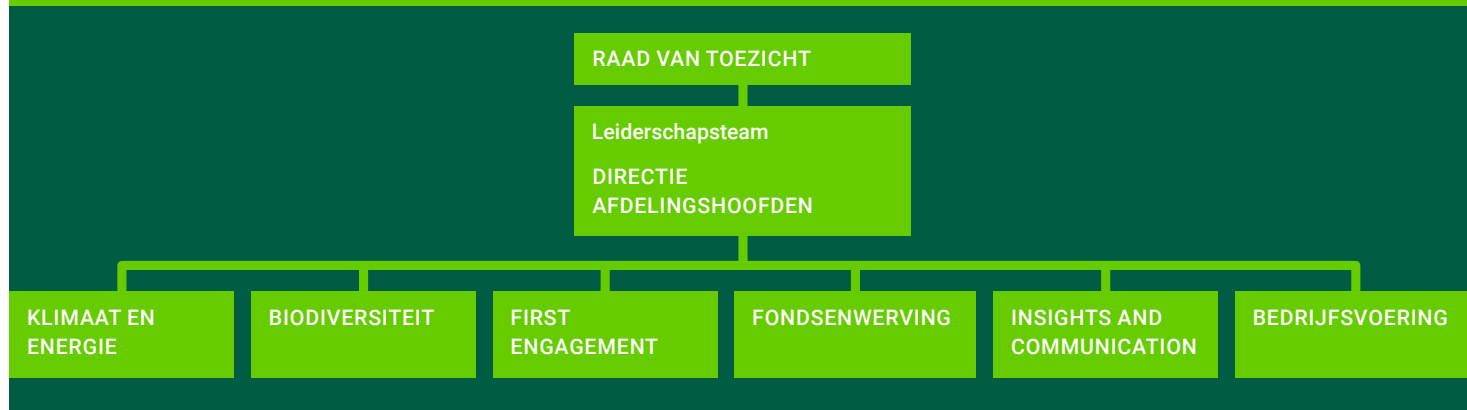
Structuur en bezetting

Greenpeace Nederland heeft multidisciplinaire campagneteams met de focus op klimaat en energie en biodiversiteit en een flexibel first engagement-team dat inspringt op actuele thema's. Alle campagnes worden ondersteund door de afdelingen fondsenwerving, insights and communication en bedrijfsvoering.



Andy Palmen

Stichting Greenpeace Nederland



Voor 2020 bedroeg het aantal begrote formatieplaatsen 80,8 fte (2019: 79,2). Een formatieplaats is bij onze organisatie een volledige arbeidsplaats van 37,5 uur per week. In 2020 was de gemiddelde bezetting 77,1 fte (2019: 78,6). In 2020 gingen er 23 medewerkers uit dienst (2019: 16). Dit cijfer is exclusief stagiairs en mensen op een werkervaringsplaats. We begroetten 16 nieuwe medewerkers (2019: 16). Van de medewerkers die Greenpeace in 2020 verlieten ging het in tien gevallen om een tijdelijk contract dat afliep op de vooraf overeengekomen datum, bijvoorbeeld vervanging in het kader van zwangerschapsverlof of ziekte. Negen collega's kozen er zelf voor om de organisatie te verlaten, bijvoorbeeld omdat zij een andere baan hadden gevonden. Drie werknemers vertrokken op verzoek van de organisatie. Hun contract werd met wederzijds goedvinden beëindigd.

Van één collega hebben we met groot verdriet afscheid moeten nemen. We zullen haar nooit vergeten. Rust zacht, Hiekelen.

Op 31 december 2020 had Greenpeace Nederland 99 medewerkers in dienst. Deze cijfers zijn inclusief kortlopende contracten voor specifieke projecten, tijdelijke vervanging en/of detachering aan andere Greenpeace-kantoren.

Coronaproof aan het werk

2020 was in velerlei opzichten een bijzonder jaar, waarin onze medewerkers overwegend vanuit huis werkten, als gevolg van de coronapandemie. Na de sluiting van het kantoor, half maart, zijn collega's op verzoek thuis voorzien van kantoorbenodigdheden en -meubilair, om het thuiswerken zo veilig en gezond mogelijk te maken. Daarnaast werden er structureel online contactmomenten georganiseerd met collega's en leidinggevendenden om ervoor te zorgen dat iedereen aangehaakt bleef en leidinggevendenden zicht konden houden op het welzijn van teamleden. Vanuit human resources zijn tips uitgewisseld voor de inrichting van de thuiswerkplek, omgaan

met stress, het in stand houden van een goede werk-privébalans en voor de nodige lichaamsbeweging tijdens werktijd. Zo is er tijdelijk voorzien in een dagelijkse online fitness- en yogales.

Voor medewerkers met kinderen thuis of zorg voor een naaste werd het wettelijk zorgverlof tijdelijk uitgebreid met een zogenoemd coronaverlof voor de periodes waarin de scholen gesloten waren.

Thuiswerken gaat over het algemeen goed

De uitkomsten van de drie surveys die in 2020 plaatsvonden geven een beeld dat het met de meeste collega's 'goed', dan wel 'redelijk goed' gaat. Tijdens de eerste lockdown gaf een groot deel van de mensen aan lichte stress te ervaren, maar die goed aan te kunnen. In de periode dat er nog beperkt op kantoor kon worden gewerkt, ervoerde meer dan de helft van de medewerkers het thuiswerken voornamelijk als (zeer) positief. Tijdens de volledige lockdown later in het jaar veranderde dat beeld enigszins. Positief is dat veel mensen een gezonde scheiding van werk- en privé sfeer in stand weten te houden. Een aantal mensen heeft het juist op dat vlak zwaarder. Als er privé iets speelt, kan men dat letterlijk niet zo makkelijk thuislaten. Omdat de combinatie van op kantoor en thuiswerken bij de meeste mensen als positief wordt ervaren, verwachten we dit in de toekomst, ook na de lockdown, in een nader te bepalen vorm voort te zetten. Hier gaan we in 2021 mee experimenteren.

Dit om ervoor te zorgen dat de combinatie van thuiswerken en zorgtaken behapbaar bleef. Door medewerkers regelmatig middels een survey te bevragen over hun ervaringen met het thuiswerken, konden we een vinger aan de pols houden en waar nodig maatwerk leveren.

Van begin juni tot eind september, toen de overheidsmaatregelen werden versoepeld, was er voor elk team de mogelijkheid om beperkt op kantoor te werken. Op basis van de toen geldende voorschriften werd het kantoor zo ingericht dat er veilig en coronaproof kon worden gewerkt.

Personeelsbeleid

Naast zinvol werk, een dynamische werkomgeving en een passend salaris, biedt Greenpeace Nederland goede secundaire arbeidsvoorwaarden. Een daarvan is gratis gebruik van het openbaar vervoer. Om het ov te ontzien en vanwege een mogelijk verhoogd besmettingsrisico dat reizen met het ov met zich meebrengt, werden in 2020 bij hoge uitzondering de kosten van noodzakelijke reizen per auto vergoed. Daarnaast werd de gelegenheid geboden om via de werkgever gebruik te maken van een elektrische fiets.

Een andere secundaire arbeidsvoorwaarde is een pensioenregeling met een meer dan gemiddelde werkgeversbijdrage. Omdat de pensioenregeling eind 2020 afliep, hebben we deze opnieuw tegen het licht gehouden. We kwamen tot de conclusie dat de portfolio van onze toenmalige pensioenverzekeraar niet meer voldeed aan onze duurzaamheidscriteria. Daarop is besloten de pensioenregeling te beëindigen en met ingang van 1 januari 2021 over te stappen naar een andere pensioenverzekeraar, die wel aan onze duurzaamheidscriteria voldoet.

Onze medewerkers zijn gedreven en deskundige mensen, die zich met hart en ziel inzetten voor het milieu en cruciaal zijn voor het behalen van onze doelstellingen. Om hen zo goed mogelijk te ondersteunen, is er bij Greenpeace veel ruimte voor persoonlijke en professionele ontwikkeling. Binnen de internationale Greenpeace-organisatie worden vele opleidingen aangeboden, in het afgelopen jaar voornamelijk online.

Ziekteverzuim en arbeidstevredenheid

In 2020 was het verzuimcijfer 3,9 % (2019: 5,8 %). We berekenen de verzuimcijfers zo nauwkeurig mogelijk. Dat wil zeggen dat we rekening houden met het rooster, dus het aantal uren dat iedere medewerker per dag werkt. Ook tellen we eventueel gedeeltelijke werkhervatting mee in de periode van re-integratie met een loonwaarde. Gemiddeld meldden medewerkers zich in 2020 1 keer ziek (2019: 1,1).



‘Mijn start bij Greenpeace voelde als een warm bad’



Bo Rettich is sinds november 2020 als relatiemanager werkzaam bij de afdeling fondsenwerving van Greenpeace Nederland.

‘Een nieuwe baan beginnen midden in een pandemie is natuurlijk heel gek. Helemaal gezien mijn functie als relatiemanager. Ik zou het liefst bij onze supporters op

bezoek gaan. Nu doe ik veel kennismakingsgesprekken via de telefoon of videochat. Ik hoor soms complete levensverhalen. Er staat me een fijn gesprek bij met twee donateurs die zich hun leven lang als bioloog hebben ingezet voor duurzame landbouw. Ik spreek donateurs die Greenpeace al tientallen jaren steunen, dat vind ik hartverwarmend. Bij Greenpeace is er veel aandacht voor hoe medewerkers de coronacrisis ervaren, dat valt me echt op. Er zijn digitale koffiemomenten, dan heb je het plots over kinderen en huisdieren. En ik heb met directe collega's in het bos gewandeld. Mijn start bij Greenpeace voelde echt als een warm bad. Tijdens mijn studententijd ging ik al voor goede doelen langs de deuren, om mensen te vragen om donateur te worden. Daarna ging ik aan de slag als headhunter op de Zuidas, waar een typische *Wolf of Wall Street*-cultuur heerste en de bestpresterende medewerkers een Rolex kregen. Dat lag me helemaal niet. Via een omweg kwam ik bij Greenpeace terecht. Ik had eigenlijk al een ander aanbod geaccepteerd, maar ben toch gaan praten toen ik werd uitgenodigd. En nu zit ik hier. Bij Greenpeace werk je echt aan iets groters, in plaats van alleen omzet binnenhalen voor aandeelhouders.’ «



‘Mensen hebben een reden om bij Greenpeace te werken’



Myarca Schuyt is als facilities officer verantwoordelijk voor het gebouw en alle werkplekken van het kantoor van Greenpeace Nederland aan het NDSM-plein in Amsterdam-Noord.

‘Mijn functie omvat alles wat het kantoorgebouw en de werkplekken betreft. Ik zorg ervoor dat het gebouw

veilig en schoon is en dat alle collega's verantwoord en gezond hun werk kunnen doen. Verder ga ik over de mobiele telefonie, lunch, inkoop, EHBO, BHV, beveiliging en het onderhoud van het pand. Bij Greenpeace werd al door velen zo nu en dan thuis of op locatie gewerkt. Door corona werd thuiswerken plots de norm. Het is natuurlijk belangrijk dat je dat goed organiseert, dat het arbo-technisch klopt en dat collega's elkaar nog wel kunnen vinden. We hebben de coronarichtlijnen altijd strikt aangehouden. Voor de tweede lockdown mochten er dagelijks maximaal 20 mensen op kantoor zijn, een gebouw van ruim 1700 m², verdeeld over twee etages. En gelukkig hadden we al een zeer geavanceerd ventilatiesysteem. Ik ben in 1990 bij Greenpeace komen werken, ik was nog echt een meisje. En ik zit er nu, verschillende functies en twee verhuizingen verder, nog steeds. De aanleiding dat ik bij Greenpeace wilde werken was een klassenuitje naar het educatieschip de *Sirius*, dat destijds achter Amsterdam Centraal lag. Ik vind het belangrijk dat ik ondersteuning kan bieden aan een organisatie die iets goeds doet voor de samenleving. Mensen hebben een reden om bij Greenpeace te werken, ze willen iets bereiken.’ «

Tevreden collega's

In het laatste kwartaal van 2020 heeft Greenpeace Nederland een medewerkersraadpleging laten uitvoeren over thema's als kennis en vaardigheden, motivatie, gezondheid en een goede balans tussen werk en privé. Ook werd gevraagd naar de ambities en wensen van collega's, bijvoorbeeld de wens tot verdere ontwikkeling, binnen of buiten de huidige functie.

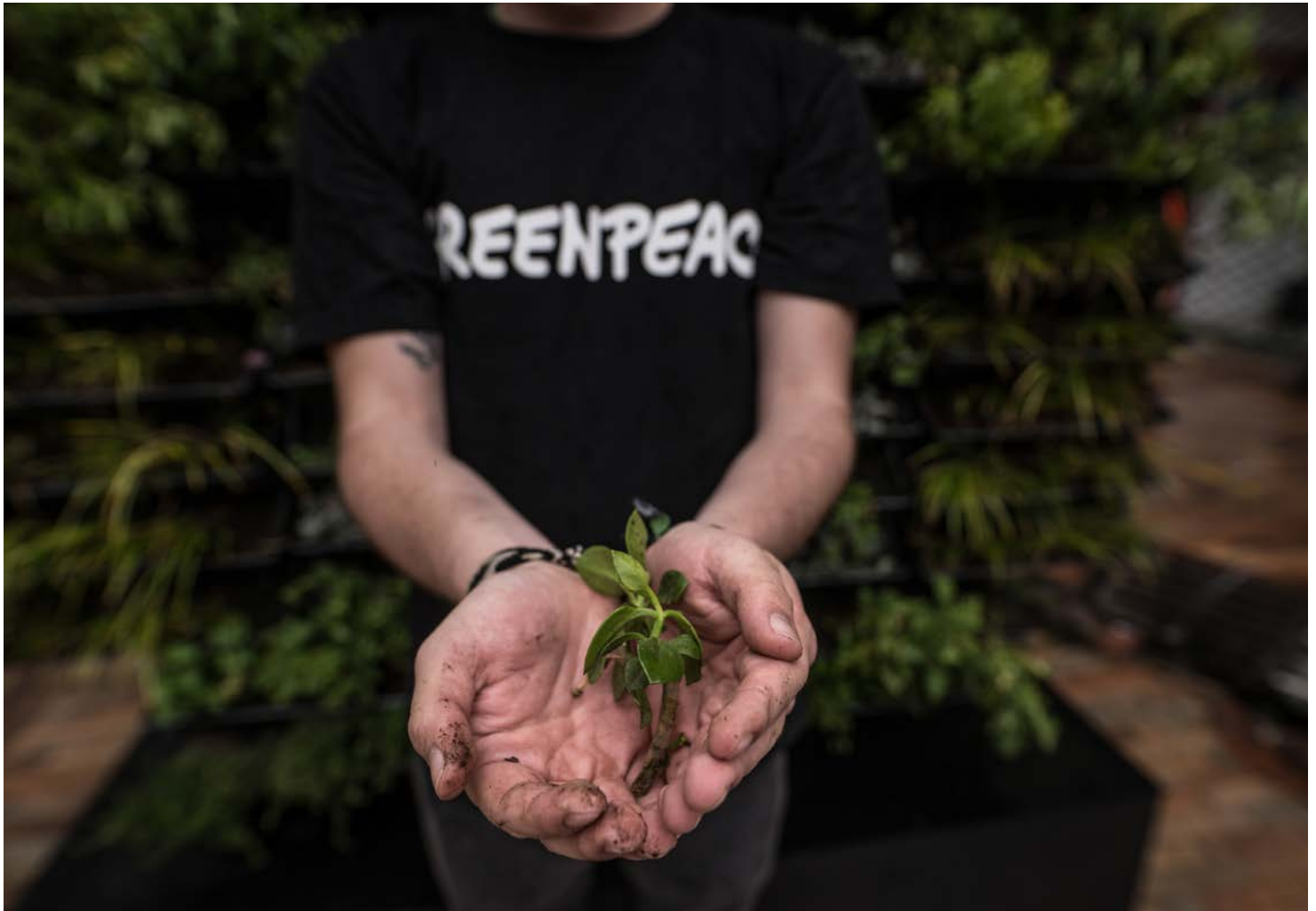
Net als bij de raadpleging in 2019 werd hoog gescoord op werkplezier en zijn medewerkers heel tevreden over Greenpeace als werkgever. Motivatie, betrokkenheid en veranderingsbereidheid scoorden hoog. Lagere scores werden behaald op de thema's werkvermogen en vermoeidheid.

Diversiteit

Greenpeace voert een actief diversiteitsbeleid: we richten ons bij de werving van nieuwe medewerkers en vrijwilligers actief op het aantrekken van mensen met diverse achtergronden. Bij Greenpeace Nederland werkten op 31 december 2020 64 vrouwen en 35 mannen. Het leiderschapsteam, inclusief de directie, bestond tot eind november 2020 uit 5 vrouwen en 3 mannen. Door het vertrek van directeur Joris Thijssen en enkele personele wisselingen ten gevolge daarvan, wijzigde de verhouding in het leiderschapsteam half december: 6 vrouwen en 2 mannen.

Diversiteit en inclusiviteit gaan voor Greenpeace verder dan personeelsbeleid. Wij geloven dat zorg voor de natuur hand in hand gaat met zorg voor elkaar. Daarom streven we naar een duurzame, rechtvaardige en vreedzame samenleving, zonder discriminatie op basis van etniciteit, geloof, sekse, leeftijd, seksuele voorkeur en genderidentiteit. Greenpeace is solidair met diegenen die het demonstratierecht op een vreedzame manier en op basis van voor ons herkenbare waarden uitoefenen. Daarom is via een bericht op onze website opgeroepen het recht op demonstratie te verdedigen en tegen racisme te demonstreren. Greenpeace Nederland vecht al veertig jaar lang voor het recht op vreedzaam verzet en dat zullen we blijven doen.

Binnen de internationale Greenpeace-organisatie heeft zich in 2020 een werkgroep gebogen over de thema's diversiteit, gelijkheid en rechtvaardigheid. Die exercitie viel samen met het belangrijke momentum van de Black Lives Matter-beweging, dat voor extra urgentie zorgde. De werkgroep deed aanbevelingen die eind november 2020 unaniem door de directeuren van alle Greenpeace-kantoren zijn overgenomen. Zo zullen we ons best doen om een nog veiligere en inclusievere werkomgeving te creëren. Ook zullen we waar nodig onze communicatie en campagne strategieën passend maken. Greenpeace Nederland volgt deze internationale ontwikkelingen, draagt bij waar dat kan en adopteert beleid als dat in de Nederlandse situatie passend is.



© Nathalia Angarita / Greenpeace

Integriteit

Greenpeace uit zich vaak kritisch richting overheden en bedrijven. Een kritische basishouding en een sterk rechtvaardigheidsgevoel zijn in ons DNA verankerd. Dit uit zich ook intern: werknemers en vrijwilligers nemen geen blad voor de mond en vormen het moreel kompas voor de Nederlandse en internationale organisatie. Daarbij is het belangrijk om ook formeel en procedureel de zaken goed op de orde te hebben. Sinds 2019 zijn er bij Greenpeace Nederland twee interne *integrity officers* die het integriteitsbeleid bewaken. Zij leggen rechtstreeks verantwoording af aan de directie. Een lid van de raad van toezicht fungeert als *compliance officer*.

Medewerkers kunnen bij de *integrity officers*, leidinggevend, directie en *compliance officer* terecht als zij een melding willen doen van ongewenst gedrag of van procedures die niet-integer werken in de hand kunnen werken. Als dat gebeurt, wordt het protocol voor behandeling van (vermoedelijke) overtredingen gevolgd. Om het gesprek over integriteit te bevorderen en medewerkers bekend te

maken én te houden met ons integriteitssysteem, zijn in het najaar online workshops over integriteit en het integriteitssysteem gegeven binnen alle afdelingen.

Ongewenst gedrag

Zelfs de meest stringente gedragsregels zijn geen garantie dat er nooit meer iets misgaat. Om de drempel voor het bespreken van ongewenst gedrag zo laag mogelijk te maken, zijn er bij Greenpeace Nederland meerdere vertrouwenspersonen. In 2020 waren dat 3 collega's (2 vrouwen en 1 man) en een externe vertrouwenspersoon bij Arbo Unie. De vertrouwenspersonen begeleiden en ondersteunen werknemers en vrijwilligers bij vragen en klachten met betrekking tot ongewenst gedrag, zoals pesten, seksuele intimidatie, discriminatie en agressie. Greenpeace Nederland heeft in 2020 geen meldingen van ongewenst gedrag ontvangen. De vertrouwenspersonen en *integrity officers* zijn wel een aantal keer geraadpleegd, hetgeen erop duidt dat medewerkers de weg binnen het integriteitssysteem kennen.

CO ₂ -uitstoot in kg	2016	2017	2018	2019	2020
Vliegverkeer	52.320	39.126	24.148	45.780	7.760
Autoverkeer	17.221	25.835	14.684	13.962	4.034
OV (woon-werkverkeer & internationale treinreizen)	29.794	6.206	1.116	1.288	375
Schepen	2.916	1.329	8.680	1.938	0
Gebouwen	11.271	17.043	10.732	21.531	9.869
Papier	29.437	23.795	30.281	34.734	25.022
Totaal	142.957	113.334	89.641	119.233	47.059

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Greenpeace eist van bedrijven en instellingen dat ze milieu- en klimaatbewust te werk gaan. Dat geldt natuurlijk net zo goed voor onze eigen bedrijfsvoering en die van onze leveranciers. We zijn aangesloten bij Accountable Now, waarmee we ons verbinden aan vele standaarden op het gebied van duurzaamheid en transparantie. Greenpeace stelt als wereldwijde organisatie een geconsolideerde rapportage op, die voldoet aan de standaarden van het Global Reporting Initiative (GRI). Deze rapportage zal later dit jaar te vinden zijn op de website van Greenpeace International. Greenpeace Nederland onderschrijft de MVO-principes, zoals vastgelegd in de ISO 26000-richtlijn: accountability, transparantie, ethisch gedrag, respect voor stakeholderbelangen, respect voor wet- en regelgeving, respect voor internationale gedragsnormen en respect voor mensenrechten. Wij hebben onze ambities, doelstellingen en prioriteiten voor deze onderwerpen in kaart gebracht. In de jaarrekening zetten we uiteen hoe we omgaan met onze beleggingen.

Hoe milieuvriendelijk zijn we zelf?

Greenpeace Nederland stelt hoge eisen aan zichzelf als het gaat om milieuzorg. Logisch, want dat vragen we ook van anderen. We huizen in een zeer duurzaam en energiezuinig pand. Ons energiegebruik beperken we tot een minimum en de stroom die we gebruiken, is groen. Door meer flex- en thuiswerken kunnen we met minder vierkante meters af. In de afgelopen jaren heeft Greenpeace Nederland al haar eigen financiële producten kritisch tegen het licht gehouden. We bankieren groen. Ook onze pensioenregeling voldoet aan onze duurzaamheidscriteria, waarover hierboven meer.

Auto's gebruiken we zo min mogelijk, iedere medewerker heeft een NS-Business Card 2e klas. Als het nodig is om te reizen en de bestemming is binnen 12 uur met de trein te bereiken, dan wordt er niet gevlogen. Hier kan alleen bij hoge uitzondering van worden afgeweken. Voor internationaal overleg maken we veel gebruik van videobellen. Als medewerkers toch per vliegtuig reizen, wordt de uitstoot van CO₂ en overige broeikasgassen gecompenseerd.

Zo ook de uitstoot als gevolg van ons gebruik van overig vervoer, gebouwen en papier. We bieden supporters aan ons magazine via internet te lezen in plaats van dit in gedrukte vorm te ontvangen. Het jaarverslag publiceren we alleen online. Voor medewerkers is de dagelijkse lunch geheel plantaardig.

Greenpeace Nederland laat haar CO₂-uitstootrapportage controleren door de Climate Neutral Group (CNG), waardoor we de passende compensatie toepassen. Ook kunnen we leveranciers vragen om ons de LCA (Life Cycle Analysis) van hun product of dienst te verstrekken. Dit kunnen we dan toevoegen aan ons CNG-rapport. Daarnaast hebben we in 2020 besloten om voortaan *refurbished* smartphones en laptops aan collega's te verstrekken. Deze hebben een aanzienlijk kleinere CO₂-voetafdruk dan nieuwe apparaten, ook als de eventueel kortere levensduur van deze apparaten wordt verrekend.

Zoals gezegd probeert Greenpeace vliegtrips tot een minimum te beperken. Door de coronapandemie werd er begrijpelijkerwijs nog minder gevlogen dan voorheen. Er zijn in 2020 2 intercontinentale vliegtrips gemaakt, beide in het kader van het internationale *All Eyes on the Amazon*-project (zie hoofdstuk 4.5).

Planning en control

Het plannen, bijsturen en verantwoorden van onze activiteiten en de besteding van middelen doen we met behulp van de planning-en-controlcyclus: een terugkerende cyclus van plannen en rapportages over die plannen.

Driejarenplan

Het werk van Greenpeace Nederland maakt deel uit van het Global Programme van Greenpeace International. Op basis van de doelen die Greenpeace International heeft vastgesteld, heeft Greenpeace Nederland een driejarenstrategie (2019-2021) ontwikkeld. Hierin is onze missie uitgewerkt in deelstrategieën per afdeling, die de basis vormen voor meer concrete doelstellingen in deze periode. Financieel vertaalden we dit naar een begroting en een meerjarenraming waarbij we rekening houden met verschillende scenario's.

Binnen Europa werken we samen met alle Europese kantoren van Greenpeace. Voor Greenpeace heeft de Europese Unie een uiterst belangrijke rol om het klimaat en de biodiversiteit te beschermen. Gezamenlijk is daarom een Europees strategisch driejarenplan opgesteld, dat ook richtinggevend is voor de nationale campagnes in Nederland. De drie pijlers van dit plan zijn: De Europese energietransitie, de Europese vlees- en zuivelproductie en -consumptie en de democratische toekomst van Europa.

Wat betreft die laatste pijler: in sommige landen, voornamelijk in Oost-Europa, is er onvoldoende bewegingsruimte voor ngo's zoals Greenpeace om op een effectieve wijze natuur en milieu te beschermen. In deze landen voert Greenpeace zelf campagne voor de vrijheid van meningsuiting en betoging. Met andere woorden: voor een goed werkende democratie. Greenpeace Nederland draagt in geld en andere middelen bij aan al deze Europese doelen en is actief betrokken bij internationale campagnes. In 2020 heeft corona voor andere accenten geleid ten opzichte van ons originele plan. De werving was lastiger en ook campagnevoeren vroeg om aanpassingen.

Omdat het huidige driejarenplan tot en met 2021 loopt, zal dit jaar opnieuw een plan voor drie jaar worden opgesteld, waarin de strategie over de periode 2022 - 2024 zal worden uitgewerkt.

Rapportages

Elke maand stelt de afdeling bedrijfsvoering een maandrapportage op met de belangrijkste financiële, personele en andere relevante gegevens, zodat directie, afdelingshoofden en (internationale) projectleiders waar nodig kunnen bijsturen. Na afloop van elke vier maanden stellen de leden van het leiderschapsteam een rapportage op. Hierin geven ze inzicht in de inhoudelijke resultaten en activiteiten,

de resultaten en kosten van fondsenwerving en personele aspecten, zoals ziekteverzuim. Als de kosten afwijken van het budget voegen de afdelingshoofden een verklaring en een bijgestelde prognose toe aan de daarvoor bestemde herzieningen in de controlcyclus.

De directie/bestuurders en raad van toezicht bespreken deze vier- en achtmaands-rapportages en sturen bij waar nodig. Ook bespreekt het leiderschapsteam de evaluaties van projecten, zodat we lessen kunnen trekken uit wat wel en niet goed is gegaan.

Na afloop van het jaar verantwoordt Greenpeace Nederland alle resultaten en de besteding van de middelen publiekelijk in haar jaarverslag. De financiële ontwikkelingen gedurende het boekjaar, de behaalde resultaten, de toestand op de balansdatum en de kasstromen worden uitgebreid beschreven en toegelicht in de jaarrekening. Hierin staat ook een toelichting over hoe we omgaan met de financiële instrumenten en risico's en ons beleid ten aanzien van reserves.

Toekomst

2021 is het derde en laatste jaar van de lopende driejarenstrategie die in 2019 van start ging. In 2021 bouwt Greenpeace Nederland voort op eerder vastgestelde speerpunten: zo goed en impactvol mogelijk campagnevoeren, fondsenwerven en zoveel mogelijk mensen activeren om onze klimaat-, energie- en biodiversiteitsdoelen te bereiken. De campagnes hebben tot doel om het klimaat weer boven aan de politieke agenda te krijgen en impactvolle maatregelen af te dwingen. Daarnaast zullen we ons blijven inzetten voor een krimp van de veestapel en daarmee een daling van de stikstofuitstoot. Ook maken we ons hard voor de EU-bossenwet, die tot doel heeft ontbossing tegen te gaan door producten van de markt te weren waarvoor bossen vernietigd worden. En we pleiten ervoor dat het nieuwe kabinet zich uitspreekt tegen de EU-Mercosur-deal. Ook binnen de Europese samenwerking van Greenpeace zetten we ons voor de bossenwet in en leiden we een campagne die tot doel heeft de fossiele industrie drastisch te verkleinen. En we blijven deel uitmaken van de internationale campagnes ter bescherming van het Amazonewoud.

Het blijft nodig om meer (nieuwe) mensen te bereiken en te overtuigen om mee te doen: als (online) actievoerder, als vrijwilliger, maar óók als financieel supporter. Om financieel gezond te blijven, werken we met een sluitende begroting en met financiële herzieningen na vier en na acht maanden. Daarnaast hebben we bepaald dat de overige reserves binnen drie jaar besteed dienen te worden aan onze doelstellingen. De coronacrisis vraagt ook van Greenpeace flexibiliteit en aanpassingsvermogen, zowel qua organisatie van onze activiteiten als financieel. We gebruiken de herzieningen in 2021 om de ontwikkelingen te monitoren en onze strategie waar nodig bij te stellen. Het komende jaar zal een nieuwe driejarenstrategie worden opgesteld voor de periode vanaf 2022. In 2020 hebben we een *roadmap* ontwikkeld met onze langetermijndoelen tot 2030. Onze nieuwe driejarenstrategie zal hierop aansluiten.

Blik op het resultaat van 2020 en de begroting 2021

Het resultaat zoals in de jaarrekening staat vermeld, geeft op hoofdlijnen het volgende beeld: de totale inkomsten liggen met € 27,4 miljoen fors hoger dan de begroting en ook ruim € 5 miljoen hoger dan het resultaat behaald in 2019. Dit is vooral veroorzaakt door de hogere baten uit nalatenschappen. De niet begrote extra inkomsten van ruim € 5 miljoen worden bijna volledig toegevoegd aan de bestemmingsreserves en zullen in de komende jaren worden besteed.

Begroting 2021 Alle bedragen zijn in duizenden euro's	
Baten	
Particulieren	19.215
Loterijorganisaties (exploitatiebijdrage)	2.250
Loterijorganisaties (realisatie vooruitontvangen projectbijdragen)	352
Verbonden (internationale) organisaties	176
Andere organisaties zonder winststreven	482
Als tegenprestatie voor de levering van goederen en/of diensten	90
Totale baten	22.565
Lasten	
Subsidies en bijdragen	0
Afdrachten	6.255
Aankoop en verwervingen	9
Publiciteit en communicatie	849
Uitbesteed werk	7.703
Personeelskosten	6.697
Huisvestigingskosten	712
Kantoor- en algemene kosten	338
Afschrijvingen en rente	652
Totale lasten	23.213
Resultaat	- 648
Bestemmingsreserves en continuïteitsreserve	977
Operationeel resultaat	329

De totale besteding aan doelstellingen van € 15,7 miljoen was € 1,1 miljoen lager dan in 2019, met name omdat er over de hele linie minder activiteiten hebben plaatsgevonden als gevolg van COVID-19. Ook hebben we hierdoor minder aan de werving van baten kunnen besteden dan begroot.

De begroting van 2021 laat zien dat we onze baten behoudend inzetten en we een deel van onze bestemmingsreserves zullen inzetten voor onder andere onze doelstellingen.

Risicomanagement

Op basis van een jaarlijkse risicoanalyse houden directie/ bestuur en de raad van toezicht zicht op de belangrijkste potentiële risico's voor de organisatie. De risicoanalyse raakt alle onderdelen van de organisatie, waarbij we proactief en regelmatig kijken naar de beheersing van mogelijke risico's in relatie tot de organisatiedoelstellingen. Elk jaar actualiseren we deze risicoanalyse. Voor ieder risicogebied zorgt de directie er, ondersteund door de afdelingshoofden, voor dat de risico's zorgvuldig worden afgewogen en zo veel mogelijk worden beperkt. Zo kunnen de eventuele gevolgen worden opgevangen. Dit doen we ook op project- en activiteitsniveau. Waar nodig schakelen we externe expertise in, zoals die van juridische adviseurs.

Greenpeace zegt al langer dat er wat betreft de bescherming van klimaat en biodiversiteit geen tijd te verliezen is. De komende jaren moeten we het tij keren. Dat maakt onze risicobereidheid operationeel gezien steeds groter. Als we niets doen om onze planeet te redden, hebben we over een aantal jaar letterlijk niets meer te verliezen.

Ten aanzien van de operationele risico's gaat het om een relatief lage tot medium impact, met lage kans op het plaatsvinden ervan. Die lage kans organiseren we door het nemen van preventieve maatregelen. Voor onze risico-inschatting bij operationele campagneactiviteiten hanteren we een aantal internationaal geteste methodes. Een ervan is Essential Principles and Protocols for Actions and Legals (EPPAL). Daarnaast hebben we een standaard Risico Analyse Tool om personele, organisatorische, informatie- en beveiligingsgerelateerde kwesties te monitoren. Deze tools helpen ons ook bij het voorkomen van imagoschade. De potentiële impact en kans daarop zijn relatief groot.

Door goede voorbereidingen, ook bij onze externe partners, houden we het risico op imagoschade laag. Het risico op fraude is laag, onder andere door een goede scheiding van functies en het naleven van privacyregels (AVG). Strategisch en financieel ligt onze risicobereidheid lager, evenals op het gebied van (externe) verslaggeving en wet- en regelgeving. We voldoen aan financiële en jaarverslaggevingsrichtlijnen en fiscale wet- en regelgeving.

Ook laten we ons informeren en controleren door een externe accountant en interne auditors. We winnen voortdurend informatie in vanuit de branche en ons internationale netwerk. Tevens dragen we zorg voor de naleving van juiste processen en procedures. Een strategisch risico is dat de maatschappij de focus op natuur en milieu verliest. Het risico en de impact daarvan schatten we op medium, met een lage kans. We zorgen ervoor dat dit risico beheersbaar blijft door:

- onderzoek te blijven doen naar maatschappelijke en voor Greenpeace belangrijke onderwerpen;
- invloed te blijven uitoefenen op de politiek;
- kritisch te blijven op bedrijven;
- en direct te reageren op maatschappelijk relevante gebeurtenissen die in relatie staan tot onze doelstellingen.

Indien een of meerdere van de voornaamste risico's zich voordoen, dan is de impact hiervan financieel ingeschat en hebben we binnen onze operationele jaarbegroting in combinatie met onze continuïteitsreserve voldoende mogelijkheden om deze risico's het hoofd te bieden. Op dit moment zien we het verlies aan donateurs als een van de grotere risico's. We proberen dit via aansprekende campagnes en fondsenwervende en innovatieve activiteiten het hoofd te bieden. Afgezien van de coronacrisis hebben zich in 2020 geen grote tegenslagen of onzekerheden voorgedaan die een impact hadden op onze organisatie.

In 2020 was de COVID-19-pandemie een onzekere factor voor onze organisatie en daarmee een risico. Mede door de incidenteel hogere baten bij nalatenschappen en een relatief lage procentuele uitstroom van donateurs is het effect van de coronacrisis nog niet merkbaar in onze bedrijfsvoering. Wel houden we rekening met na-effecten en ook met het langer aanhouden van COVID-19-maatregelen. Gevolgen kunnen zijn een terugval in het aantal donateurs en daarmee de inkomsten. Ook op personeelsgebied, met name betreffende het welzijn en de gezondheid van werknemers, houden we de vinger aan de pols.

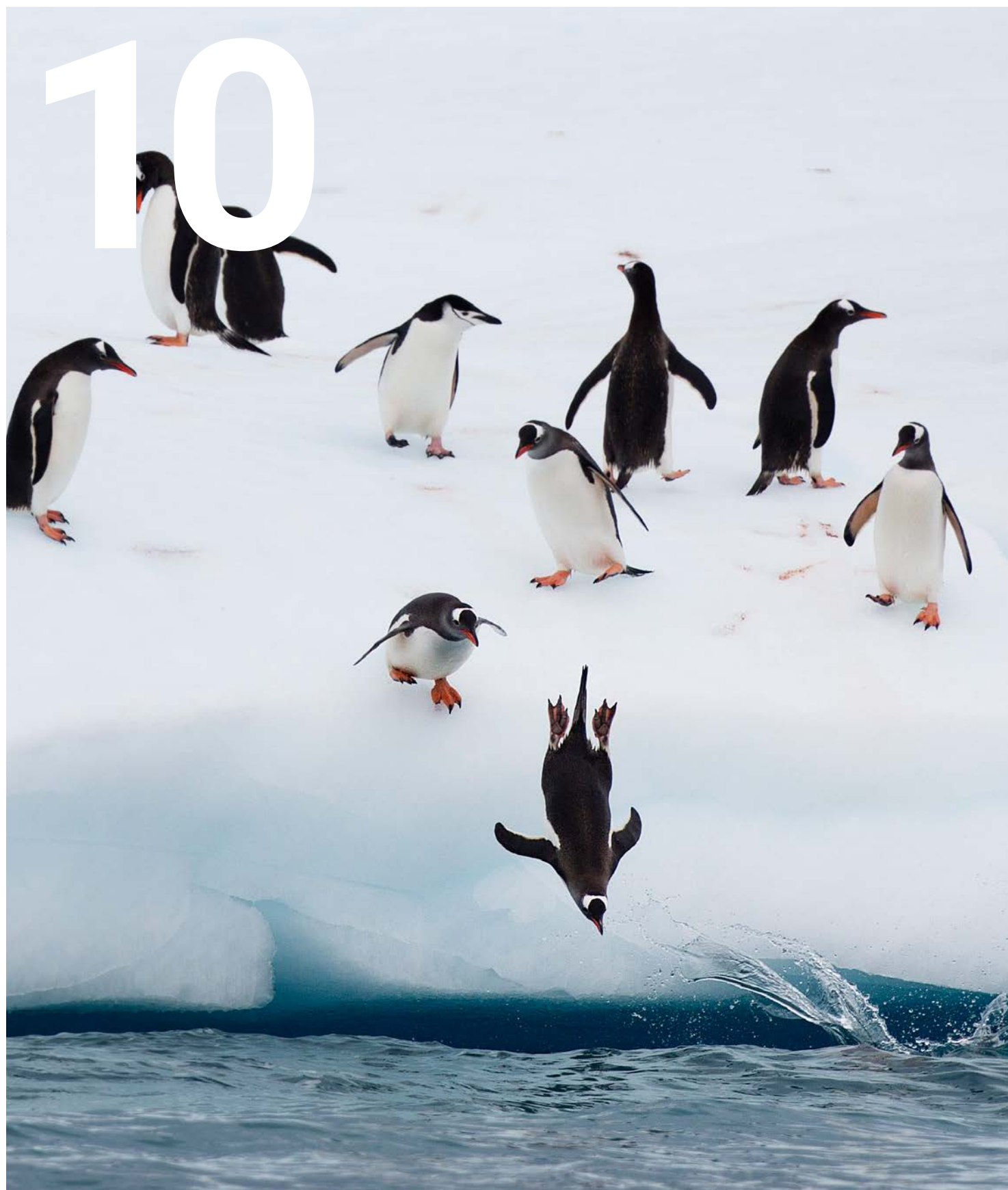
We hebben voor deze nieuwe onzekere factor een aparte reserve van € 815.000 in het leven geroepen, 'Reserve coronacrisis' (zie tabel G1 van de jaarrekening).

We zetten onze risicobereidheid af tegen de verwachte impact op het resultaat en bereiden maatregelen voor ter voorkoming ervan óf we bereiden stappen voor om de continuïteit van de organisatie te waarborgen. Hiervoor schatten we de ernst en herstelkosten in en bepalen we de kans in procenten dat deze tegenslag zich voordoet. Het resultaat van de ernst en herstelkosten maal het risico geeft het bedrag waarvoor we de continuïteitsreserve aanhouden. Ook internationaal stemmen we risico's af, om zo tegenslagen bij andere Greenpeace-kantoren tijdig en goed te kunnen ondervangen, aangezien deze ook kunnen doorwerken bij Greenpeace Nederland.

Door al deze maatregelen is Greenpeace Nederland voldoende in staat om de gevolgen van tegenslagen op te vangen als die zich onverhoopt voordoen.

De financiële reserves zijn mede door de hoge winst van 2020 voldoende en de risico's vallen onder de eindverantwoordelijkheid van directie/bestuur. Voor de behandeling van de overige risico's verwijzen we naar de jaarrekening, onderdeel 'Financiële instrumenten'.

VERSLAG VAN DE RAAD VAN TOEZICHT



Verslag van de raad van toezicht

Algemeen

De raad van toezicht is het toezichthoudende orgaan van Greenpeace Nederland. Als zodanig houdt hij toezicht op en geeft hij advies aan het bestuur, dat in principe wordt gevormd door de twee directeurs. Daarnaast treedt de raad van toezicht op als werkgever van de directie. Op 14 december 2020 heeft de raad van toezicht Andy Palmen aangesteld als interim-directeur, naast Anna Schoemakers.

De raad van toezicht houdt zich aan de richtlijnen zoals die in de SBF-Code Goed Bestuur voor Goede Doelen van 15 juli 2015 zijn opgetekend. De samenstelling en taken van de raad van toezicht zijn vastgelegd in de statuten en meer gedetailleerd in het reglement van de Stichting Greenpeace Nederland. De leden van de raad van toezicht ontvangen voor hun werkzaamheden geen vergoeding. Wel kunnen zij de door hen gemaakte kosten declareren.

Samenstelling

De benoeming van de leden van de raad van toezicht geschiedt door coöptatie, waarbij de ondernemingsraad met betrekking tot een van de leden van de raad van toezicht een voordrachtsrecht heeft. De leden van de raad van toezicht worden geworven aan de hand van een profielschets. Deze profielschets wordt na overleg met het bestuur en een positief advies van de ondernemingsraad door de raad van toezicht vastgesteld. De leden van de raad van toezicht worden voor een periode van drie jaar benoemd en kunnen maximaal drie opeenvolgende perioden in de raad van toezicht zitting hebben.

In een bijlage bij dit verslag worden de samenstelling van de raad van toezicht, de periode van benoeming van de leden van de raad en hun eventuele extra (neven)functies per 31 december 2020 weergegeven. In de zomer van 2020 is Jan Jonker als nieuw lid tot de raad van toezicht toegetreden. René Hampsink maakt op voordracht van de ondernemingsraad deel uit van de raad van toezicht.

Vergaderingen en bijeenkomsten

De raad van toezicht is in 2020 formeel zeven keer (voornamelijk digitaal) bijeengekomen. Daarnaast heeft de raad diverse andere (eveneens voornamelijk digitale) overleggen gevoerd, al dan niet met het bestuur. In mei en december 2020 heeft een delegatie van de raad van toezicht met de ondernemingsraad gesproken. Namens de raad van toezicht heeft Chris van Vlissingen als trustee deelgenomen aan de jaarlijkse vergadering van het internationale Greenpeace-bestuur en de internationale raad van toezichthouders (board of trustees). Hij was als toezichthouder lid van de commissie die de jaarvergadering heeft voorbereid en van de commissie die alle governance-aan gelegenheden van de toezichthouders voorbereidt, waaronder de beoordeling van het bestuur van Greenpeace International.



‘Er is veel energie gestopt in met elkaar verbonden blijven’



Chris Fentener van Vlissingen is voorzitter van de raad van toezicht van Greenpeace Nederland. Ook houdt hij als trustee vanuit de Nederlandse organisatie toezicht op het bestuur van Greenpeace International.

‘Ik ben inmiddels zeven jaar lid van de raad van toezicht. De tijd vliegt, want bij Greenpeace geldt: never a dull moment.’

Het boeiende aan mijn rol vind ik de veelzijdigheid. Je bent allereerst toezichthouder in de formele zin, dat wil zeggen dat je besluiten goedkeurt en controleert hoe het bestuur de organisatie leidt. Daarnaast ben je werkgever. We nemen de directieleden aan, doen voortgangsgesprekken en kunnen hen ook, als dat nodig zou zijn, ontslaan. En dan is er nog de adviserende rol, waarbij je met het bestuur van gedachten wisselt over belangrijke issues, zowel intern als extern. Die drie rollen houden we strikt gescheiden, we benoemen altijd nadrukkelijk welke pet we opzetten als we met het bestuur om tafel zitten. Toen Joris eind 2020 zijn vertrek aankondigde, kwam er meer nadruk te liggen op onze rol als werkgever. Zijn besluit kwam natuurlijk als een verrassing, maar achteraf denk je: zo onlogisch is het niet. Hij is verknocht aan Greenpeace, maar hij is vooral verknocht aan zijn levensmissie. En die missie neemt hij mee naar de Tweede Kamer. Terugblikkend op 2020 vind ik het echt knap dat Greenpeace zich snel aan de nieuwe realiteit heeft aangepast. Tijdens de eerste lockdown is het goed gelukt om contact met elkaar te houden, verbonden te blijven. Daar is veel energie in gestopt, iets dat zeker niet elke organisatie is gegeven. Op campagnegebied is goed gekeken naar de kansen die zo'n crisis biedt. Zo hebben we doorgepakkt in het ontwikkelen van onze online activiteiten, waaronder campagnes, engagement en fondsenwerving, en hebben we adequaat ingespeeld op de discussie over de besteding van de steunpakketten, opdat ten minste een deel van dat geld wordt ingezet binnen de groene agenda.’

In de vergaderingen heeft de raad van toezicht diverse gasten welkom geheten, onder wie leden van het leiderschapsteam en de accountant. Tijdens de vergaderingen zijn naast onderwerpen als het jaarverslag en de jaarrekening 2019, de vier- en achtmaanden-rapportages 2020 (financieel en inhoudelijk), de voortgang op de driejarenstrategie en de meerjarenbegroting, de begroting 2021 en het reguliere personeelsbeleid (zoals vlootschouw, HR-cyclus en loongebouw) onder andere de volgende onderwerpen aan de orde geweest:

- Klimaatverandering en de aantasting van de biodiversiteit (onder meer het Klimaatakkoord en de Europese bossenwet);
- De deelname van Greenpeace aan bijzondere projecten, zoals *All Eyes on the Amazon* en de bestrijding van bosbranden door de vrijwillige Russische brandweer;
- Het automatiseringssysteem en digitale competenties (nieuwe systemen voor campagnemanagement en het beheer van supporterdata);
- De werving van financiële supporters;
- Innovatie in campagnevoeren, draagvlakversterking en fondsenwerving;
- De samenstelling van de raad van toezicht;
- De samenstelling van de directie, mede naar aanleiding van het vertrek van een van de twee directeurs (Joris Thijssen);
- De arbeidsvoorwaarden bij Greenpeace, het diversiteitsbeleid en de keuze voor een nieuwe pensioenuitvoerder;
- COVID-19, de gevolgen daarvan voor het beleid en de strategie van Greenpeace, de naar aanleiding daarvan getroffen en te treffen maatregelen en de consequenties voor de organisatie en de medewerkers;
- Voorbereiding van de mondiale jaarvergadering van directeurs van alle landen - c.q. regio-organisaties en de jaarvergadering van de raad toezichthouders waarin alle landen - c.q. regio-organisaties vertegenwoordigd zijn.

Auditcommissie

De auditcommissie is in 2020 formeel vijf keer bijeengekomen. Naast de realisatie van de begroting 2020, het jaarverslag 2019, de managementletter, de begroting 2021 en de actuele financiële stand van zaken, zijn de continuïteitsreserve, het reservebeleid en het liquiditeitsbeleid besproken, alsmede de uitgangspunten van en de kaders bij de begroting. Daarnaast heeft de auditcommissie met de accountant gesproken. Hetgeen in de auditcommissie is besproken, is ook in de vergadering van de (voltallige) raad van toezicht aan de orde gesteld.

Werkgeversrol

De raad van toezicht heeft in 2020 functioneringsgesprekken en beoordelingsgesprekken met beide directeurs/bestuurders gevoerd en met hen resultaatafspraken gemaakt voor de komende periode. Aan het eind van het jaar heeft de raad van toezicht vanwege het vertrek van Joris Thijssen als directeur het proces in gang gezet tot zijn opvolging en het besluit genomen tot de tijdelijke aanstelling van Andy Palmen als interim-directeur.

Korte vooruitblik naar 2021

Naast de gebruikelijke toezichthoudende agenda zal de raad van toezicht in 2021 in het bijzonder aandacht besteden aan de nieuwe samenstelling van het bestuur.

Ondertekening

Amsterdam, 29 maart 2021

Chris Fentener van Vlissingen
Voorzitter

René Hampsink
Secretaris

Anna Schoemakers
Directeur/Bestuurder

Andy Palmen
Directeur

11. JAARREKENING



Balans

(na bestemming van het saldo van baten en lasten)

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Activa		31 december 2020	31 december 2019
A	Immateriële vaste activa	894	53
B	Materiële vaste activa	1.418	1.811
	Totaal vaste activa	2.312	1.864
C	Vorderingen en overlopende activa	6.751	5.166
D	Effecten	126	122
E	Liquide middelen	11.434	10.976
	Totaal vlottende activa	18.311	16.264
	Activa totaal	20.623	18.128
Passiva		31 december 2020	31 december 2019
F	Reserves en fondsen		
F1	Reserves		
	Continuïteitsreserve	4.695	4.520
	Bestemmingsreserves	8.628	3.725
F2	Fondsen		
	Bestemmingsfondsen	202	211
	Totaal reserves en fondsen	13.525	8.456
G	Voorzieningen	5	37
H	Kortlopende schulden	7.093	9.618
I	Langlopende schulden	-	17
	Overige passiva	7.098	9.672
	Passiva totaal	20.623	18.128

Staat van baten en lasten over 2020

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		2020 Realisatie	2020 Begroting	2019 Realisatie
Baten				
A1	Baten van particulieren	21.972	18.045	17.866
A2	Baten van loterijorganisaties	4.150	3.994	3.557
A3	Baten van verbonden (internationale) organisaties	318	93	342
A4	Baten van andere organisaties zonder winststreven	796	530	429
	Som van de geworven baten	27.236	22.662	22.194
A5	Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	47	90	67
A6	Overige baten	75	-	-
	Som van de baten	27.358	22.752	22.261
Lasten				
B1	Internationale activiteiten	7.666	7.595	8.303
B2	Nationale campagnes	4.209	3.710	4.427
B3	Communicatie en mobilisatie	3.849	4.124	4.122
B	Besteed aan doelstellingen	15.724	15.429	16.852
C	Wervingskosten	5.143	5.992	5.199
D	Kosten beheer en administratie	1.411	1.331	1.183
	Som van de lasten	22.278	22.752	23.234
	Saldo financiële baten en lasten			
F	Saldo financiële baten en lasten	- 11	-	2
Saldo van baten en lasten		5.069	0	- 971
Bestemming saldo van baten en lasten				
	Mutatie reserves			
	Continuïteitsreserve	175	-	- 321
	Bestemmingsreserves	4.903	-	- 786
	Bestemmingsfondsen	- 9	-	136
	Totaal	5.069	-	- 971

Kasstroomoverzicht

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Opgesteld volgens de indirecte methode	2020	2019
Resultaat	5.069	- 971
<i>Aanpassing voor</i>		
Afschrijvingen (im)materiële vaste activa	494	461
Boekwaarde desinvesteringen	-	63
Af-/toename in debiteuren	- 1.043	383
Af-/toename in overige vorderingen	- 542	985
Af-/toename in crediteuren	435	- 34
Af-/toename in overige schulden	- 2.966	- 620
Af-/toename in voorzieningen	- 32	30
Af-/toename in effecten	- 4	-
Kasstroom uit operationele activiteiten (A)	1.410	297
Investeringsactiviteiten		
Investeringen in (im)materiële vaste activa	- 952	- 389
Kasstroom uit investeringsactiviteiten (B)	- 952	- 389
Financieringsactiviteiten		
Mutaties in financiering op lange termijn	-	17
Kasstroom uit financieringsactiviteiten (C)	-	17
Toename liquide middelen (A + B + C)	458	- 75
Liquide middelen per 1 januari	10.976	11.051
Liquide middelen per 31 december	11.434	10.976
Toename liquide middelen	458	- 75

Toelichting op de jaarrekening

Algemene toelichting

De jaarrekening omvat de financiële gegevens van Stichting Greenpeace Nederland, statutair gevestigd op NDSM-Plein 32 te Amsterdam, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 41198809.

Greenpeace Nederland is onafhankelijk en ontvangt geen subsidies van overheden of bijdragen van bedrijven. Dankzij onze supporters en de Nationale Postcode Loterij en haar deelnemers kunnen we onze milieucampagnes blijven voeren, in Nederland én wereldwijd.

Verslaggevingsperiode

De jaarrekening beslaat een verslaggevingsperiode van een jaar. Het boekjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Impact coronacrisis

Het uitbreken van het coronavirus en de preventieve maatregelen genomen door de overheid zorgen voor grote economische onzekerheid. De ontwikkelingen zijn op dit moment echter zeer onzeker en onderhevig aan veranderingen. Gegeven de hoge mate van onzekerheid over de ontwikkeling van Greenpeace is het ook niet mogelijk een redelijke schatting te geven van de impact hiervan op Greenpeace. Het bestuur is van mening dat Greenpeace de huidige coronacrisis kan doorstaan zonder externe steun.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen, de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden jaarlijks beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap uitgeoefend kan worden of waarop invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen, worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de stichting en nauwe verwanten zijn verbonden partijen. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en beleggingen die zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardeverminderingen als gevolg van de transactie kunnen worden omgezet in geldmiddelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen ruil van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving - in het bijzonder Richtlijn 650 - Fondsenwervende Organisaties.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de winst-en-verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten verantwoord wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verantwoord wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Vreemde valuta

De jaarrekening is gepresenteerd in euro's, de functionele en presentatievaluta van de stichting. Monetair activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend in de functionele valuta tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de winst-en-verliesrekening. Niet-monetaire activa worden omgerekend tegen de wisselkoers op transactiedatum.

Leasing

Als de stichting optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Vergoedingen die worden ontvangen als stimulering voor het afsluiten van een overeenkomst, worden verwerkt als een vermindering van de leasekosten over de leaseperiode. Leasebetalingen en vergoedingen inzake operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht, tenzij een andere toerekeningssystematiek meer representatief is voor het patroon van de met het leaseobject te verkrijgen voordelen.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten beleggingen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, liquide middelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige overlopende passiva. Greenpeace Nederland maakt géén gebruik van afgeleide instrumenten (derivaten).

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. De grondslagen voor de waardering na eerste opname zijn hieronder per post vermeld.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur. De gehanteerde afschrijvingstermijn bedraagt 3 of 5 jaar. Afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij desinvestering.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs, volgens de lineaire methode, op basis van de economische levensduur. Bij vervoermiddelen hanteren we een restwaarde van 10 % over de aanschafwaarde.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

• Verbouwing	: 10 %
• Inventaris	: 20 %
• Hardware	: 33 1/3 %
• Campagnemiddelen	: 10 % - 20 %
• Schepen	: 10 %
• Vervoermiddelen	: 10 %

Onderhoudsuitgaven worden enkel geactiveerd wanneer deze uitgaven de levensduur van het actief verlengen.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking verwerkt tegen de reële waarde. Vorderingen worden na de eerste verwerking verwerkt tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid van vorderingen worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vorderingen. Bij de waardering van nalatenschappen wordt rekening gehouden met eventuele rechten van vruchtgebruik.

Effecten

De beleggingsportefeuille van Greenpeace Nederland bestaat uit ter beurze genoteerde aandelen. De beleggingsportefeuille is gebaseerd op een financieel statuut dat uitgaat van onze missie. De aandelen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde per balansdatum. Zowel de ongerealiseerde als de gerealiseerde waardemutaties worden verantwoord in de staat van baten en lasten en niet rechtstreeks ten gunste of ten laste van het vermogen gebracht.

Liquide middelen

Kortlopende deposito's, spaarrekeningen, rekeningen-courant en kas staan gepresenteerd onder liquide middelen. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde en staan, met uitzondering van gestelde bankgaranties, ter vrije beschikking van de organisatie.

Reserves en fondsen

Greenpeace Nederland onderscheidt twee soorten reserves (de continuïteitsreserve en de bestemmingsreserves) en bestemmingsfondsen.

Continuïteitsreserve

Een continuïteitsreserve wordt gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat Greenpeace Nederland ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen.

Volgens de Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen van Goede Doelen Nederland kan hiervoor een reserve worden aangehouden van maximaal 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie. Onder kosten van de werkorganisatie wordt verstaan: kosten eigen personeel, huisvestingskosten, kantoor- en algemene kosten en de kosten voor fondsenwerving.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn de door het bestuur van Greenpeace Nederland voor een speciaal doel bestemde delen van de reserves waaraan (delen van) het jaarresultaat kunnen worden toegevoegd en/of onttrokken.

Bestemmingsfondsen

Indien door derden aan een deel van de gedoneerde gelden een specifieke bestemming is gegeven, wordt het nog niet bestede deel daarvan aangemerkt als bestemmingsfonds. Bestemmingsfondsen onderscheiden zich van bestemmingsreserves doordat niet het bestuur, maar een derde een bestemming aan de middelen heeft gegeven.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- waarvan de hoogte betrouwbaar kan worden vastgesteld;
- en het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Pensioenen

De medewerkers van Greenpeace Nederland hebben een pensioenregeling die is ondergebracht bij Zwitserleven. Deze pensioenregeling betreft een beschikbare premieregeling. Dat wil zeggen dat er maandelijks per medewerker een bedrag - afhankelijk van leeftijd en salaris - wordt afgedragen waarmee een persoonlijk pensioenkapitaal opgebouwd wordt voor het ouderdomspensioen. De pensioenregeling wordt volgens de Pensioenwet gekarakteriseerd als premieovereenkomst. De uitvoeringsovereenkomst met de pensioenuitvoerder heeft een looptijd van vijf jaar. De belangrijkste afspraken die zijn opgenomen in deze uitvoeringsovereenkomst, zijn de volgende:

- Regeling bij pensioneren: de uitvoeringsovereenkomst voorziet in een beleggingsverzekering die voorziet in een pensioenkapitaal op de pensioendatum.
- Regeling bij overlijden: de uitvoeringsovereenkomst voorziet in de verzekering van de volgende risicodekking(en) bij overlijden van de deelnemer vóór de pensioendatum:
 - Levenslang partnerpensioen
 - Wezenpensioen
- Regeling bij arbeidsongeschiktheid: de uitvoeringsovereenkomst voorziet in de verzekering van premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid.

Greenpeace Nederland heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen conform de uitvoeringsovereenkomst aan Zwitserleven. Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan de pensioenuitvoerder verschuldigde pensioen- en risicopremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door Zwitserleven of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor bepaling van de staat van baten en lasten

Donaties

Jaardonaties worden verantwoord in het jaar waarop ze betrekking hebben. Greenpeace ontvangt een groot deel van die donaties al vóór het eind van het lopende boekjaar. Omdat ze betrekking hebben op het volgende boekjaar worden ze aan dat jaar toegerekend. De vooruitontvangen donaties worden als schuld opgenomen op de balans. Overige donaties worden verantwoord op het moment dat Greenpeace Nederland ze ontvangt, hetgeen ook het moment van toekenning is.

Giften

Giften worden opgenomen in het boekjaar waarin deze aan Greenpeace Nederland zijn toegekend.

Nalatenschappen en legaten

Baten uit nalatenschappen worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Nalatenschappen belast met vruchtgebruik worden geactiveerd voor zover de vruchtgebruiker geen interings- of vervreemdingsbevoegdheid heeft op het bloot eigendom of het vermogen mag beleggen of herbeleggen. Nalatenschappen belast met vruchtgebruik die niet aan de activeringscriteria voldoen worden in de toelichting vermeld. Verantwoording hiervan vindt pas plaats in de staat van baten en lasten bij beëindiging van het vruchtgebruik of bij verkoop van het bloot eigendom.

Baten acties derden

Baten acties derden worden verantwoord in het boekjaar waarop de baten betrekking hebben.

Baten van loterijorganisaties en major donors

Baten van loterijorganisaties en major donors worden verantwoord in het jaar dat de bijdrage is toegekend, tenzij er een terugbetalingsverplichting bestaat bij het niet besteden van deze bijdragen aan een geormerkt doel. In dat geval worden de baten

verantwoord op het moment dat de (verplichting tot) besteding van de bijdragen plaatsvindt.

Resultaat beleggingen

Alle financiële baten en lasten inzake de beleggingen worden in de staat van baten en lasten verantwoord.

Bestedingen

Bestedingen aan internationale activiteiten en nationale campagnes alsmede aan communicatie en mobilisatie worden als last verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop deze bestedingen betrekking hebben.

De salarissen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestaties zijn verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting.

Kostentoe rekening

De richtlijn voor de jaarverslaggeving, Richtlijn 650, bepaalt dat de kosten van de eigen organisatie gespecificeerd en verdeeld moeten worden naar bestemming.

Greenpeace Nederland wijst de directe en de indirecte kosten toe aan de hoofdgroepen: internationale of nationale campagnes, communicatie en mobilisatie, de werving van baten of beheer en administratie. Conform bijlage 3 van Richtlijn 650 zijn onze kosten gegroepeerd naar de verschillende kostencategorieën: subsidies en bijdragen, afdrachten, aankopen en verwervingen, uitbesteed werk, communicatiekosten, personeelskosten, huisvestingskosten, kantoor- en algemene kosten, en afschrijving. Op basis van de verdeelsleutel betaalde fte's worden deze kosten verdeeld over de hoofdgroepen van de staat van baten en lasten.

Kengetallen

De richtlijn voor de jaarverslaggeving, Richtlijn 650, schrijft het vermelden van kengetallen voor, die hieronder nader worden toegelicht.

- Besteding van lasten aan de doelstelling: deze norm geeft weer welk percentage van de totale lasten aan de doelstelling is besteed.

Greenpeace Nederland voegt zelf toe:

- Kosten van beheer en organisatie: deze norm betreft het percentage dat de kosten voor beheer en administratie uitmaken van de totale lasten.

A Immateriële vaste activa

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving	Immateriële vaste activa	Immateriële vaste activa in ontwikkeling	Totaal Immateriële vaste activa
Afschrijvingspercentage	33 %	20 %	20 % - 33 %
<i>Stand per 1 januari 2020</i>			
Aanschafwaarde	1.099	9	1.108
Cumulatieve afschrijvingen	1.055	-	1.055
Boekwaarde	44	9	53
<i>Mutaties</i>			
bij: Investeringsen	-	919	919
af: Desinvesteringen	574	9	583
af: Afschrijvingen	21	48	69
bij: Cumulatieve afschrijving desinvesteringen	574	-	574
Saldo	- 21	862	841
<i>Stand per 31 december 2020</i>			
Aanschafwaarde	525	919	1.444
Cumulatieve afschrijvingen	502	48	550
Boekwaarde	23	871	894

De immateriële vaste activa betreffen sinds dit jaar een investering voor nieuwe databasesoftware, daar de oude software binnenkort door de leverancier wordt uitgefaseerd. Deze software is inmiddels buiten gebruik gesteld. De nieuwe software zal een langere levensduur hebben. We schrijven deze daarom in vijf jaar af (20 % per jaar). De overige immateriële vaste activa zijn met name computersoftware en websiteontwikkeling.

B Materiële vaste activa

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving	Verbouwing	Inventaris	Computer-hardware	Totaal materiële vaste activa t.b.v. bedrijfsvoering	Campagne-middelen	Schepen	Vervoer-middelen	Totaal materiële vaste activa t.b.v. doelstelling	Totaal Materiële vaste activa
Afschrijvingspercentage	10 %	20 %	33 %		10 % - 20 %	10 %	10 %		
<i>Stand per 1 januari 2020</i>									
Aanschafwaarde	3.047	386	658	4.091	56	130	360	546	4.637
Cumulatieve afschrijvingen	1.678	275	585	2.538	32	118	138	288	2.826
Boekwaarde	1.369	111	73	1.553	24	12	222	258	1.811
<i>Mutaties</i>									
bij: Investerings	-	7	25	32	-	-	-	-	32
af: Desinvesteringen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
af: Afschrijvingen	310	24	51	385	7	-	33	40	425
bij: Cumulatieve afschrijving desinvesteringen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo	- 310	- 17	- 26	- 353	- 7	-	- 33	- 40	- 393
<i>Stand per 31 december 2020</i>									
Aanschafwaarde	3.047	393	683	4.123	56	130	360	546	4.669
Cumulatieve afschrijvingen	1.988	299	636	2.923	39	118	171	328	3.251
Boekwaarde	1.059	94	47	1.200	17	12	189	218	1.418

De materiële vaste activa verdelen we naar activa ten behoeve van de bedrijfsvoering en activa ten behoeve van de doelstelling. Het overzicht geeft inzicht in de aanschaf (investerings) en de afschrijvingen in 2020.

De totale waarde van de materiële vaste activa nam in 2020 af door reguliere afschrijvingen van € 0,4 miljoen en nam door (vervangings)investerings minimaal toe.

C Vorderingen en overlopende activa

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		31 december 2020	31 december 2019
C1	Debiteuren nalatenschappen	3.569	2.517
C2	Overige debiteuren	64	73
C5	Overige vorderingen en overlopende activa	3.118	2.533
C7	Vorderingen op pensioenverzekeraar	-	43
Totaal vorderingen		6.751	5.166

De debiteuren uit hoofde van nalatenschappen zijn toegenomen ten opzichte van voorgaand jaar. Mensen kunnen (een deel van) een erfenis of een legaat nalaten aan Greenpeace Nederland. Op basis van informatie van de notaris over de te verwachten omvang waarden we de nalatenschappen op de balans als vordering tot het bedrag is overgemaakt. De toename van de vorderingen is veroorzaakt door een toename in het aantal dossiers en een toename van de gemiddelde dossierwaarde.

Onder de kortlopende vorderingen is de nog te ontvangen jaarbijdrage van de Nationale Postcode Loterij van € 2,25 miljoen verantwoord. Deze bijdrage is formeel toegezegd in 2020 en is in maart 2021 ontvangen. Verder bestaan de overige vorderingen en overlopende activa uit nog te ontvangen projectbijdragen en vooruitbetaalde kosten.

D Effecten

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		Marktwaarde per 31 december 2020	Marktwaarde per 31 december 2019	Vermogens- mutatie	Mutatie % marktwaarde	Bruto rende- mentsbijdrage t.o.v. gemiddelde marktwaarde
D1	Aandelen					
	Triodos Groenfonds	125	120	5	3,83 %	2,49 %
	Overige beleggingen	1	2	- 1	- 31,25 %	4,50 %
	Totaal	126	122	4	3,44 %	2,20 %

De aandelen in het Triodos Groenfonds worden aangehouden voor directe aanwending in het kader van de doelstelling. Dit fonds belegt in groene projecten die de ontwikkeling en het behoud van natuur en milieu bevorderen. In het kader van haar doelstellingen heeft Greenpeace Nederland ook een minimaal aantal aandelen Shell, Unilever, Arcadis, Ahold Delhaize, AEGON en Nationale Nederlanden in bezit. Zo kunnen we aanwezig zijn op de algemene aandeelhoudersvergaderingen om daar het milieubeleid van deze ondernemingen aan de orde te stellen. Alle aangehouden effecten zijn toegelaten tot de handel op de beurs.

E Liquide middelen

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		31 december 2020	31 december 2019
E1	Saldi op spaarrekeningen	6.298	9.636
E3	Saldi op rekeningen-courant	5.125	1.328
E4	Saldi in kas	11	12
	Totaal liquide middelen	11.434	10.976

Om te kunnen voldoen aan de betalingsverplichtingen op korte termijn moet Greenpeace Nederland een deel van de middelen direct beschikbaar hebben. Deze middelen worden verantwoord op de Balans onder Liquide middelen. Hieronder vallen ook alle spaartegoeden met een looptijd korter dan één jaar. Behoudens een gestelde garantie voor de huur van het kantoorpand ter waarde van € 95.000 zijn alle middelen direct opeisbaar.

Het kasbeleid van Greenpeace Nederland is erop gericht de middelen onder te brengen bij banken die een consequent duurzaam en maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid voeren. Voor de verschillende betalingsdoeleinden en het incasseren van donaties houden we rekeningen-courant aan bij voornamelijk Triodos Bank.

Spaartegoeden en deposito's zijn volledig duurzaam ondergebracht bij ASN Bank en Triodos Bank.

F Reserves en fondsen

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

	G1 Reserves			G2 Fondsen	
Omschrijving	Continuïteits-reserve	Bestemmings-reserves	Totaal reserves	Fondsen	Totaal reserves en fondsen
Eindstand 31 december 2019	4.520	3.725	8.245	211	8.456
Onttrekkingen	-	-	-	291	291
Vrijval	-	-	-	36	36
Toevoegingen	175	4.903	5.078	318	5.396
Eindstand 31 december 2020	4.695	8.628	13.323	202	13.525

De reserves en fondsen zijn met € 0,3 miljoen afgenomen als gevolg van onttrekking bij de fondsen. Door het hoge positieve resultaat is € 5,4 miljoen toegevoegd aan vooral de bestemmingsreserves.

Op de balans maakt Greenpeace Nederland onderscheid tussen reserves en fondsen. De verwerkingswijze is toegelicht in de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling. Het reservebeleid van Greenpeace Nederland is gericht op instandhouding van de continuïteitsreserve. De reserve is ondergebracht in direct opeisbare spaartegoeden.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve is gebaseerd op een risicoanalyse waarin onder andere rekening is gehouden met een afname van de inkomsten voor minimaal een jaar. Per 31 december 2020 bedraagt de continuïteitsreserve € 4,7 miljoen. Dit staat gelijk aan 0,39 keer de kosten van de werkorganisatie (op basis van de realisatie 2020), wat ruim past binnen de gestelde maximale hoogte (1,5 keer) zoals voorgeschreven in de Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen van Goede Doelen Nederland.

F1 Bestemmingsreserves

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving	Exploitatie volgend boekjaar	Internationale bijdragen	Reserve nationale en internationale activiteiten	Reserve coronacrisis	Reserve vruchtgebruik nalatenschappen	Fondsenwerving, communicatie, mobilisatie	Projecten ter bescherming milieu	Totaal bestemmings- reserves
Stand 1 januari 2020	450	300	2.250	415	310	-	-	3.725
Onttrekkingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Vrijval	-	-	-	-	-	-	-	-
Toevoegingen	1.874	800	-	400	21	715	1.093	4.903
Eindstand 31 december 2020	2.324	1.100	2.250	815	331	715	1.093	8.628

Het positieve resultaat was niet begroot en is daarom grotendeels, voor € 5,1 miljoen, toegevoegd aan de reserves. De reserve 'exploitatie volgend boekjaar' is bestemd om gedurende de volgende twee jaar in te zetten voor de reguliere exploitatie. De reserve voor 'internationale bijdragen' is gevormd om een deel van het positieve resultaat te besteden aan internationale Greenpeace-campagnes.

In verband met de onzekerheid die gepaard gaat met (de maatschappelijke en economische gevolgen van) de coronacrisis is besloten de 'reserve coronacrisis' te verhogen naar € 0,8 miljoen. Tegelijk reserveren we een deel, € 0,7 miljoen, voor meer communicatie, mobilisatie, fondsenwerving en de verbetering van onze nieuwe databasesoftware.

Vorig jaar lieten we de reserve 'projecten ter bescherming milieu' vrijvallen ten gunste van de reserve coronacrisis. Het positieve resultaat stelt ons in staat om deze reserve weer aan te vullen. Daartoe doteren wij € 1,1 miljoen, waarmee het totaalbedrag voor de bestemmingsreserves op € 8,6 miljoen uitkomt.

F2 Bestemmingsfondsen

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving	Duurzame investerings	Stralings- project	Europe is Burning	Climate Ambition	Noordzee	Totaal
Stand 1 januari 2020	86	31	57	-	37	211
Toevoegingen	-	93	10	215	-	318
Onttrekkingen	21	68	31	171	-	291
Vrijval	-	-	36	-	-	36
Eindstand 31 december 2020	65	56	-	44	37	202

In 2020 zijn voor onze internationale en Europese projecten nog niet alle geoormerkte giften per jaareinde besteed. Het bestemmingsfonds 'Duurzame investeringen' wordt in de komende vier jaar nog aangewend om de afschrijvingslasten van de betreffende investeringen (de aanschaf en het onderhoud van een elektrische boot) te dekken. De overige fondsen worden in en na 2021 besteed.

G Voorzieningen

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving	Personeelskosten	Totaal
Stand 1 januari 2020	37	37
Onttrekkingen	32	32
Toevoegingen	-	-
Vrijval	-	-
Eindstand 31 december 2020	5	5

Voorzieningen worden getroffen voor verplichtingen waarvan we de omvang op betrouwbare wijze kunnen schatten.

H Kortlopende schulden

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving	31 december 2020	31 december 2019
I1 Vooruitontvangen donaties	3.457	3.512
I2 Schulden aan Belastingdienst	73	211
I3 Schulden aan Greenpeace-organisaties wereldwijd	1.097	2.079
I4 Schulden aan Greenpeace International	73	54
I5 Crediteuren	869	434
I6 Schulden aan pensioenverzekeraar	5	-
I7 Overige schulden en overlopende passiva	1.519	3.328
Totaal kortlopende schulden	7.093	9.618

Kortlopende schulden hebben een looptijd van minder dan één jaar. Onder de kortlopende schulden verantwoorden we ook de vooruitontvangen donaties voor het volgende boekjaar. Greenpeace Nederland ontvangt de jaardonaties voor het nieuwe boekjaar van financiële supporters voor een groot deel al in december, hoewel ze zijn bedoeld voor onze activiteiten in het volgende jaar.

De kortlopende schulden aan de Belastingdienst hebben betrekking op de af te dragen loonbelasting en omzetbelasting.

De schulden aan Greenpeace-organisaties wereldwijd bestaan uit nog te betalen projectbijdragen die zijn toegezegd voor de projecten 'Alle ogen op de Amazone' en 'Russische brandweerteams bestrijden klimaatverandering'.

Bij de post crediteuren staan de leveranciers aan wie wij op de balansdatum nog geld verschuldigd zijn. Conform ons financieel beleid worden facturen binnen vier weken na factuurdatum betaald.

H7 Overige schulden en overlopende passiva			Alle bedragen zijn in duizenden euro's	
Omschrijving		31 december 2020	31 december 2019	
Nog te betalen vakantiegeld en -dagen		416	447	
Nog te ontvangen facturen / te betalen bedragen		202	252	
Vooruitontvangen projectbijdragen		901	2.629	
Totaal overige schulden en overlopende passiva		1.519	3.328	

De overige schulden en overlopende passiva betreffen hoofdzakelijk vooruitontvangen projectbijdragen. De vooruitontvangen projectbijdragen betreffen bijdragen van de Nationale Postcode Loterij en de Turing Foundation die nog niet zijn besteed.

I Langlopende schulden			Alle bedragen zijn in duizenden euro's	
Omschrijving		31 december 2020	31 december 2019	
I3	Borg onderhuur	-	17	
Totaal langlopende schulden		-	17	

De langlopende schuld betreffende de borgsom inzake de verhuur van een deel van het pand is terugbetaald in verband met de beëindiging van de huur als gevolg van de coronacrisis. Er is nog geen nieuwe huurder gevonden.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Op basis van eerder afgesloten contracten en afspraken kunnen situaties ontstaan waarbij wij een verplichting zijn aangegaan die (nog) niet uit de administratie te herleiden is. Diezelfde situatie kan ontstaan wanneer wij de ontvangende partij zijn, en er dus sprake is van rechten.

Huurverplichtingen

De huurverplichting voor het kantoor loopt tot en met de zomer van 2024 en voor de loods tot begin 2023. De huurverplichtingen zijn iets hoger dan in 2019 als gevolg van de prijsindexatie en bedragen voor kantoor en loods in 2020 in totaal € 601.000. In 2019 waren de huurverplichtingen € 593.000.

Leaseverplichtingen

De leaseverplichtingen zijn verlengd in 2020 en betreffen een print- en een kopieercontract voor de duur van nog twee jaar, met ingang van 2020. Voor de gehele looptijd gaat het om een bedrag van € 67.200 exclusief btw. Per balansdatum bedragen de leaseverplichtingen € 13.440 exclusief btw voor een periode van een jaar.

Overige aangegane verplichtingen

In 2021 zal Greenpeace Nederland € 6,0 miljoen bijdragen aan Greenpeace International, ter ondersteuning van internationale campagnes. Daarnaast dragen wij € 0,3 miljoen bij aan de Greenpeace European Unit in Brussel.

Periodieke schenkingen

Greenpeace Nederland heeft per eindejaar contracten met periodieke schenkers met een totale waarde van € 935.000 per jaar. Hiervan zijn contracten met een jaarwaarde van € 871.000 voor onbepaalde tijd aangegaan.

Vruchtgebruik nalatenschappen

Nalatenschappen waarop een vruchtgebruik rust met interingsbevoegdheid voor de vruchtgebruiker, worden als baten verantwoord in het jaar dat het vruchtgebruik eindigt. Uit hoofde hiervan had Greenpeace Nederland eind 2020 een uitgesteld recht van € 331.000 (2019: € 412.000).

Bankgaranties

Ten behoeve van derden en uit hoofde van de normale bedrijfsvoering heeft Greenpeace Nederland bankgaranties afgegeven voor ongeveer € 95.000 (2019: € 95.000). Deze bankgaranties zijn onder de Liquide middelen opgenomen op de Balans.

Juridische geschillen, claims en procedures

Bij het opstellen van de jaarrekening is er één lopende procedure bekend die in de toekomst mogelijk een financiële impact kan hebben.

Bestrijdingsmiddelen

Bij het Europees Hof hebben we in 2018 een rechtszaak aangespannen om meer transparantie bij de toelating van bestrijdingsmiddelen te forceren. We vroegen om de precieze gegevens over de geteste stoffen bij de herbeoordeling van het omstreden onkruidgif glyfosaat. Na een aanvankelijke winst, oordeelde een lagere rechter van het Hof dat de precieze samenstelling van bestrijdingsmiddelen onder het intellectueel eigendom van producenten valt. Onze eis werd hiermee niet toegekend, waardoor de kosten voor het proces op ons verhaald kunnen worden. Aangezien er verschillende partijen betrokken zijn bij deze zaak en er tot op heden slechts één claim is ingediend, kunnen wij de financiële impact hiervan niet betrouwbaar inschatten.

Toelichting op de staat van baten en lasten

Kengetallen

Omschrijving	Norm	2020 Realisatie	2019 Realisatie	2018 Realisatie	2018-2020 Gemiddelde
1 % besteed aan doelstellingen	70 %	70,5 %	72,5 %	73,9 %	72,3 %
2 % wervingskosten	25 %	18,8 %	23,4 %	20,3 %	20,8 %
3 % beheer en administratie	3 % - 5 %	6,3 %	5,1 %	5,1 %	5,5 %

We nemen in ons jaarverslag kengetallen op voor de bestedingen aan de doelstellingen en de kosten voor beheer en administratie (zie ook de Grondslagen).

NB. De percentages kunnen niet opgeteld worden.

Deze kengetallen berekenen we als volgt:

1. Dit percentage wordt verkregen door het totaal van de bestedingen aan de doelstellingen te delen door het totaal van de lasten.
2. Dit percentage wordt verkregen door het totaal van de bestedingen aan werving te delen door het totaal van de baten.
3. Dit percentage wordt verkregen door het totaal van de bestedingen aan beheer en administratie te delen door de totale lasten.

Het percentage bij 1 betreft de besteding aan doelstellingen. Deze is in 2020 afgenomen in vergelijking met eerdere jaren. Dit komt met name doordat er in 2020 relatief veel baten zijn ontvangen (nalatenschappen). Daarnaast zijn de bestedingen absoluut ook iets afgenomen, vooral als gevolg van de coronacrisis.

Het percentage bij kengetal 2 is met 18,8 % lager dan de daarvoor gestelde norm. Het percentage is in 2020 afgenomen doordat de baten substantieel hoger waren dan vorig jaar, bij nagenoeg gelijkblijvende wervingskosten.

Het percentage bij kengetal 3 ligt met 6,3 % boven de daarvoor gestelde norm. Dit komt met name omdat er organisatiebreed eenmalig geïnvesteerd is in een intern kwaliteitssysteem.

A Totale baten

De totale baten in 2020 bedroegen € 27,4 miljoen. We geven een toelichting op de verschillende baten.

A1 Baten van particulieren		Alle bedragen zijn in duizenden euro's		
Omschrijving		2020 Realisatie	2020 Begroting	2019 Realisatie
A11	Donaties doorlopend	14.180	14.305	14.184
A12	Incidentele giften	960	780	1.430
A13	Nalatenschappen	5.871	2.100	1.392
A14	Overige baten van particulieren	1	-	-
A15	Periodieke schenkingen	960	860	860
A1	Baten van particulieren	21.972	18.045	17.866

De totale baten van particulieren waren in 2020 bijna € 4,0 miljoen hoger dan begroot. Dit komt vooral door de ontvangen nalatenschappen, die aanzienlijk hoger waren dan begroot. De overige baten zijn ondanks de effecten van COVID-19 goed op peil gebleven.

A11 Donaties doorlopend

De opbrengsten uit doorlopende donaties zijn ten opzichte van 2019 gelijk gebleven, ondanks dat het aantal financiële supporters is gedaald van 354.325 naar 339.410.

A12 Incidentele giften

De incidentele giften zijn ten opzichte van 2019 met € 0,5 miljoen afgenomen en zijn € 0,2 miljoen hoger dan begroot.

A13 Nalatenschappen

De inkomsten uit nalatenschappen waren in 2020 exceptioneel hoog: ruim € 4,5 miljoen hoger dan in 2019 en € 3,8 miljoen hoger dan begroot. Deze toename is veroorzaakt door een hoger aantal dossiers en de relatief hoge waarde van een aantal individuele dossiers. Hierdoor was de gemiddelde waarde per dossier ten opzichte van voorgaand jaar aanzienlijk hoger.

A15 Periodieke schenkingen

De baten uit periodieke schenkingen waren € 0,1 miljoen hoger dan voorgaand jaar en de begroting voor 2020.

A2 Baten van loterijorganisaties		Alle bedragen zijn in duizenden euro's		
Omschrijving		2020 Realisatie	2020 Begroting	2019 Realisatie
A20	Nationale Postcode Loterij reguliere bijdrage	2.250	2.250	2.270
A21	Nationale Postcode Loterij extra projectbijdragen	1.900	1.744	1.287
A2	Baten van loterijorganisaties	4.150	3.994	3.557

De baten van loterijorganisaties zijn € 0,2 miljoen hoger dan begroot door de realisatie van een extra projectbijdrage van de Nationale Postcode Loterij voor ons werk in het Amazonegebied. Deze projectbijdrage bedraagt in totaal € 2,0 miljoen, waarvan in 2020 € 0,4 miljoen is besteed. Het nog niet bestede deel van deze projectbijdrage is verantwoord onder de kortlopende schulden.

A3 Baten van verbonden organisaties

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		2020 Realisatie	2020 Begroting	2019 Realisatie
A30	Baten van verbonden organisaties	318	93	342
A3	Baten van verbonden organisaties	318	93	342

De baten van verbonden organisaties betreffen bijdragen van andere Greenpeace-organisaties voor projecten waar Greenpeace Nederland de leiding over heeft. Deze bijdragen zijn gedurende het jaar toegekend en waren niet meegenomen in de begroting.

A4 Baten van andere organisaties zonder winststreven

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		2020 Realisatie	2020 Begroting	2019 Realisatie
A40	major donor-organisaties	796	530	429
A4	Baten van andere organisaties zonder winststreven	796	530	429

De baten van andere organisaties zonder winststreven liggen hoger dan de begroting en zijn met € 0,4 miljoen toegenomen ten opzichte van voorgaand jaar. De toename is veroorzaakt doordat er in 2020 projectbijdragen van de Turing Foundation zijn gerealiseerd voor het project *Maak Toekomst*.

A5 Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		2020 Realisatie	2020 Begroting	2019 Realisatie
A50	Baten uit verhuur van kantoorruimte	47	90	67
A5	Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	47	90	67

De baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten betreffen opbrengsten uit verhuur van een deel van de kantoorruimte. De huur is echter in 2020 door de onderhuurder opgezegd. De betreffende baten zijn daarom lager dan begroot.

A6 overige baten

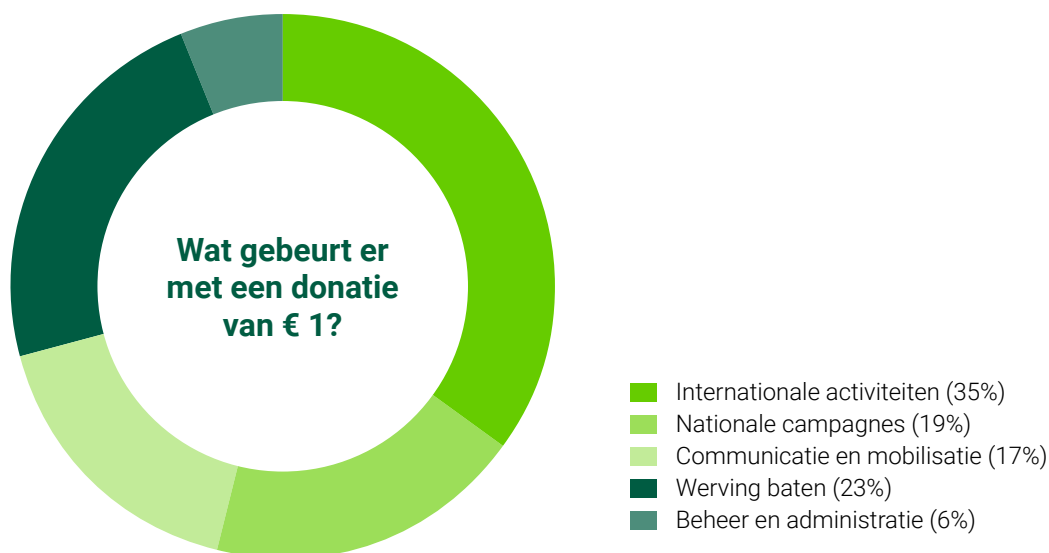
Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		2020 Realisatie	2020 Begroting	2019 Realisatie
A60	Overige baten	75	0	-
A6	Overige baten	75	-	-

De overige baten bestaan uit een bedrag dat we hebben ontvangen als compensatie voor de trage afhandeling van enkele WOB-verzoeken door de overheid.

Totale Lasten

In dit taartdiagram laten we zien hoe de lasten zijn verdeeld in procenten van de totale lasten. We geven een toelichting op de verschillende lasten.



B Besteed aan doelstellingen

We verdelen de lasten die Greenpeace Nederland besteedde aan haar doelstellingen in internationale activiteiten, nationale campagnes, en communicatie en mobilisatie, samen 71 %. De kosten werving baten alsmede beheer en administratie maken de doelstelling mogelijk en zijn samen 29 % van de lasten in 2020.

B1 Internationale activiteiten		Alle bedragen zijn in duizenden euro's		
Omschrijving		2020 Realisatie	2020 Begroting	2019 Realisatie
	Steun aan Greenpeace-organisaties wereldwijd	7.317	7.274	7.943
	Bijdrage Europese ondersteuning	349	321	360
B1	Internationale activiteiten	7.666	7.595	8.303

Hoewel onze nationale campagnes vaak al een grensoverschrijdend karakter hebben, besteedt Greenpeace Nederland een groot deel van haar inkomsten aan internationale activiteiten daar waar die het meest nodig zijn. Dit gaat over onder andere Greenpeace-werk in Azië, Afrika, Brazilië en Centraal-Europa. De verantwoording voor dit werk ligt bij Greenpeace International. Voor deze bijdragen worden jaarlijks overeenkomsten gesloten met Greenpeace International.

Greenpeace International heeft een eigen jaarverslag en jaarrekening waarin ze haar inkomsten en uitgaven verantwoordt en de resultaten toelicht. Omdat het jaarverslag van Greenpeace International geconsolideerde cijfers bevat, verschijnt het altijd later dan ons eigen jaarverslag. De accountant die de jaarrekening van Greenpeace International controleert, heeft de afgelopen jaren telkens een goedkeurende verklaring afgegeven. Een toelichting op de organisatorische en financiële banden van Greenpeace Nederland met Greenpeace International staat in het hoofdstuk Greenpeace wereldwijd van het jaarverslag.

De bestedingen aan internationale activiteiten zijn voor 2020 als volgt te specificeren:

B1 Internationale activiteiten		Alle bedragen zijn in duizenden euro's
Omschrijving		Totaal 2020
1	GP East Asia	2.534
2	GP Africa	1.535
3	GP Russia	979
4	GP Central Eastern Europe	180
5	GP Brazil	1.102
6	GP United States	950
7	GP Australia Pacific	12
8	GP South East Asia	25
Totaal		7.317
<i>Bijdrage Europese ondersteuning</i>		
6	Politiek werk, Klimaat & Energie	349
Totaal		349
Totaal internationale activiteiten		7.666

In Brazilië had de besteding vooral betrekking op het project 'Alle ogen op de Amazone', in Rusland betrof deze het project 'Russische brandweerteams bestrijden klimaatverandering'. Het grootste deel van de uitgaven voor internationale campagnes besteedt Greenpeace Nederland op basis van overeenkomsten (*funding agreements*) tussen Greenpeace International en Greenpeace Nederland aan de campagnes in het buitenland. Op grond van overeenkomsten tussen Greenpeace International en de Greenpeace-landen waar de campagnes gevoerd worden, krijgen we regelmatig in het jaar en per jaareinde inhoudelijke rapportages over de voortgang en resultaten van de afgesproken internationale activiteiten.

De ondersteuning van Greenpeace-campagnes wereldwijd is van groot belang, omdat de strijd voor het behoud van bijvoorbeeld oerbossen en schone oceanen hoofdzakelijk buiten Nederland gevoerd wordt. Dit is een bewuste keuze en het gevolg van het internationale beleid, waarbij de focus verschuift naar plaatsen in de wereld waar Greenpeace meer verschil wil en kan maken. Het bedrag dat we in 2020 voor internationale campagnes hebben ingezet, komt voort uit donaties die we in datzelfde jaar ontvingen.

B2 Nationale campagnes

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		2020 Realisatie	2020 Begroting	2019 Realisatie
B21	Klimaat en energie	1.251	923	1.442
B22	Bossen	791	874	641
B23	Oceanen	-	-	2
B24	Giftige stoffen	103	89	373
B25	Food for life / duurzame landbouw	249	305	311
B26	Niet-toegewezen campagnebudget	-	339	-
B27	Campagnecoördinatie en unit Actie	1.306	1.051	1.566
B28	Overige campagnes	509	129	92
B2	Nationale campagnes	4.209	3.710	4.427

Nationale campagnes voert Greenpeace Nederland in eigen beheer uit. Uiteraard hebben ook deze campagnes vaak een grensoverschrijdend karakter met een groot internationaal effect. In ons jaarverslag worden deze campagnes uitgebreid toegelicht.

B3 Communicatie en mobilisatie

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		2020 Realisatie	2020 Begroting	2019 Realisatie
B31	Crossmedia	2.553	2.535	2.621
B32	Pers	348	522	442
B33	Supporter care	370	440	394
B34	Educatie	116	120	145
B35	Community mobilisation	462	507	520
B3	Mobilisatie	3.849	4.124	4.122

Communicatie en voorlichting over Greenpeace en het milieu en het mobiliseren van medestanders maken een wezenlijk onderdeel uit van onze doelstellingen. Daarom wordt hier een belangrijk deel van de inkomsten aan besteed.

C Kosten werving baten

C1 Kosten fondsenwerving		Alle bedragen zijn in duizenden euro's		
Omschrijving		2020 Realisatie	2020 Begroting	2019 Realisatie
C11	Werving nieuwe financiële supporters	4.236	4.707	4.291
C12	Behoud en upgrade financiële supporters	619	980	677
C13	Nalatenschappen	269	250	214
C14	Notariële akten	12	30	10
C15	Kosten acties derden (loterijen)	7	25	7
C1	Kosten eigen fondsenwerving	5.143	5.992	5.199

Aan het werven van baten zijn altijd kosten verbonden. Dit varieert van de administratieve kracht die de ontvangen donaties registreert tot de teams die op straat, deur-aan-deur, online en telefonisch financiële supporters werven. De kosten voor werving van baten waren in 2020 vergelijkbaar met vorig jaar, maar € 0,9 miljoen lager dan begroot, doordat als gevolg van COVID-19 de werving op straat en deur-aan-deur geruime tijd stillag. Wel hebben we een deel van deze begrote kosten ingezet op online werving.

C11 Werving nieuwe financiële supporters

De kosten voor werving van nieuwe financiële supporters liggen € 0,5 miljoen lager dan begroot en zijn vergelijkbaar met 2019.

C12 Behoud en upgrade financiële supporters

Aan behoud en upgrade is € 0,4 miljoen minder uitgegeven dan begroot en ook iets minder dan in 2019.

C13 Nalatenschappen

De kosten voor nalatenschappen zijn ondanks het hogere aantal dossiers beperkt hoger dan voorgaand jaar en begroot.

C14 Notariële akten

De kosten voor notariële akten zijn lager uitgevallen dan begroot.

C15 Acties derden

Kosten acties derden betreffen de kosten die wij maken in het kader van werving baten uit acties van derden, zoals de Nationale Postcode Loterij.

D Beheer en administratie

In overeenstemming met Richtlijn 650 nemen wij een groot deel van onze overheadkosten op onder de post Beheer en administratie.

D Beheer en administratie		Alle bedragen zijn in duizenden euro's		
Omschrijving		2020 Realisatie	2020 Begroting	2019 Realisatie
D1	Raad van toezicht en directie/bestuurder	564	471	451
D2	Bedrijfsvoering en financiën	847	860	732
D	Beheer en administratie	1.411	1.331	1.183

De bovengenoemde organisatieonderdelen zijn in lijn met de aanbevelingen van Goede Doelen Nederland. Deze zijn inclusief de personeelskosten en daar waar van toepassing ook inclusief kosten voor organisatie- en juridisch advies, werving en selectie alsmede overhead-doorbelasting.

D1 Raad van toezicht, bestuur en directie

Onder raad van toezicht en directeur/bestuurder vallen ook de onkostenvergoeding voor de raad van toezicht en de personeelskosten van de directeur/bestuurder. Het bestuur en de leden van de raad van toezicht verrichten hun taken onbezoldigd en ontvangen geen vacatiegelden (aanwezigheidsvergoeding). Wel kunnen zij daadwerkelijk gemaakte onkosten declareren, zoals reiskosten. In 2020 gaf Greenpeace Nederland € 1.242 uit aan onkostenvergoedingen voor leden van de raad van toezicht. De kosten van directie bestaan voor het grootste deel, € 340.371, uit salariskosten. Dit is inclusief direct ondersteunend personeel. Voor de directe bezoldiging van de directie verwijzen we naar de tabellen die hieronder zijn opgenomen. Daarnaast is er de € 220.093 aan doorbelaste kosten en ondersteuning en is er € 2.777 uitgegeven aan overige directiekosten.

De raad van toezicht heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het bezoldigingsbeleid wordt periodiek geactualiseerd en is in 2019 door het CBF apart ge-audit met positief resultaat. Voorafgaand aan de aanstelling van de toenmalige duo-directie (Anna Schoemakers en Joris Thijssen) in 2016 is de directiebeloning opnieuw in lijn gebracht met de Regeling Beloning Directeuren van Goede Doelen Nederland. De directiebeloning valt binnen de salarisschalen van Greenpeace Nederland. Bij de vaststelling volgt Greenpeace Nederland naast de eigen salarisschalen ook de Regeling Beloning Directeuren van Goede Doelen ten behoeve van besturen en raden van toezicht (zie www.goededoelennederland.nl). De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen.

Op basis van de weging van de functiezwaarte bij Greenpeace is de zogenaamde Basis Score voor Directiefuncties (BSD) voor 2020 ingevuld. Dit resulteerde in een score van 465 punten. Op basis van de functiezwaarte voor een tweehoofdige collegiale directie komt hierdoor de BSD-score op 405 en valt daarmee in salarisniveau G. De toetsing van de basisscore aan de maximale relevante jaarinkomens, berekend naar hun 'verantwoordelijkheidsradius', van de directieleden kwam in 2020 tot de volgende bruto jaarinkomens: € 91.000 voor Anna Schoemakers (op basis van 12 maanden), € 99.000 voor Joris Thijssen (op basis van 11 maanden waarbij ook een deel van het recht op vakantiedagen is uitbetaald) en € 3.000 voor Andy Palmen (halve maand). Het verschil in beloning tussen de directieleden komt door verschil in ervaring, het aantal dienstjaren en aantal maanden in functie.

Het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellingsen, de werkgeversbijdrage pensioen, de pensioencompensatie en de overige beloningen op termijn bleven voor de directeuren binnen het in de regeling opgenomen maximumbedrag. Het brutodirecteurssalaris is minimaal 10 % lager dan het salaris zou mogen zijn volgens de 'Beloningsregeling Directeuren', berekend naar 'verantwoordelijkheidsradius'. De belaste vergoedingen/bijtellingsen, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn stonden bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen.

De genoemde belastbare vergoedingen/bijtellingsen bestaan uit een tegemoetkoming in de kosten voor de ziektekostenverzekering en het verstrekken van een NS-Business Card. Aan de directeur/bestuurder zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt. De hoogte en samenstelling van de bezoldiging worden in de jaarrekening toegelicht in de toelichting op de staat van baten en lasten.

Bezoldiging directie 2020

Bezoldiging directie 2020			
Naam	Mevr. A. Schoemakers	Dhr. J. Thijssen	Dhr. A. Palmen
Functie	Directeur	Directeur	Directeur
Dienstverband			
Aard (looptijd)	onbepaald	onbepaald	onbepaald
Uren	37,5	37,5	33,75
Parttime %	100	100	90
Periode	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 30-11	14-12 t/m 31-12
Bezoldiging (EUR)			
Jaarinkomen			
Brutoloon/salaris	84	91	3
Vakantiegeld	7	8	-
Vaste eindejaarsuitkering	-	-	-
Jubileumuitkering/uitbetaling	-	-	-
Niet opgenomen vakantiedagen	-	-	-
Totaal	91	99	3
Belaste vergoedingen/bijtellingsen			
Pensioenlasten (wg-deel)	9	11	0
Pensioencompensatie	-	-	-
Overige beloningen op termijn	-	-	-
Uitkeringen beëindigen dienstverband	-	-	-
Totaal 2020	100	110	3
Totaal 2019	100	109	0

Personeelskosten

Specificatie van de personeelskosten			
Alle bedragen zijn in euro's			
Omschrijving	2020 Realisatie	2020 Begroting	2019 Realisatie
Lonen en salarissen	4.459	4.451	4.491
Sociale lasten	833	1.002	811
Pensioenlasten	417	416	422
Doorbelaaste personeelskosten	-186	- 52	- 117
Overige personeelskosten	85	215	67
Extern personeel	867	520	1.159
Personeelskosten	6.475	6.552	6.833

In de staat van baten en lasten verdelen we de personeelslasten over de verschillende afdelingen. De pensioenen van Greenpeace Nederland waren al duurzaam belegd, echter naar Greenpeace-maatstaven nog niet duurzaam genoeg. Na diverse onderhandelingen zal er in 2021 een volledig duurzaam pensioen zijn. Onder de overige personeelskosten staan onder meer de kosten van de NS-Business Card die alle personeelsleden krijgen. Ook administreren we hier als negatieve kosten de tegemoetkomingen van het UWV voor zwangerschapsverlof en ziekingelden. Doorbelaaste personeelskosten zijn de kosten van medewerkers van Greenpeace Nederland die zijn gedetacheerd bij andere Greenpeace-kantoren. De totale personeelskosten zijn in 2020 afgenomen ten opzichte van 2019. Dit kwam vooral door lagere kosten voor extern personeel en een lagere gemiddelde bezetting (zie ook formatie- en bezettingsoverzicht). Tevens zijn er meer personeelskosten doorbelast naar andere Greenpeace-organisaties. De individuele lonen zijn in 2020 gegroeid binnen de salarisschalen. In 2020 zijn de salarisschalen met 1,5 % geïndexeerd voor inflatie.

Salarisschalen 2020

Hieronder staan de brutomaandsalarissen van 2020 op een rij. Deze zijn conform de salarissen in de goededoelensector. Ze zijn ingedeeld in vijftien functiegroepen/salarisschalen, waarbij alle functies in deze schalen passen, en gaan uit van een aanstelling voor 37,5 uur per week. Achter elke schaal staan een minimum- en een maximumsalaris, waarbinnen de betreffende functie wordt gewaardeerd, en een aantal voorbeeldfuncties. Daarnaast ontvangen alle medewerkers 8,33 % vakantiegeld. De laatste schaal 'directie' is het salarisniveau G van de beloningsregeling directeuren, minus minimaal 10 %.

Loonstructuur 2020

Schaal	Minimum per maand	Maximum per maand	Voorbeeldfunctie
4	2.457	2.948	Assistent A
5	2.625	3.187	Assistent B
6	2.808	3.450	Beheerder B / Financieel adviseur A
7	3.052	3.795	Kwaliteitsadviseur A / Assistent C / Fondsenwerver A
8	3.215	4.046	Crossmedia mobiliser B / Persvoorlichter A
9	3.363	4.283	Campaigner A / Beheerder C
10	3.523	4.545	Actiecoördinator C / Campaigner B / Personeelsadviseur C / Mobilisatiestrateg B
11	3.707	4.842	Fondsenwerver C / Financieel adviseur C / Mobilisatiestrateg C
12	3.914	5.177	Campaigner C
13	4.113	5.511	Afdelingshoofd
Directie		7.521	Directielid

Formatie- en bezettingsoverzicht

In onderstaand overzicht is het aantal medewerkers weergegeven per organisatorische afdeling, omgerekend in volledige arbeidsplaatsen (fte's). Daarnaast staan de bijbehorende kosten. Het organisatieschema van Greenpeace Nederland staat in het jaarverslag in het hoofdstuk Bedrijfsvoering.

FTE-overzicht						
	Realisatie 2020		Begroting 2020		Realisatie 2019	
kosten x €1.000	FTE's	kosten	FTE's	kosten	FTE's	kosten
Directie	3,3	340	2,8	315	2,8	292
Werving overig	11,3	828	12,0	910	11,7	842
Coördinatie Fondsenwerving	0,8	95	1,1	103	1,1	131
Fondsenwerving	12,1	924	13,1	1.013	12,8	973
Facilitair en ICT	6,4	354	6,2	364	6,0	333
Financiën	2,2	146	2,8	195	2,8	181
Personeel en organisatie	2,5	192	2,5	202	2,8	230
Coördinatie bedrijfsvoering	1,7	127	1,7	144	1,8	138
Bedrijfsvoering	12,8	819	13,2	905	13,4	883
Actieteam	1,5	112	1,6	127	1,6	120
Community mobilisation	0,9	60	0,9	62	1,1	76
Coördinatie, pers en educatie	9,0	590	8,4	599	9,1	617
First engagement	11,4	763	10,9	788	11,8	813
Oceanen en giftige stoffen			0,0	0		
Bossen en duurzame landbouw	5,4	453	2,6	163	3,9	264
Coördinatie, pers en actie	7,5	550	11,4	851	6,7	463
Biodiversiteit	12,9	1.003	14,0	1.014	10,6	727
Campagnes Klimaat en energie	5,2	397	6,6	473	7,6	572
Coördinatie, pers en actie	7,3	506	7,2	532	8,0	551
Klimaat en energie	12,5	903	13,8	1.005	15,6	1.123
Database	3,5	221	2,6	229	2,4	180
Crossmedia	5,5	394	7,2	523	6,3	418
Coördinatie en redactie	3,1	241	3,2	240	3,0	219
Insights en communication	12,1	856	13,0	992	11,7	817
Greenpeace Nederland	77,1	5.608	80,8	6.032	78,6	5.628

F Financiële baten en lasten

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		2020 Realisatie	2020 Begroting	2019 Realisatie
F1	Financiële baten	6	-	2
F2	Financiële lasten	17	-	-
F	Saldo financiële baten en lasten	- 11	-	2

Het saldo van de financiële baten en lasten is het resultaat van de rentelasten op de spaartegoeden waar we sinds dit jaar een negatieve rente op betalen.

Kostenverdeelstaat

In de kostenverdeelstaat worden de directe en indirecte kosten toegewezen op basis van het aantal medewerkers dat direct werkt aan de internationale of nationale campagnes, aan communicatie en mobilisatie, aan de werving van baten of aan de post Beheer en administratie. Conform bijlage III van Richtlijn 650 hebben we onze kosten gegroepeerd in negen clusters. Op basis van de verdeelsleutel worden deze kosten verdeeld over de hoofdgroepen van de staat van baten en lasten.

Kostenverdeelstaat

Omschrijving		Internationale campagnes	Nationale campagnes	Communicatie en mobilisatie	Wervingskosten	Beheer en administratie	2020 Realisatie	2020 Begroting	2019 Realisatie
1	Verstrekte (project)subsidies en (project)bijdragen	-	-	-	-	-	-	-	18
2	Afdrachten aan verbonden (internationale) organisaties	7.661	-	-	-	-	7.661	7.595	8.302
3	Aankopen en verwervingen	-	38	20	- 1	1	58	14	189
4	Uitbesteed werk	4	1.289	855	3.293	435	5.875	6.519	5.731
5	Publiciteit en communicatie	-	164	273	297	6	740	658	772
6	Personeelskosten	1	2.219	2.163	1.275	817	6.475	6.552	6.833
7	Huisvestingskosten	-	201	254	133	74	662	710	691
8	Kantoor en algemene kosten	-	144	96	49	24	312	260	242
9	Afschrijving en rente	-	154	188	97	54	494	444	458
Totaal		7.666	4.209	3.849	5.143	1.411	22.278	22.752	23.234

De indirecte kosten zijn kosten voor personeelszaken (inclusief de ondernemingsraad), huisvesting, ICT en facilitaire zaken.



Ondertekening

Amsterdam, 29 maart 2021

Chris Fentener van Vlissingen
Voorzitter

René Hampsink
Secretaris

Anna Schoemakers
Directeur/Bestuurder

Andy Palmen
Directeur

Lucille Hegger
Lid raad van toezicht

Marcel Lebon
Lid raad van toezicht

Alies ter Kuile
Lid raad van toezicht

Jan Jonker
Lid raad van toezicht

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van Stichting Greenpeace Nederland.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting Greenpeace Nederland te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de reserves en fondsen van Stichting Greenpeace Nederland per 31 december 2020 en van het saldo van baten en lasten over 2020 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2020;
2. de staat van baten en lasten over 2020; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Greenpeace Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- bestuursverslag;
- bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad van toezicht over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Amsterdam, 29 maart 2021

Mazars N.V.

Drs. R.C.H.M. Horsmans RA RV

Bijlage 1

Samenstelling van de raad van toezicht

De raad van toezicht heeft naast de gebruikelijke functies van voorzitter en secretaris drie leden die deel uitmaken van de auditcommissie van Greenpeace Nederland, één lid dat deel uitmaakt van de trustees van Greenpeace International en twee leden die deel uitmaken van de remuneratiecommissie.

Op dit moment bestaat de (onbezoldigde) raad van toezicht van Greenpeace Nederland uit:

Chris Fentener van Vlissingen, voorzitter

- Lid van de raad van toezicht sinds maart 2014, voorzitter sinds juli 2016 en lid van de remuneratiecommissie.
- Trustee van Greenpeace International Council vanaf juni 2015.
- Beroep: directeur/bestuurder Stichting Kanker.nl.
- Nevenfuncties: voorzitter raad van toezicht Humankind sinds mei 2020; lid adviesraad van de Kunstenbond.

René Hampsink, secretaris

- Lid van de raad van toezicht en lid van de auditcommissie sinds januari 2018, secretaris sinds juni 2019.
- Beroep: advocaat bij Sprengers Advocaten te Utrecht.
- Nevenfuncties: directeur van KP&P Africa BV, LTWP Investments BV, Turkana Venture I BV, Turkana Venture II BV en Turkana Venture III BV (vijf investeringsmaatschappijen in duurzame energie); docent arbeids- en medezeggenschapsrecht bij het Instituut voor Arbeidsrecht; redacteur bij het vaktijdschrift ArbeidsRecht.

Lucille Hegger

- Lid van de raad van toezicht en voorzitter van de remuneratiecommissie sinds september 2017.
- Beroep: onafhankelijk consultant op het gebied van marketing, communicatie en innovatie.
- Nevenfuncties: geen.

Marcel Lebon

- Lid van de raad van toezicht en voorzitter van de auditcommissie sinds maart 2017.
- Beroep: zelfstandig adviseur op het gebied van strategie-ontwikkeling, financiën en personeelsbeleid.
- Nevenfuncties: mede-eigenaar van de Moving Gallery in Utrecht; voorzitter van de raad van commissarissen van Coram International B.V.; vicevoorzitter van de raad van commissarissen van Danone Baby and Medical Nutrition Nederland B.V.; lid opleidingscommissie kunstgeschiedenis van de Universiteit van Amsterdam; penningmeester Stichting De Pastoe Fabriek Utrecht.

Alies ter Kuile

- Lid van de raad van toezicht en lid van de auditcommissie sinds de zomer van 2019.
- Beroep: mede-eigenaar en algemeen directeur van Fashion Cloud, een online platform voor de mode-industrie.
- Nevenfuncties: geen.

Jan Jonker

- Lid van de raad van toezicht sinds de zomer van 2020.
- Beroep: hoogleraar duurzaam ondernemen Radboud Universiteit Nijmegen, Nijmegen School of Management.
- Nevenfuncties: voorzitter Dutch Circular Design; lid raad van advies Cirkelwaarde; lid Jury Ondernemersprijs Provincie Gelderland Cirkel.



GREENPEACE

Greenpeace is een onafhankelijke, internationaal opererende milieuorganisatie die zich inzet voor een groene, vreedzame planeet. We zijn mensen met een missie. Met en namens miljoenen wereldverbeteraars gaan we de confrontatie aan met grote bedrijven en overheden. Samen hebben we de kracht, kennis en het lef om grote milieuproblemen bij de wortels aan te pakken. Samen maken we het verschil.

© 2021 - Stichting Greenpeace Nederland

Postbus 3946
1001 AS Amsterdam
0800 422 33 44
info@greenpeace.nl
greenpeace.nl
KvK-nummer: 41198809

Dit jaarverslag is ook online beschikbaar via
greenpeace.org/nl/tag/jaarverslag

Redactie: Leon Varitimos
Opmaak: Babette Hilhorst
Foto cover: © Marten van Dijk / Greenpeace